

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MÝTNA

október
2007

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE MÝTNA

október 2007

dokument neprešiel jazykovou úpravou

Objednávateľ:

Obec Mýtina

Ing. Pavel Greksa – starosta obce
Mýtina č. 47
985 53 Mýtina

Zhotoviteľ:

Ing. Ján Sivok – JSS

Ing. Ján Sivok
Hrnčiarska 298/16
985 52 Divín

Dokument Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Mýtina bol schválený uznesením Obecného zastupiteľstva v Mýtnej pod č. 23/2007 zo dňa 18. októbra 2007.

Ing. Pavel Greksa
starosta obce Mýtina

Obsah

Úvod	6
Príhovor starostu obce Mýtna	7
Vízia obce Mýtna	8
1. Význam a metodika spracovania PHSR	9
1. 1 Význam a cieľ spracovania PHSR	9
1. 2 Metodika a postup spracovania PHSR	10
1. 3 Charakteristika PHSR a nadväznosť na základné rozvojové dokumenty	11
1. 4 Základné pojmy	14
ANALYTICKÁ ČASŤ	
2. Audit zdrojov	19
2. 1 Základná charakteristika obce	19
2. 2 Všeobecná charakteristika obce a jej historický vývoj	20
2. 2. 1 Geografická charakteristika	20
2. 2. 2 Prírodné, klimatické a geologické podmienky	20
2. 2. 3 Historický vývoj obce	23
2. 2. 3. 1 Kultúrno-historický potenciál obce	24
2. 2. 3. 2 Heraldické znaky obce	26
2. 3 Demografický vývoj a štruktúra obyvateľov obce	27
2. 3. 1 Historický vývoj počtu obyvateľov obce	27
2. 3. 2 Stav a pohyb obyvateľstva obce v rokoch 2000 – 2005	28
2. 3. 3 Veková štruktúra obyvateľov	29
2. 3. 4 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva	30
2. 3. 5 Vierovyznanie	32
2. 3. 6 Národnostné zloženie obyvateľstva	33
2. 3. 7 Ekonomická aktivita obyvateľstva	33
2. 3. 7. 1 Zamestnanosť	33
2. 3. 7. 2 Nezamestnanosť	34
2. 4 Technická a občianska vybavenosť	35
2. 4. 1 Technická vybavenosť	35
2. 4. 2 Domový a bytový fond	35
2. 4. 3 Doprava a komunikácie	36
2. 4. 4 Telekomunikácie, internet, pokrytie TV signálom	37
2. 4. 5 Informačné systémy v obci	37
2. 4. 6 Protipožiarna ochrana	37
2. 5 Školstvo, kultúra, šport	37
2. 5. 1 Škola a predškolské zariadenia	37
2. 5. 2 Kultúra a kultúrne zariadenie	37
2. 5. 3 Športové zariadenia, kluby, činnosť	38
2. 6 Zdravotníctvo a sociálna oblasť	38
2. 6. 1 Zdravotnícke zariadenia v obci	38
2. 6. 2 Sociálna činnosť obce	38
2. 7 Analýza hospodárstva	38
2. 7. 1 Organizačná štatistika hospodárstva	38
2. 7. 2 Subjekty organizačnej štatistiky v obci podľa OKEČ-u	39
2. 7. 3 Neziskové inštitúcie	40
2. 7. 3. 1 Občianske združenia	40
2. 8 Analýza terciárnej sféry	41
2. 8. 1 Finančníctvo	41
2. 8. 2 Obchod a služby v obci	41
2. 8. 3 Služby a potenciál cestovného ruchu	41
2. 8. 3. 1 Ubytovacie a stravovacie zariadenia	42

2. 9	Analýza životného prostredia	42
2. 9. 1	Znečisťovanie ovzdušia a nakladanie s odpadmi	42
2. 9. 2	Ochrana prírody	42
2. 9. 3	Vodné plochy a toky	42
2. 10	Majetok obce	43
3.	Dotazníkový prieskum	44
3. 1	Metodika dotazníkového prieskumu	44
3. 2	Charakteristika a obsah dotazníka	44
3. 3	Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu	45
4.	SWOT analýza obce	51
5.	Identifikácia a analýza problémov	52
5. 1	Definovanie problémových oblastí rozvoja obce	52
5. 2	Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja	55
STRATEGICKÁ ČASŤ		
6.	Vízia obce	56
7.	Stratégia rozvoja obce	56
7. 1	Strategický cieľ obce	57
7. 2	Prioritné oblasti rozvoja obce, ciele, opatrenia a aktivity	57
7. 3	Akčné plány	63
IMPLEMENTAČNÁ ČASŤ		
8.	Zabezpečenie PHSR	67
8. 1	Finančné zabezpečenie PHSR – spôsoby financovania rozvoja obce	67
8. 2	Personálne zabezpečenie PHSR – vytvorenie koordinačných skupín zabezpečujúcich realizáciu plánov z PHSR v budúcnosti	71
9.	Monitorovanie, vyhodnotenie a modifikácia PHSR	72
9. 1	Spôsob monitorovania PHSR	72
9. 2	Vyhodnotenie a spôsob modifikovania PHSR	73
Záver		74
Použitá literatúra a zdroje údajov		75
Prílohy		76

Úvod

Poznanie toho, že je potrebné uskutočniť zásadné zmeny vo vývoji spoločnosti na globálnej, národnej i miestnej úrovni z dôvodu zhoršovania životného prostredia, drancovania nerastných surovín, zamerania sa na neustály rast ziskov, začalo prenikať na verejnosť začiatkom sedemdesiatych rokov 20. storočia. Prijala sa úloha vytvorenia uceleného súboru sociálnych, ekonomických a environmentálnych princípov na dosiahnutie **trvalo udržateľného rozvoja**, ktorý je chápaný ako:

...taký rozvoj, ktorý umožňuje uspokojovať potreby súčasnej generácie bez toho, aby ohrozil možnosti budúcich generácií uspokojovať ich potreby.

Pre trvalo udržateľný rozvoj nie je dominantný ekonomický rast, ale je viac zameraný na **otázky kvality života a rovnakých možností pre každého**. Týka sa dlhodobého zdravia a integrity životného prostredia, zahŕňa starosť o kvalitu života, rovnaké možnosti všetkých ľudí, rovnaké práva pre terajšiu generáciu i nasledujúce.

Rozhodujúcim nástrojom štátnej regionálnej politiky sa stal **zákon č. 503/2001 Z.z.** o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 351/2004 Z.z., ktorý ustanovuje, že hlavnú úlohu pri strategickom plánovaní podpory regionálneho rozvoja zohrávajú orgány štátnej správy, obcí a samosprávnych krajov.

V zmysle uvedeného zákona má efektívnemu plánovaniu a čerpaniu prostriedkov pre miestny a regionálny rozvoj napomôcť program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (ďalej PHSR) obce, resp. samosprávneho kraja. **PHSR je strednodobý programový dokument**, ktorý obsahuje najmä analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov a prvoradých potrieb, úlohy a prvoradé potreby v rozvoji ako aj návrh finančného a administratívneho zabezpečenia.

Strategické plánovanie miestneho a regionálneho rozvoja alebo aj programy hospodárskeho a sociálneho rozvoja sa do slovníka a agendy samospráv dostali najmä v súvislosti s možnosťou uchádzať sa o európske dotácie. Strategické plánovanie je ale najmä spôsob aktívneho ovplyvňovania budúcnosti daného územia, ktorý pomáha zladit' predstavy rozhodujúcich aktérov rozvoja, umožní lepšie sa vyrovnat' s prebiehajúcimi zmenami vonkajšieho prostredia, umožní využiť komparatívne výhody a potlačiť existujúce nevýhody s cieľom zvýšenia konkurenčného postavenia. Tento proces preto nemôže byť motivovaný iba vidinou získania dotácií. Úlohou miest, obcí a regiónov je strategický plán miestneho rozvoja nastaviť tak, aby na jeho základe bolo nielen možné čerpať prostriedky zo zdrojov EÚ, ale zároveň mať realistickú stratégiu miestneho rozvoja založenú na miestnych potrebách a špecifikách. **„Ked' nevieme, kam chceme ísť, nepomôže nám ani to, že si kúpime automatu.“**

Európa regiónov, zdôrazňovanie zodpovednosti regiónov za hospodársko-sociálny rozvoj vlastného územia, decentralizácia kompetencií v oblasti regionálneho rozvoja, regionálna politika krajiny a medzi-regionálna spolupráca, ako aj úspešné a prínosné projekty – to patrí medzi najdôležitejšie aktivity Európskej únie vo vzťahu k regionálnemu rozvoju.

V programovacom období (2007-2013) pripadne Slovensku z európskeho balíka viac ako 11 miliárd eur z celkového balíka 385 mld. Regionálna politika EÚ sa podľa už schválených dokumentov bude v blízkej budúcnosti uberať tromi smermi, ktoré pokrývajú oblasti „konvergencia“, „zvyšovanie konkurencieschopnosti“ a „Európska územná spolupráca“. V decembri 2006 bol vládou SR prijatý Národný strategický referenčný rámec SR, ktorý je kľúčový dokument pre programovanie pomoci EÚ na nasledujúce rozpočtové obdobie. V auguste 2007 bol predmetný dokument akceptovaný aj Európskou komisiou.

Jasné stanovenie rozvojových priorít umožní obci Mýtna realizovať dlhodobý rozvoj založený na cielenej stratégii a nie na náhlych, nekoordinovaných rozhodnutiach. PHSR obce Mýtna vychádza z dlhodobej vízie obyvateľov využiť geografickú polohu obce a krásu krajiny s prírodnými danosťami, predovšetkým v cestovnom ruchu.

PHSR obce Mýtna poskytuje komplexný pohľad na súčasný stav hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce a **stanovuje strategický cieľ, prioritné oblasti rozvoja, ciele, opatrenia a aktivity** v súlade s cieľmi Národného strategického referenčného rámca Slovenskej republiky 2007 – 2013 a PHSR Banskobystrického samosprávneho kraja.

Dokument PHSR obce Mýtna bol spracovaný na základe zákona č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, v zmysle § 10, ktorý rámcovo vymedzuje jeho obsah.

Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády SR a princípy regionálnej politiky EU zakotvené zvlášť v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (toto nariadenie formuluje všeobecné ustanovenia o štrukturálnych fondoch).

Dokument PHSR obce Mýtina je základným dokumentom, ktorým sa samospráva obce pri výkone svojej činnosti stará o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby svojich obyvateľov.

Príhovor starostu obce Mýtina

Vážené dámy, vážení páni,

v rukách držíte dokument, ktorý predstavuje Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Mýtina.

Vstupom Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva sa naskytla možnosť podieľať sa na čerpaní pomoci, ktorú Európska únia poskytuje regiónom. Na základe spracovaného Národného strategického referenčného rámca pre roky 2007 – 2013 a Programu rozvoja vidieka môže Slovenská republika čerpať finančnú pomoc v 11 operačných programoch. Pomoc z Európskej únie sa poskytuje na ekonomický a sociálny rozvoj regiónov Slovenska.

Zákon č. 503/2001 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja ukladá obciam povinnosť spracovať strednodobý programový dokument – Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta (PHSR). PHSR je základným rozvojovým dokumentom, ktorý je akceptovaný Európskou úniou. Je nevyhnutnou súčasťou rozvojových projektov, ktoré budú predkladané obcami a má podporný charakter na programovacie obdobie 2007 – 2013.

PHSR zahŕňa v sebe všetky oblasti života, v ktorých existuje perspektíva rozvoja, od podnikateľskej a ekonomickej oblasti cez ľudské zdroje, cestovný ruch a kultúru, životné prostredie, infraštruktúru a základnú vybavenosť obce, bytovú problematiku až po sociálne otázky a školstvo. Podáva súhrnný pohľad na súčasnú situáciu a podmienky života občana našej obce. PHSR má ambíciu byť východiskovým dokumentom pri realizácii komplexných riešení problémov našej obce, týkajúcich sa najmä nezamestnanosti, infraštruktúry, rozvoja cestovného ruchu i ďalších oblastí. Konkretizuje strategické ciele a rozvojové aktivity vo forme konkrétnych opatrení a projektov, určuje ich nositeľov a navrhuje spôsob financovania a implementácie.

Naším predpokladom je, že obec Mýtina sa bude rozvíjať postupným, prirodzeným vývojom, to znamená, že sa budú rozvíjať proporcionálne všetky oblasti života so základným cieľom zlepšiť kvalitu života všetkých obyvateľov obce Mýtina.

Verím, že do realizácie tohto programu sa zapoja okrem samotnej obce aj ďalšie subjekty, organizácie, inštitúcie a v neposlednom rade aj obyvatelia obce, aby sme spoločnými aktivitami zrealizovali zábery uvedené v tomto programe a zanechali tak ďalším generáciám naše dedičstvo.

V Mýtnej, dňa 30. septembra 2007

Ing. Pavel Greksa

starosta obce
Mýtina

Vízia obce Mýtna

„Obec Mýtna vďaka svojej polohe predstavuje vstupnú bránu do oblasti cestovného ruchu severozápadnej časti regiónu Novohrad. Je to obec s vybudovanou infraštruktúrou vrátane komplexného zabezpečenia ponuky obchodov a služieb nielen pre vlastných obyvateľov, ale aj návštevníkov obce.

V tesnej blízkosti obce je vybudovaná rýchlostná komunikácia, ktorá svojím spôsobom v značnej miere prispieva k rozvoju samotnej obce. Je tu dostatok pracovných príležitostí, podmienky pre rozvíjanie podnikania sú vhodné a podporné – rozvíja sa oblasť poľnohospodárstva a hlavne cestovného ruchu. Miesto rekreácie a oddychu pre obyvateľov poskytuje vytvorená ponuka služieb s vybudovanou infraštruktúrou CR pri priehrade Mýtna, ako aj vytvorené trasy a turistické chodníky v okolí obce.

Obyvatelia majú vytvorené dostatočné možnosti na realizáciu voľno časových aktivít. V obci sú zrekonštruované ihriská, kultúrny dom s multifunkčným využitím a možnosti kultúrno-spoločenského a športového vyžitia sú v obci Mýtna na vysokej úrovni.

Zabezpečená je aj starostlivosť o starých a nevládnych v zriadenom domove dôchodcov v obci s komplexnou opatrovateľskou službou.

Pýchou obce je vybudované námestie s množstvom verejnej zelene, ktorá dotvára po odklonení hromadnej dopravy na rýchlostnú komunikáciu život a efekt kvality života v ekologicky čistom prostredí.

Počet obyvateľov obce neklesá, demografický vývoj v obci je priaznivý. Obec vytvára dostatočné podmienky pre individuálnu bytovú výstavbu, čoho výsledkom je, že mladí ľudia neodchádzajú z obce za prácou, majú v obci vhodné podmienky pre svoj život a obec sa stáva vyhľadávaným miestom života nových obyvateľov.

Záujem o dianie v obci a jej rozvoj neustále stúpa a to hlavne v radoch mladej a strednej generácie, ktorá sa stáva hybnou silou rozvoja obce. Komunikácia s vedením obce prináša svoje ovocie a spoločnými aktivitami prispievajú k neustálemu zvyšovaniu kvality života v obci charakteristickej nielen svojou pozíciou na hlavnej ceste, ale aj vytvorenou ponukou v oblasti obchodu a služieb, ktorú dokáže vhodným spôsobom aj prezentovať a ponúkať.

„Obec Mýtna je miestom šťastného života pre všetkých.“

1. Význam a metodika spracovania PHSR

1.1 Význam a cieľ spracovania PHSR

Regionálny rozvoj sa v súčasnosti uskutočňuje v dvoch vzájomne prepojených koncepcných smerovaniach, a sice realizáciou regionálnej politiky na úrovni vnútroštátnych legislatívnych noriem a na úrovni foriem pomoci regiónom s možnosťou využitia foriem pomoci z fondov Európskej únie.

Zároveň prebieha zložitý proces transformácie ekonomiky a spoločnosti a vytvorenia zodpovedajúceho inštitucionálneho a legislatívneho rámca na prevzatie a implementáciu pravidiel Európskej únie.

Vytvoriť komplexný systém podpory regionálneho rozvoja na celoštátnej regionálnej, ale aj miestnej úrovni bolo cieľom Zákona NR SR č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, ktorý okrem iného ustanovil i kompetenciu vypracúvať, schvaľovať a pravidelne vyhodnocovať plnenie PHSR, príp. jeho časti, podieľať sa na ich uskutočňovaní a pravidelne vyhodnocovať ich plnenie.

Získanie finančnej podpory z verejných zdrojov (európskych, štátnych alebo regionálnych) býva pri projektoch zameraných na regionálny rozvoj často podmienené ich zladením s rozvojovou stratégiou príslušnej obce, mikroregiónu či kraja. Vyžaduje to aj uvedený zákon o podpore regionálneho rozvoja. Podľa tohto zákona **majú mať obce schválený PHSR**.

PHSR obce nenahrádza územno-plánovacia dokumentáciu a územno-plánovacie podklady, ale patrí medzi ostatné podklady využívané v územno-plánovacej činnosti. Na úrovni obce je základným územno-plánovacím dokumentom územný plán obce alebo zóny. Územné plánovanie vytvára predpoklady pre trvalý súlad všetkých činností v území s osobitným zreteľom na starostlivosť o životné prostredie, dosiahnutie ekologickej rovnováhy a zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja pre šetrné využívanie prírodných zdrojov a pre zachovanie prírodných, civilizačných a kultúrnych hodnôt (Zákon č. 50/76 Z.z. v znení neskorších predpisov). Jednotlivé zámery predkladané v rámci prípravy **PHSR musia byť však v súlade s existujúcou schválenou územno-plánovacou dokumentáciou**, príp. s podkladmi, pričom program rozvoja obce stanovuje iba mieru podpory jednotlivým jeho zámerom.

Dokument PHSR obce je základným dokumentom, ktorým sa samospráva obce pri výkone svojej činnosti stará o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby svojich obyvateľov so zreteľom na vzájomné vertikálne a horizontálne väzby medzi jednotlivými komponentmi krajiny.

Cieľom PHSR je sformulovať takú predstavu o smerovaní obce, ktorá vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy jej občanov a zároveň je v súlade s prijatými koncepciami štátu, vyššieho územného celku, stratégiou rozvoja príslušného mikroregiónu, príp. rezortnými stratégiami, záujmami ochrany životného prostredia, kultúrneho dedičstva a pod. Je to program cielených opatrení navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a dopĺňaný.

PHSR sa zameriava na komplexnú koncepciu rozvoja obce v hlavných oblastiach jej života pre najbližšie a strednodobé obdobie so zakladaním rozvojových prvkov a východísk pre dlhodobý a dlhodobý udržateľný rozvoj tohto sídelného a územného útvaru. Hlavnou intenciou programu je zvrátenie nepriaznivých tendencií a rozvoj tých ukazovateľov a oblastí, ktoré môžu z dlhodobého hľadiska vytvoriť podmienky pre dlhodobý udržateľný rozvoj celého územia a jeho zatraktívnenie.

Poslaním PHSR je zabezpečiť kontinuitu rozvoja obce. Je to zároveň otvorený dokument a mal by sa **podľa vopred stanovených pravidiel dopĺňať a aktualizovať**. Je preto výsledkom cieľavedomého, otvoreného a demokratického procesu, do ktorého sa aktívne zapájajú všetci dôležití sociálni partneri na úrovni obce (verejná správa, podnikatelia, mimovládne organizácie, verejnosť, obyvatelia). Takto vypracovaný dokument PHSR má predpoklady, aby si získal širokú miestnu podporu a stáva sa užitočným nástrojom nielen na koordináciu prioritných rozvojových zámerov (verejných aj súkromných), ale aj na získavanie prostriedkov potrebných na ich realizáciu. Vychádza pritom z analýz obsiahnutých vo východiskovej časti programu a odhaľovaní a anticipácii základných tendencií a vývinových trendov v záujmovom území i širšom kontexte.

PHSR sa zameriava na komplexnú koncepciu rozvoja obce v hlavných oblastiach jej života pre najbližšie a strednodobé obdobie so zakladaním rozvojových prvkov a východísk pre dlhodobý a dlhodobý udržateľný rozvoj tohto sídelného a územného útvaru. **Cieľom vypracovaného rozvojového dokumentu PHSR obce je prispieť k vyváženému rozvoju obce**.

1. 2 Metodika a postup spracovania PHSR

Dokument PHSR z hľadiska metodického postupu je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Zahŕňa proces plánovania, organizovania, rozhodovania a finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja na regionálnej, resp. miestnej úrovni s cieľom dosiahnuť hospodársky a sociálny rozvoj v určenom období a tým zabezpečiť vyvážený rozvoj cieľového územia, t.j. obce.

Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Vypracovanie a realizácia účinného PHSR je zložitý proces, ktorý je mimoriadne náročný na koordináciu, odborné vedomosti a zabezpečenie širokej palety väzieb na strategické dokumenty v SR a EÚ. Hlavným zámerom je zavedenie procesu strategického plánovania do života obce na princípoch partnerstva, programovania, koncentrácie a doplnkovosti.

✚ dokument PHSR obce Mýtina je spracovaný metódou interaktívneho plánovania. Podstatou metodiky interaktívneho plánovania je, že proces prebieha systémom zdola nahor, čo znamená, že sami miestni ľudia musia byť autormi svojich rozvojových plánov, ktoré budú aj realizovať. Oni sami najlepšie poznajú svoje okolie, jeho možnosti a problémy. Rovnako veľmi dobre vedia o svojich potrebách a potrebách svojich detí a nevyhnutne musia mať prvé právo rozhodovať o svojej budúcnosti, čo je základný princíp demokracie.

V procese spracovania PHSR obce Mýtina bol teda aplikovaný prístup predstavujúci kombináciu expertnej a komunitnej metódy, ktorý spája profesionalizmus a miestne znalosti. Cieľom je, aby program rozvoja obce nebol len „názorom odborníkov“, ale aby bol zrozumiteľný i pre laikov a slúžil obci a jej obyvateľom.

Spracovanie programu, priebeh a zabezpečenie po organizačnej, obsahovej i vecnej stránke zabezpečoval koordinátor – projektový manažér Ing. Ján Sivok v spolupráci s pracovnou skupinou obce Mýtina počas obdobia apríl – september 2007.

Táto činnosť obnášala naštudovanie si potrebných dokumentov a podkladov, spracovanie dát a zverejnenie informácií v analytickej časti, komunikáciu s významnými inštitúciami a aktérmi v obci, vyzvanie verejnosti na vyjadrenie názorov k strategickej časti dokumentu, spracovanie strategickej časti a návrh postupu implementácie programu.

✚ PSHR obce je strednodobý programový dokument vypracovaný spravidla na obdobie 5 – 7 rokov, ktorý obsahuje tri základné časti: analytickú, strategickú a implementačnú (realizačnú). Za jeho vypracovanie a realizáciu je zodpovedná obec. Uvedené činnosti predstavujú nasledovný kruh činností:

✚ **prvá skupina činností** zahŕňa všeobecnú analýzu situácie obce. Analytická časť má charakter komplexného profilu obce a predstavuje prehľad (audit) vnútorných zdrojov obce – prírodných, historických, kultúrnych, územno-technických, ľudských a finančných. Realizáciou týchto činností sa získala odpoveď na otázku, „**kde sa obec v súčasnosti nachádza**“. Analytická časť spracovania PHSR predstavuje koncentrovaný zdroj informácií o obci s možnosťou ďalšieho využitia ako potenciálu jej

rozvoja do budúcnosti. Táto časť je ďalej členená podľa jednotlivých oblastí života obce, resp. funkčných subsystémov.

Zdroje informácie použiteľných pre jednotlivé činnosti analýzy poskytla samotná obec Mýtna a využité boli aj existujúce externé zdroje predstavujúce spracované koncepčné materiály (Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Lučenci, Štatistický úrad SR, Krajská správa v Banskej Bystrici). Informácie potrebné pre spracovanie SWOT analýzy a stromov problémov boli získané formou dotazníkového prieskumu realizovaného priamo v obci.

Okrem analýz samotnej obce bolo potrebné väčšiu pozornosť venovať analýzam externého prostredia, s cieľom identifikovať konkurenčné aktivity v regióne, v ktorom obec pôsobí i možnosti ďalšej spolupráce s okolitými obcami.

Po vykonaní komplexného auditu zdrojov obce nasledovala syntéza parciálnych analýz použitím štandardnej metódy strategického plánovania – SWOT analýzy. Výsledkom bola strategická diagnostika obce nesúca výsledok celej analytickej časti nevyhnutná pre stanovenie prioritných oblastí rozvoja obce.

✚ **v ďalšej etape** sme pristúpili k tvorbe schémy problémových oblastí rozvoja a ich vzájomnému prepojeniu, t.j. najkritickejším bodom rozvoja obce, ktorých vznik vyplynul z pripravenej SWOT analýzy a z jej slabých stránok a ohrození obce, t.j. faktorov vplývajúcich na obec ako hrozba, resp. brzdiaci článok v jej budúcom vývoji.

✚ **preklopením obrazu predstavujúceho schému problémových oblastí** sme získali stratégiu rozvoja obce so základnými prioritami jej smerovania v budúcnosti. Obsah stratégie priamo napĺňa riešenie jednotlivých problémových oblastí rozvoja. Celkovú stratégiu rozvoja sme rozdelili na víziu obce, strategický cieľ a prioritné oblasti rozvoja obce. Ich naplnenie predstavuje implementácia operatívnych cieľov rozvoja a návrh krokov – aktivít k ich dosiahnutiu.

✚ **najdôležitejšou fázou spracovania PHSR obce bude jeho implementácia**, t.j. príprava akčného plánu, realizácia jednotlivých aktivít a ich monitorovanie. **Akčný plán obsahuje** podrobný plán konkrétnych aktivít, ktoré je potrebné vykonať v danom období pre dosiahnutie cieľov PHSR obce. Jednotlivé akčné plány a projektové návrhy by mali viesť k naplneniu vízie a dlhodobých plánov rozvoja obce. To znamená, že pokiaľ **predmetom stanovenia rozvojovej stratégie bolo zodpovedať otázku „kde chceme byť?“**, tak **akčné plány majú povedať „ako sa tam dostaneme“**. Je spracovaný v nadväznosti na rozpočet obce, v logickom poradí bude uvádzať jednotlivé činnosti, definovať ich časovú a finančnú náročnosť, ako aj zodpovednosť za ich realizáciu a ukazovatele na hodnotenie úspešnosti plnenia cieľov. Okrem toho pri definovaní akčných plánov a projektov boli zvažované aj možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ (štrukturálnych fondov) a previedli sme návrh možného financovania z jednotlivých potenciálnych podporných fondov EÚ.

Dokument PHSR má hierarchickú štruktúru, ktorá smeruje od všeobecného ku konkrétnemu, resp. od celkového k špecifickému. Hierarchia začína víziou obce a strategickým cieľom jej rozvoja a pokračuje prioritnými rozvojovými oblasťami. Dopĺňajú ju jednotlivé ciele smerujúce k dosiahnutiu jednotlivých rozvojových oblastí a uzatvára ju sústava opatrení, aktivít a projektov zhrnutých v akčných plánoch.

Hierarchické usporiadanie znamená aj rozdielne časové horizonty. PHSR je teda integrovaným plánovacím dokumentom (preto sa používa označenie „program“ a nie „plán“) zahŕňajúcim strategickú časť, ktorú tvoria dlhodobé ciele a operatívnu časť – opatrenia realizovateľné v kratšom období.

1.3 Charakteristika PHSR a nadväznosť na základné rozvojové dokumenty

PHSR obce Mýtna predstavuje spracovaný rozvojový dokument obce na roky 2007 – 2013. Ide o súbor prioritných oblastí, opatrení a cieľov smerujúcich k oživeniu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, prostredníctvom ktorého bude obec napĺňať svoje rozvojové plány a postupnými krokmi tak zabezpečovať svoj rozvoj v budúcnosti.

Dokument PHSR sa skladá sa z nasledovných častí:

- ❖ **úvod, vízia obce a význam a metodika spracovania PHSR** – charakterizuje samotný dokument, jeho význam a ciele dosiahnuté spracovaním. Okrem toho opisuje metodiku a spôsob spracovania dokumentu PHSR, charakterizuje základné pojmy danej problematiky, ako aj súlad so základnými dokumentmi na podporu regionálneho rozvoja pre obdobie 2007 – 2013. Samostatnú časť tvorí predstavenie vízie rozvoja obce na nasledujúce roky.
- ❖ **analytická časť** predstavuje ekonomické a sociálne východiská – jedná sa o prvý krok prípravy strategického rozvojového dokumentu. Jej výsledky predstavujú nevyhnutný predpoklad pre definovanie rozvojovej stratégie a popisujú hlavné sociálno-ekonomické súvislosti vývoja a zameriavajú sa predovšetkým na rozvojový potenciál a ľudské zdroje (prírodné zdroje a ľudské zdroje), ekonomické zdroje a materiálne fyzické zdroje (občianska vybavenosť a vzdelávanie).
 - predstavuje sumárny opis ekonomických a sociálnych charakteristík obce vrátane geografickej charakteristiky, prírodných, klimatických a geologických podmienok, ako aj historického vývoja obce a opisu pamiatok v obci, tzn. kultúrno-historického potenciálu.
 - súčasťou analytickej časti je aj opis demografického vývoja obce z hľadiska historického vývoja, ako aj súčasnosti v zmysle stavu a pohybu obyvateľstva, vekovej a vzdelanostnej štruktúry, vierovyznania a národnostného zloženia a ekonomickej aktivity.
 - ďalšou časťou je opis technickej a občianskej vybavenosti, školskej, kultúrnej, športovej, zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry.
 - analýza hospodárstva, terciárnej sféry, životného prostredia a hospodárenia a finančných vzťahov obce predstavujú poslednú časť analýzy súčasného stavu.
 - sumarizácia uvedených čiastkových analýz predstavuje SWOT analýzu – súhrn silných a slabých stránok súčasného stavu, pričom sa jedná o vnútorné prostredie a tiež súhrn príležitosti a ohrození budúceho rozvoja z hľadiska vonkajšieho prostredia obce.
 - definícia problémových oblastí rozvoja obce a určenie kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja vychádzajú zo SWOT analýzy.
- ❖ **strategická časť** – určuje programovú štruktúru pre dané programovacie obdobie. Programovú štruktúru tvoria:
 - vízia obce – predpokladaný obraz obce v budúcnosti po dosiahnutí stanovených cieľov rozvoja.
 - stratégia rozvoja obce – predstavuje stanovenie strategického cieľa rozvoja obce, prioritných oblastí rozvoja obce, cieľov, opatrení a aktivít potrebných k dosiahnutiu týchto cieľov a naplneniu stratégie,
 - akčné plány – sumár jednotlivých projektových zámerov plánovaných v krátkodobom časovom horizonte smerujúcich k naplneniu stratégie rozvoja obce.
- ❖ **implementačná časť** – predstavuje realizačnú časť PHSR a to možnosti inštitucionálneho a organizačného zabezpečenie realizácie dokumentu PHSR nasledovne:
 - spôsoby zabezpečenia PHSR (finančné a personálne),
 - monitorovanie, vyhodnotenie a modifikácia PHSR,
 - akčné plány.

Nadväznosť PHSR na základné rozvojové dokumenty

PHSR obce Mýtna je tvorený súhrnom cieľov, opatrení a aktivít synergicky stanovenými, ktoré pomáhajú realizovať prioritné oblasti rozvoja obce. Stanovené prioritné oblasti rozvoja obce Mýtna sú v súlade s cieľmi regionálneho rozvoja určenými na národnej i regionálnej úrovni.

Definované prioritné rozvojové oblasti, ciele, opatrenia a aktivity sú plne v súlade so strategickými rozvojovými dokumentmi na úrovni NUTS I, NUTS II a NUTS III.

Je nevyhnutné dokázať súlad stanovených cieľov so strategickými rozvojovými dokumentmi, medzi ktoré možno zaradiť:

DOKUMENTY NÁRODNEJ ÚROVNE:

✓ **Národný strategický referenčný rámec SR na roky 2007 – 2013**

Strategickým cieľom NSRR je výrazne zvýšiť do roku 2013 zamestnanosť, konkurencieschopnosť a výkonnosť regiónov a slovenskej ekonomiky pri rešpektovaní trvalo udržateľného rozvoja.

Na základe východísk stratégie a v nadväznosti na vytýčený strategický cieľ SR, je stratégia NSRR postavená na troch strategických prioritách a ich troch cieľov, ktoré sa bude snažiť prostredníctvom financovania operačných programov v programovom období 2007 – 2013 naplniť.

Strategické priority NSRR:

- o Infraštruktúra a regionálna dostupnosť – cieľom priority je zvýšenie hustoty vybavenia regiónov infraštruktúrou a zvýšenie efektívnosti s ňou súvisiacich verejných služieb.
- o Znalostná ekonomika - cieľom priority je rozvoj zdrojov trvalo udržateľného rastu a zvyšovanie konkurencieschopnosti priemyslu a služieb.
- o Ľudské zdroje - cieľom priority je zvýšenie zamestnanosti, rast kvality pracovnej sily pre potreby znalostnej ekonomiky a zvýšenie sociálnej inklúzie rizikových skupín.

Stratégia, priority a ciele NSRR budú implementované prostredníctvom 11 operačných programov v rámci jednotlivých cieľov kohéznej politiky EÚ.

• Operačné programy (OP)

- Regionálny operačný program – špecifická priorita: regionálna infraštruktúra,
- OP Životné prostredie – špecifická priorita: environmentálna infraštruktúra a ochrana životného prostredia,
- OP Doprava – špecifická priorita: dopravná infraštruktúra a verejná osobná doprava,
- OP Informatizácia spoločnosti – špecifická priorita: informatizácia spoločnosti,
- OP Výskum a vývoj – špecifická priorita: výskum a vývoj a infraštruktúra vysokých škôl,
- OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast – špecifická priorita: podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií,
- OP Zdravotníctvo – špecifická priorita: modernizácia zdravotníctva,
- OP Vzdelávanie – špecifická priorita: moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť,
- OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia – špecifická priorita: podpora rastu zamestnanosti a sociálnej inklúzie,
- OP Bratislavský kraj – špecifická priorita: infraštruktúra, inovácie a informatizácie,
- OP Technická pomoc.

HORIZONTÁLNE PRIORITY sú svojím charakterom a vplyvmi prierezovými témami všetkých priorít a budú rešpektované pri každom projekte/skupine projektov operačných programov, bez ohľadu na podporovanú tému alebo územie. Národný strategický referenčný rámec ma nasledovné horizontálne priority:

- A. marginalizované rómske komunity** - zvýšenie zamestnanosti a vzdelanostnej úrovne marginalizovaných rómskych komunít a zlepšenie ich životných podmienok,
- B. rovnosť príležitostí** - zabezpečenie rovnosti príležitostí pre všetkých a predchádzanie všetkým formám diskriminácie,
- C. trvalo udržateľný rozvoj** - zabezpečenie environmentálnej, ekonomickej a sociálnej udržateľnosti ekonomického rastu,
- D. informačná spoločnosť** - rozvoj inkluzívnej informačnej spoločnosti.

✓ **Stratégia rozvoja konkurencieschopnosti Slovenska do r. 2010** (schválená uznesením vlády SR č. 140/2005) – **Lisabonská stratégia pre Slovensko**

✓ **Stratégia konkurencieschopnosti Slovenska do r. 2010** – Akčné plány (schválené uznesením vlády SR č. 557/2005).

- ✓ **MINERVA** – je oficiálny vládny program rozvoja znalostnej ekonomiky na Slovensku. Uvedený vládny program je založený na Stratégii konkurencieschopnosti Slovenska do roku 2010: Národnej lisabonskej stratégii. Je zameraný na štyri základné oblasti:
 - ❖ informačná spoločnosť,
 - ❖ inovácie, veda a výskum,
 - ❖ investície do ľudí a vzdelávania,
 - ❖ podnikateľské prostredie.
- ✓ **Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja** (schválená uznesením vlády SR č. 978/2001 a uznesením Národnej rady SR č. 1989/2002).
- ✓ **Akčný plán trvalo udržateľného rozvoja SR na r. 2005 – 2010** (schválený uznesením vlády SR č. 574/2005).
- ✓ **Národný program reforiem SR na r. 2006 – 2008** (schválený uznesením vlády SR č. 797/2005).
- ✓ **Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001** (KURS) (schválená uznesením vlády SR č. 1033/2001).
- ✓ **Stratégia, zásady a priority štátnej environmentálnej politiky** – zásadou vytýčenou v spomínanom dokumente je aj minimalizácia vzniku, využívanie a správne zneškodňovanie odpadov.

DOKUMENTY REGIONÁLNEJ ÚROVNE:

- ✓ **Program sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja (BBSK) na roky 2007-2013.**

Program je rozdelený na prioritné osi, ktoré reflektujú a opierajú sa o prioritné témy Národného strategického referenčného rámca na roky 2007 - 2013. Textové návrhy vychádzajú zo záverov a výstupov dokumentov zameraných na diverzifikovanú regionálnu politiku BBSK a koncepcií BBSK v jednotlivých sektoroch.

Prioritné rozvojové osi PHSR BBSK osi:

- ❖ Prioritná os 1 – Rozvoj ľudských zdrojov a zvyšovanie kvality života obyvateľov,
 - ❖ Prioritná os 2 – Ekonomický rozvoj, podpora investícií a inovácií,
 - ❖ Prioritná os 3 – Cestovný ruch,
 - ❖ Prioritná os 4 – Doprava,
 - ❖ Prioritná os 5 – Informačná spoločnosť,
 - ❖ Prioritná os 6 – Životné prostredie,
 - ❖ Prioritná os 7 – Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rozvoj vidieka.
- ✓ **Sociálno-ekonomická stratégia rozvoja mikroregiónu Javor**
 - ❖ Strategický cieľ: Zvýšiť kvalitu života pre občanov mikroregiónu Javor do roku 2015,
 - ❖ Špecifické ciele: Rozvoj malého a stredného podnikania na základe využitia predovšetkým miestnych zdrojov a ostatných daností regiónu,
Vytvorenie podmienok pre celoživotné vzdelávanie občanov.

1. 4 Základné pojmy

Európska únia – je politické a ekonomické zoskupenie 25 demokratických štátov s 454,9 mil. obyvateľov, ktoré sa dobrovoľne spojili do tohto zoskupenia na dosiahnutie spoločných cieľov a jednoty v Európe pomocou jednotnej zahraničnej a vnútornej politiky. Európska únia však nie je dnes konečnou formou integrácie a bude sa ďalej rozširovať, tak ako sa budú vytvárať podmienky pre toto rozširovanie v samotnej EÚ, ako aj v štátoch, ktoré budú do EÚ vstupovať.

Cieľ Konvergencia – jeden z troch cieľov kohéznej politiky EÚ na programové obdobie 2007 – 2013 financovaný z KF, ERDF a ESF. Cieľ Konvergencia financovaný z ERDF a ESF sa sústreďuje na regióny NUTS 2, ktorých hrubý domáci produkt na obyvateľa v parite kúpnej sily (HDP/obyv. v PKS), vypočítaný

na základe disponibilných údajov za tri posledné roky pred prijatím nariadenia, nedosiahne 75% priemeru rozšírenej EÚ – čo je v prípade SR celé jej územie s výnimkou Bratislavského kraja. Cieľ Konvergencia financovaný z KF pokryje členské štáty, ktorých hrubý národný dôchodok (HND) v parite kúpnej sily, vypočítaný na základe disponibilných údajov za tri posledné roky pred prijatím nariadenia, nedosiahne 90% priemeru EÚ, a ktoré majú konvergenčný program – tieto kritériá SR spĺňa. Tento cieľ je zameraný na urýchlenie štrukturálnej konvergencie oprávnených regiónov a koncentruje sa na skvalitnenie podmienok rastu a zamestnanosti vďaka investíciám do fyzických a ľudských zdrojov; inovácií a spoločnosti založenej na vedomostiach; adaptabilnosti na hospodárske a sociálne zmeny; ochranu životného prostredia; administratívnu efektívnosť (článok 3 všeobecného nariadenia).

Cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť – jeden z troch cieľov kohéznej politiky EÚ na programové obdobie 2007 – 2013 financovaný z ERDF a ESF. Oblasti oprávnené na financovanie zo štrukturálnych fondov v rámci cieľa Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť, sú tie oblasti, na ktoré sa nevzťahuje cieľ konvergencia (článok 6 všeobecného nariadenia) – čo je v prípade Slovenska Bratislavský kraj. Tento cieľ je s výnimkou najmenej rozvinutých regiónov zameraný na posilnenie konkurencieschopnosti a príťažlivosti regiónov, ako aj zamestnanosti predvídaním hospodárskych a sociálnych zmien vrátane zmien spojených s otvorením trhu prostredníctvom inovácie a podpory znalostnej spoločnosti, podnikania, ochrany a zlepšovania životného prostredia a zlepšovania dostupnosti, prispôsobivosti pracovníkov a podnikov, ako aj rozvojom trhov práce na princípe sociálnej inklúzie (článok 3 všeobecného nariadenia).

Cieľ Európska územná spolupráca – jeden z troch cieľov kohéznej politiky EÚ na programové obdobie 2007 – 2013 financovaný z ERDF. Tento cieľ je zameraný na posilnenie cezhraničnej spolupráce prostredníctvom spoločných miestnych a regionálnych iniciatív, posilnenie nadnárodnej spolupráce prostredníctvom činností prispievajúcich k integrovanému územnému rozvoju naplňajúcemu priority Spoločenstva a posilnenie medziregionálnej spolupráce a výmeny skúseností na príslušnej územnej úrovni (článok 3 všeobecného nariadenia). Cieľ Európska územná spolupráca je v prípade cezhraničnej spolupráce oprávnený pre pohraničné regióny NUTS 3 – vo všeobecnosti do 150 km; v prípade nadnárodnej spolupráce – nadnárodné oblasti (zoznam bude stanovený EK neskôr) v prípade medziregionálnej spolupráce a výmeny skúseností – územie celého Európskeho spoločenstva.

Disparity – sú hlavné prekážky, bariéry, ktoré je nutné prekonať, aby bol dosiahnutý cieľ stratégie. Sú výsledkom syntézy identifikovaných slabých stránok a ohrození, uvedených v SWOT analýze.

Kritická oblasť – je to problémová oblasť, ktorá najviac obmedzuje budúci rozvoj a preto potrebuje zásah verejnej správy – alokáciu verejných financií. Kritická oblasť predstavuje ďalšiu etapu programovania, v ktorej sa vytvárajú logické štruktúry (SWOT) z voľne združených faktov v popisnej analýze

Efektívnosť – pomer medzi finančným vstupom a dosiahnutým výstupom, výsledkom, a/alebo dopadom.

Európsky fond regionálneho rozvoja (ERDF) – finančný nástroj štrukturálnej a regionálnej politiky EÚ, ktorý prispieva k financovaniu pomoci na posilnenie ekonomickej a sociálnej súdržnosti odstraňovaním regionálnych rozdielov cestou podpory rozvoja a štrukturálneho prispôsobenia sa regionálnych ekonomík. Zahŕňa aj adaptáciu upadajúcich priemyselných regiónov a zaostávajúcich regiónov a podporu cezhraničnej, nadnárodnej a medziregionálnej spolupráce (článok 2 nariadenia o ERDF).

Európsky sociálny fond (ESF) – ide o finančný nástroj štrukturálnej a regionálnej politiky EÚ prispievajúci k naplňaniu priorít EÚ ako posilňovanie ekonomickej a sociálnej súdržnosti zlepšovaním podmienok pre zamestnanosť a tvorbu pracovných príležitostí, podporou vyššej úrovne zamestnanosti a väčšieho počtu a lepších pracovných miest. A to cestou podpory politík členských krajín s cieľom dosiahnuť plnú zamestnanosť, kvalitu a produktivitu práce, propagovať sociálne začleňovanie (inklúziu), vrátane prístupu znevýhodnených ľudí k práci, a znižovať národné, regionálne a miestne rozdiely (článok 2 nariadenia o ERDF).

Faktory rozvoja – predstavujú hlavné impulzy, ktorých využitie, vedie k zmierňovaniu identifikovaných disparít. Faktory rozvoja môžu predstavovať existujúce, alebo budúce impulzy.

Inovačné póly rastu – sú tvorené definovanými centrami osídlenia (krajské mestá, mestá sídiel okresných a obvodných úradov) a časťou území ťažísk osídlenia prvej a druhej úrovne (súčasťou týchto

ťažisk sú okrem vyššie spomínaných centier osídlenia aj niektoré centrá, ktoré sú označované ako kohézne póly rastu) v súlade s Konceptiou územného rozvoja SR.

Kohézne póly rastu – sú tvorené definovanými centrami osídlenia kohézneho významu v príslušnom území. Plnia niektoré funkcie vyššieho významu aj pre príľahlé obce. Sú v nich sústredené rozhodujúce zariadenia lokálneho významu. Sú to predovšetkým centrá, ktoré plnia už v súčasnosti niektoré funkcie vyššieho významu aj pre príľahlé obce, a ktoré spĺňajú dobré lokalizačné faktory s dostupnosťou príľahlých obcí.

Kohézny fond – finančný nástroj kohéznej politiky EÚ na účely posilnenia hospodárskej a sociálnej súdržnosti Spoločenstva v záujme podpory trvalo udržateľného rozvoja (čl. 1 nariadenia o KF). Oprávnené na financovanie z KF sú tie členské štáty, ktorých HND na obyvateľa v PPS vypočítaný na základe údajov Spoločenstva za posledné tri dostupné roky je nižší ako 90% priemeru Spoločenstva (čl. 5 všeobecného nariadenia).

Marginalizované rómske komunity – koncentrácie Rómov, ktorí trpia vysokou mierou sociálnej exklúzie a deprivácie.

Národný strategický referenčný rámec – v zmysle legislatívy (nariadení) Európskej únie každý členský štát predkladá pred začiatkom programového obdobia Európskej komisii vlastný rámcový programový dokument, Národný strategický referenčný rámec. Tento dokument predstavuje referenčný nástroj na prípravu programovania fondov. Stanovuje národné priority, ktoré budú spolufinancované zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu v programovom období 2007 – 2013 v nadväznosti na Strategické usmernenia Spoločenstva, ktoré definujú rámce pre intervencie fondov na európskej úrovni. Zabezpečuje, že pomoc z fondov bude využitá v súlade so Strategickými usmerneniami Spoločenstva. Taktiež určí prepojenie medzi prioritami Spoločenstva na jednej strane a Národným programom reforiem na druhej strane. Návrh všeobecného nariadenia Rady, čl. 25, ods. 3 dáva členskému štátu na výber, či začleniť cieľ Európska územná spolupráca do NSRR. NSRR musí povinne obsahovať iba cieľ Konvergencia a cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť.

NATURA 2000 – je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a jej hlavným cieľom je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ ako celok. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii.

Operačný program – dokument predložený členským štátom a prijatý Komisiou, ktorý určuje stratégiu rozvoja pomocou jednotného súboru priorít, na dosiahnutie ktorých sa bude žiadať pomoc z niektorého fondu alebo v prípade cieľa konvergencia z Kohézneho fondu a ERDF (článok 2 všeobecného nariadenia).

Pamäťové a fondové inštitúcie – inštitúcie zaoberajúce sa uchovávaním, ochranou a sprístupňovaním spoločenského poznania, poznatkov o kultúrnom dedičstve, umení a kultúre, jedinečných informácií a predmetov odbornej a laickej verejnosti. Medzi pamäťové a fondové inštitúcie patria archívy, knižnice, múzeá, galérie, pracoviská pre ochranu pamiatkového fondu, špecializované ústavy, špecializované odborné pracoviská v oblasti kultúry, vysoké školy, Slovenská akadémia vied, organizácie pre správu a ochranu autorských práv a organizácie na ochranu duševného a priemyselného vlastníctva.

Póly rastu – sú charakteristické prítomnosťou expandujúcich odvetví umiestnených v urbanizovanej oblasti, vyvolávajúce zmeny v ekonomických aktivitách lokalizovaných v zóne svojho vplyvu, ktoré sa prejavujú vo vyššej ekonomickej výkonnosti a konkurencieschopnosti daného územia v porovnaní s ostatnými územiami v regióne. Najvýznamnejšie (najväčšie) póly rastu determinujú vývoj výkonnosti a konkurencieschopnosti okrem úrovne regiónu aj na úrovni celého národného hospodárstva.

Princípy regionálnej politiky – základných princípov je päť a sú definované nasledovne:

Partnerstvo – všetci partneri (vláda, regionálne aj miestne subjekty, podniky, zástupcovia univerzít, nevládne organizácie atď.) sa majú aktívne podieľať na plánovaní a realizácii investícií ako aj na všetkých ostatných projektoch.

Subsidiarita – rozhodovanie bude prebiehať na najnižšej praktickej úrovni. Národné rozvojové dokumenty sú schvaľované Komisiou v Bruseli, ale koncipované a spravované sú národnými a regionálnymi orgánmi členskej krajiny.

Programovanie – všetky projekty musia zapadať do ucelenej niekoľkoročnej stratégie. EÚ kladie dôraz na komplexné posúdenie a riešenie problémových regiónov. A z toho dôvodu sú pre jednotlivé regióny spracovávané operačné programy, ktoré vyhodnocujú silné a slabé stránky regiónov a navrhujú spôsob riešenia problematických oblastí.

Doplňkovosť – peniaze fondov sú pridávané ku štátnemu rozpočtu, ale nenahradzujú ho. Štátne výdaje musia zostať na rovnakej úrovni ako predtým. Očakáva sa štátny príspevok na každý projekt. Na projekty, ktoré patria do kategórie Cieľa Konvergencia bude Európska únia prispievať maximálne 75% z ich ceny.

Koncentrácia – fondy sa budú sústreďovať do najproblémovejších regiónov a na realizáciu najdôležitejších opatrení. Cieľom rozhodne nie je realizácia malých projektov, ktoré nemôžu zaistiť požadovaný rozvojový efekt.

Prioritná os – jedna z priorít stratégie v operačnom programe, ktorá sa skladá zo skupiny navzájom súvisiacich operácií s konkrétnymi, merateľnými cieľmi. Prioritná os operačného programu sa rovná jednej konkrétnej strategickkej/špecifickej priorite stratégie Národného strategického referenčného rámca SR na roky 2007 - 2013

Regionálne členenie - Európska únia bola systematicky rozdelená na štatistické oblastné jednotky NUTS. Existuje celkom päť úrovní NUTS. V prípade Slovenskej republiky je toto delenie nasledovné:

NUTS I – Slovenská republika,

NUTS II – Región Bratislava, Región severozápad (Žilinský a Trenčiansky kraj), Región juhozápad (Trnavský a Nitriansky kraj), Región Východ (Banskobystrický, Košický a Prešovský kraj),

NUTS III – kraje,

NUTS IV – okresy,

NUTS V – sídla.

Riadiaci orgán – jeden alebo viac vnútroštátnych, regionálnych alebo miestnych orgánov či subjektov menovaných členskými štátmi pre účely riadenia podpory zo štrukturálnych fondov. Stanovuje sa riadiaci orgán pre každý operačný program a iniciatívy ES.

Sprostredkovateľský orgán – každý orgán alebo verejnoprávny orgán alebo súkromný subjekt, ktorý koná pod vedením riadiaceho (sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom) alebo certifikačného orgánu (sprostredkovateľský orgán pod certifikačným orgánom) alebo ktorý vykonáva povinnosti v mene takehoto orgánu vo vzťahu k príjmom vykonávajúcim operácie.

Štrukturálne fondy EÚ – sú nástroje regionálnej politiky, prostredníctvom ktorých plynú finančné prostriedky, vyčlenené v rámci regionálnej politiky, do členských štátov. Napomáhajú riešiť dlhodobé problémy. Používajú sa v úzkej spolupráci členských štátov a regionálnych orgánov k podpore hospodárskeho vývoja tak, aby zmenšili rozdiely medzi regiónmi a sociálnymi skupinami. Štrukturálne fondy sú štyri (Európsky fond regionálneho rozvoja – ERDF, Európsky sociálny fond – ESF, Európsky poľnohospodársky podporný a záručný fond – EAGGF, Finančný nástroj pre riadenie rybolovu – FIFG), ku ktorým sa samostatne priraduje Kohézny fond.

Trvalo udržateľný rozvoj - taký rozvoj, ktorý umožňuje uspokojovanie potrieb súčasných generácií bez toho, aby boli ohrozené nároky budúcich generácií na uspokojovanie ich potrieb. Trvalo udržateľný rozvoj zahŕňa zložky: ekonomickú, sociálnu a environmentálnu.

Je podmienkou rozvoja, ktorý obmedzuje výnosy požiadavkou trvalého zachovania rozsahu služieb a kvality zdrojov v danom území. Pre neobnoviteľné zdroje berie v úvahu neustálu potrebu nahradzovania zdrojov. Pre obnoviteľné zdroje je to miera využívania do limitu regeneračných schopností.

Strategický cieľ – predstavuje víziu, pohľad do budúcnosti, ktorý chceme dosiahnuť v danom území v najbližších 5 až 7 rokoch. Predstava života obyvateľov obce a životných podmienok v časovom horizonte, na koniec ktorého sme schopní reálne dospieť. Vízia je ekvivalentom pojmu strategický, glo-

bálny cieľ, hlavný strategický cieľ. Ide vlastne o modelovaný stav obce, ktorý chceme v určitom časovom horizonte dosiahnuť. Predstavuje výsledok pôsobenia opatrení a úloh pri naplnení základných východísk.

Priorita – všeobecne predstavuje prednosť pred niečím, prednostný význam alebo právo, dôležitosť a prvenstvo v poradí. Ide teda o výber a stanovenie dôležitosti v rámci každej úrovne programu. Kritériom pre výber sú realizovateľnosť, ekonomická efektivita, ale ak politická priechodnosť. Pre tvorbu programov je pojem možné využiť pre stanovenie poradia (ohodnotenie) dôležitosti riešenia jednotlivých problémov zo zoznamu problémov. Poradie potom určuje, ktoré preferované problémy máme riešiť v projektoch.

Akčný plán – predstavuje súbor logicky a hierarchicky prepojených súčastí programu podporujúcich realizáciu strategického cieľa, pričom súčasťou akčného plánu sú špecifické ciele, opatrenia a úlohy.

Špecifický cieľ – je odvodený zo strategického cieľa s nadväznosťou na prioritu. Predstavuje popísanie stavu, ktorý chceme v určitom časovom horizonte dosiahnuť. Ide o vyjadrenie určitého zámeru ako riešiť časť zo súboru problémov, ktoré rieši strategický cieľ. Špecifický cieľ má byť merateľný. Má mieru, ktorej hodnoty vyjadrujeme pomocou merateľných jednotiek (počet osôb, bytov, obyvateľov, pracovné miesta, km, m², Sk a pod). Ciele, ktoré chceme dosiahnuť v danom čase a danom priestore obce alebo regiónu sú stanovené hodnotami týchto mier.

Opatrenie – prostriedok, ktorým po určitú dobu zabezpečujeme príslušnú prioritu. Ako súbor podmienok pre riešenie projektov a finančných podporných opatrení k jednému cieľu. V programoch predstavuje konkrétnu realizáciu cieľov priority (napr. definíciu činností, ktoré program podporuje, kritéria pre výber projektov a ich sledovanie, kritéria pre žiadateľov podpory, pravidlá financovania). Ide vlastne o pomenovanie zásahu verejnej správy za účelom dosiahnutia špecifických cieľov. Opatrenie obsahuje nástroje, ktoré môžu mať charakter:

- programu,
- projektu,
- založenia inštitúcie,
- regulácie prostredníctvom normy,
- finančného mechanizmu (grantová alebo pôžičková schéma).

Opatrenie okrem toho predstavuje súbor činností smerujúcich k efektívnej alokácii verejných zdrojov a vymedzuje priestor pre spoluprácu všetkých partnerov s dlhodobým záujmom v území.

Činnosť (aktivita) – v rámci programov a projektov je chápaný ako vecne, časovo, finančne, organizačne alebo inak vymedzený samostatný prvok, zahrňujúci skupinu krokov alebo podrobnejších úloh vykonávaných v procese programu/projektu so svojimi hmotnými alebo nehmotnými vstupmi a výstupmi (výsledkami).

Úloha – predstavuje hierarchicky najnižšie postavenú zložku programu, pričom má nasledujúcu charakteristiku:

- špecifická činnosť vykonávaná v rámci opatrenia,
- najkonkrétnejšie pomenovanie riešenia problému,
- obsahuje zodpovednosť, termíny a financovanie.

ANALYTICKÁ ČASŤ

2. Audit zdrojov

2.1 Základná charakteristika obce

Obec Mýtina je malá obec, ktorá leží na hlavnej dopravnej trase Lučenec – Zvolen v okrese Lučenec na území Banskobystrického kraja. Nachádza v severozápadnej časti okresu Lučenec v regióne Novohrad. Leží na hlavnej ceste I. triedy č. I/50 spájajúcej Košice s Bratislavou južnou trasou (E 571). Cez obec vedie hlavná železničná trať č. 160 – južný ťah Zvolen – Filákov – Košice celoštátneho významu. Katastrálne obec Mýtina susedí s nasledovnými obcami:

- na juhu s obcou Lovinobaňa,
- na západe s obcou Píla,
- na východe s obcou Dobroč.
- na juhozápade s obcou Divín,
- na severe s obcou Podkriváň,

K Mýtnej sú administratívne pričlenené rozptýlené kopanice – lazy: Bartôčka, Bercová, Dolina, Dolná Bercová, Dolná Bzová, Dolná Hláčová, Dolný Skálnik, Gálová, Hláčová, Horná Bercová, Horný Skálnik, Košútovo, Mäsiarska, Pálenikovo, Predné lazy, Strhárska dolina, Poštárovo a Vlčkov laz. Základnú charakteristiku obce predstavujú nasledovné údaje:

základné informácie o obci Mýtina		
Sídlo OcÚ	Obecný úrad Mýtina, č. 47 985 53 Mýtina	
Kontakty	tel.:	047 / 43 97 107
	tel./fax:	047 / 45 11 580
	e-mail:	obec@mytna.sk
	web:	www.mytna.sk
Starosta obce	Ing. Pavel Greksa	
Lokalizácia, resp. admin. začlenenie	okres: Lučenec	
	Kraj: Banskobystrický	
Účasť v združeniach	Regionálne združenie Javor SRDCE – Združenie obcí pod Javorom	
prvá písomná zmienka		r. 1393
nadmorská výška stredu obce v metroch		256
počet obyvateľ'ov k 31.12. 2006		1188
hustota obyvateľ'stva na km ² k 31. 12. 2006		59
výmera v ha k 31. 12. 2006		2028
z toho: poľnohospodárska pôda		656
lesné pozemky		1271
vodné plochy		20
zastavaná plocha		68

Tabuľka č. 1 – Základné informácie o obci Mýtina

2. 2 Všeobecná charakteristika obce a jej historický vývoj

2. 2. 1 Geografická charakteristika

Obec Mýtna leží na 19° 33 ' východnej zemepisnej dĺžky a 48° 28 ' severnej zemepisnej šírky.

Uvedené súradnice predstavujú **severozápadnú časť okresu Lučenec v regióne Novohrad** (obr. č. 1). Obec Mýtna je situovaná v nadmorskej výške 256 m (stred obce) v doline na nive a terase potoka Kriváň. Geograficky patrí obec Mýtna do severozápadnej časti Slovenského Rudohoria, ktoré je tvorené dvoma celkami – sever katastrálneho územia tvoria vyplňajú kryštálicko-druhotné Veporské vrchy a juh prvohorná Revúcka vrchovina.

Veporské vrchy na severe a severozápade ohraničuje Zvolenská kotlina, na západe neogénne pohorie Ostrôžky, ktoré majú stratovulkanickú stavbu. Na východe sú to Stolické vrchy. Revúcku vrchovinu na juhu ohraničuje Lučenecká kotlina, ktorá je súčasťou juhoslovenskej kotliny.

Od okresného mesta Lučenec je obec Mýtna vzdialená 19 km, pričom rovnako vzdialená je aj od ďalšieho okresného mesta Detva.

Obr. č. 1 – Lokalizácia obce v rámci okresu Lučenec

Obr. č. 2 – Detail lokalizácie obce Mýtna

2. 2. 2 Prírodné, klimatické a geologické podmienky

GEOMORFOLOGICKÉ ČLENENIE:

Vychádzajúc z vyššie uvedených údajov je zrejmé, že obec Mýtna svojou geografickou pozíciou predstavuje severozápadnú časť Slovenského Rudohoria celkov Revúckej vrchoviny a Veporských vrchov.

V rámci geomorfologického členenia sa územie Mýtnej zaraďuje do Alpsko-Himalájskej sústavy nasledovne:

- podsústava – Karpaty
- provincia – Západné Karpaty
- subprovincia – Vnútorne západné Karpaty
- oblasť – Slovenské Rudohorie
- celok – Revúcka vrchovina – Veporské vrchy

- podcelok – Cinobanské predhorie Sihlianska planina
- oddiel – Lovinobanská brázda.

Revúcka vrchovina vznikla v starších prvohorách a predstavuje horský krajinný celok v oblasti Slovenského Rudohoria. Do obce Mýtina zasahuje svojim podcelkom – Cinobanským predhorím a Lovinobanskou brázdou. Cinobanské predhorie má pahorkatinný až vrchovinný reliéf v nadmorskej výške 350 – 600 m. n. m. – sú to intenzívne členené a znížené okraje pohoria, ktoré predstavujú južnú časť katastrálneho územia obce.

Veporské vrchy vznikli v druhohorách a do obce zasahujú juhozápadnou časťou Sihlianskej planiny ako podcelku. Tá zaberá severnú časť obce. Sihlianska planina predstavuje zvyšok niekdajšieho zarovnaného povrchu, zachovaného na pomerne rozsiahlych plochách v celku slabo členeného hlbokými mladými dolinami.

Pozdĺž toku Krivánskeho potoka sa vytvorila dolina, na vývoj ktorej mali vplyv zmeny podnebia v pleistocéne. Jej nadmorská výška sa pohybuje od 200 – 300 m s výškovými rozdielmi od 31 – 100 m, ktorá tvorí pahorkatinový reliéf.

KLIMATICKÉ PODMIENKY:

Na podnebie obce vplýva jej geografická poloha – severozápadná časť okresu Lučenec na severozápade Slovenského Rudohoria. **Podnebie, v ktorom sa nachádza obec Mýtina, patrí do regiónu Veporských vrchov s teplou amplitúdou 22 – 20 °C s klímou mierne teplou až chladnou, vlhkou a výrazne vlhkou.**

Klíma v obci Mýtina je charakteristická počtom letných dní 60 – 75. Najchladnejším mesiacom v roku je január s priemernou teplotou 4,1 °C. Najteplejším je júl s priemernou teplotou 19,2 °C.

Najčastejší maximálny úhrn zrážok pripadá na mesiac jún. Najviac jasných dní pripadá v priebehu roka na marec a najmenej na december.

Na sledovanom území prevláda severozápadný vietor, ktorého výskyt je najčastejší v jarom a letnom období. Bezvetrie je najčastejšie v zime a v lete.

PÔDA:

Obec Mýtina má **hlinité pôdy, ktoré celoplošne pokrývajú celé územie.** Ide o druh pôdy s dobrými vodnými pomermi a súčasne dostatočným prevzdušnením, čoho následkom je vysoká úrodnosť.

V katastrálnom území sa vyskytujú nasledovné typy pôd:

- luvizeme – hnedozeme typické a oglejené, ktoré sa vytvorili na sprašiach a sprašových hlinách,
- severná a severovýchodná časť katastra – hnedé pôdy – kambizeme nenasýtené na stredne ťažkých až ľahších zvetralinách rôznych hornín,
- fluvizeme glejové – pokrývajú nivy Krivánskeho potoka.

Z celkovej výmery katastrálneho územia (20 281 903 m²) predstavuje orná pôda 1 236 308 m². Celkové členenie katastrálneho územia obce Mýtina podľa druhov pozemkov je nasledovné:

Orná pôda	1 236 308 m ²
Záhrady	202 152 m ²
Trvalé trávne porasty	5 125 304 m ²
Lesné pozemky	12 710 162 m ²
Vodné plochy	195 781 m ²
Zastavané plochy a nádvorcia	685 121 m ²
Ostatné plochy	127 075 m ²
SPOLU	20 281 903 m²

LESY:

Na nive Krivánskeho potoka a v okolí jeho brehov a aluviálnych lúk môžeme pozorovať **slatinno-jelšové a vrbovo-topolové lesy**. Slatinno-jelšové lesy rastú na okraji vodnej nádrže Mýtina v alúviu Krivánskeho potoka. Nachádza sa tam jelša lepkavá, vrba popľavá, krušina jelšová, vrba päťtyčinková, breza bradavičnatá, breza plsnatá.

Vrbovo-topolové lesy sprevádzajú vodný tok Krivánskeho potoka v priestoroch, ktoré sú len občas zaplavené vodou. Zo stromov sa tu nachádzajú vrba biela, vrba krehká, topol biely, topol čierny, topol osika. Okrem toho rastú tu aj z krov krušina jelšová, baza čierna a svíb krvavý.

V nadmorskej výške do 500 m sa vyskytujú **teplomilné dubiny** (dub plsnatý, dub cerový, brekyňa obyčajná, mukyňa obyčajná, javor poľný, lipa veľkolistá a malolistá). Z krov sú to drieň, višňa mahahebká, dráč obyčajný.

Hrabovo-dubové lesy zaberajú oblasti do 600 m. n. m. a na južných svahoch až 900 m. n. m. Z mnohých z nich premenou poľnohospodárske pôdy, lúky a pasienky. V tých lesoch, čo zostali, sa nachádzajú dub zimný, letný, hrab obyčajný, javor poľný, lipa malo a veľkolistá. Z krovín sú to drieň, svíb, bloh, lieska ap.

V pásme dubovo-hrabových lesov sa najčastejšie vyskytuje agát biely.

V podhorských oblastiach sa rozprestierajú **bukové lesy** (buk lesný, jedľa biela, javor horský, smrek obyčajný. Z krovínových rastlín sú tam len zemozel' čierny, obyčajný a vtáčí zob).

ŽIVOČÍŠTVO A RASTLINSTVO:

Z hľadiska bylinného zloženia katastra obce Mýtina možno hovoriť o rôznorodosti jeho zloženia a výskytu. Na **nive Krivánskeho potoka** a jeho okolitých brehoch rastú z bylín paprad' ostnatá, papradník ostnatý, močiarny, kostihoj lekársky, trst' obyčajná, steblovka vodná a vrba rakyta.

V oblasti **vrbovo-topolových lesov** sa na menej vlhkých miestach vyskytuje žihľava dvojdomá, ostružina ožina, lipnica obyčajná, netýkavka nedotklivá, lipkavec obyčajný a zádušník brečtanolistý.

V rámci lokalít **teplomilných dubín** je z bylín častá prvosienka jarná, čermel' hrebenitý, mliečnik mnohofarebný. **Hrabovo-dubové lesy** obsahujú aj bylinné druhy ako súkostrava rôznolistá, mednička jednokvetá, reznáčka laločnatá, ľubovník chľapatý, hviezdica veľkokvetá, ostrica chľapatá, čermel' hájny a iné. V pásme **bukových lesov** je možné nájsť marinku voňavú, kopytník európsky, cesnak medvedí, snežienku jarnú a iné. Okrem toho sú tu aj **trávovité byliny** ako lipnica lúčna, pospolitá, kostrava lúčna, psiarka lúčna, králik, iskerník, skorocel, štiav ap.

V toku **Krivánskeho potoka** žijú raky, užovky, pstruhy potočné, jalce hlavaté a iné. Okrem ulitníkov a pavúkov žijú na brehoch **plazy, obojživelníky a niektoré druhy vtákov**. Z **vtákov** sa tu vyskytuje rybárik obyčajný, lyska čierna a iné.

Na lúčach a poliach je bežný výskyt dážďovky obyčajnej, háďatka repného, slimákov, svrčka poľného, bistrušky medenej, zdochlinára obyčajného, bzdochy obyčajnej, včiel, čmeliakov, mravcov, bábočiek ap.

V lesoch sú bežné dážďovka, slimák, stonožka, háďatko, slimák. Z hmyzu sú to ucholaky, šváby, svrčymravce, osy, sršne, čmeliaky, bystrušky, chrústy, drevotoče ap.

Z radov obojživelníkov a plazov je bežný výskyt salamandry škvrnitej, mloka, ropuchy, skokana, rosníčky, slepúcha, jašterice a iných. Z radov vtáctva sú najznámejšie dudok, kuvík, sova, kukučka, d'a-teľ. Cicavce sú zastúpené druhmi netopierov, pyskorov a ježom. Okrem toho v lesoch behajú srnce, divé svine, rys ostrovid, mačka divá, jeleň a líška.

2. 2. 3 Historický vývoj obce

PRVOPOČIATKY OBCE MÝTNA A VÝVOJ JEJ NÁZVU:

História osídlenia obce Mýtina sa už začala v predhistorickej dobe – predpoklad je, že tu ľudia žili už v mladšej dobe bronzovej, skoro pred 3 tisíc rokmi. **V 7. a 8. storočí tu sídlili Avari a neskôr Slovania.** Z tohto obdobia sa spomína **aj názov Vámoslehotá. Obec existovala už v 14. storočí** a v listinách sa vyskytuje pod názvom Wamuslehutaya (r. 1393). **V 15. storočí to už je Vámosfalva (r. 1467) a v roku 1773 už ako Mitna.** Podľa tradície, ktorá hovorí, že od roku 1423, kým na území obce ešte neexistovalo viac domov, a bol tam len jeden mýtny dom, kde od kupcov vyberali mýto za používanie cesty tiahnucej sa údolím od Zvolena, ktoré údajne vyberali páni z Divína, sa volá obec Mýtnou.

Postupné osídľovanie v doline Krivánskeho potoka až po Mýtnu išlo v smere od severu a severo-západu a bolo ukončené kopaničiarskou kolonizáciou v 19. až 20. storočí.

Organizovaná kolonizácia obce Mýtina je doložená v druhej polovici 14. storočia na území Divínskeho hradného panstva.

VÝVOJ OBCE OD 15. DO 20. STOROČIA:

V 70-tych rokoch 15. storočia sa vlastníkom Divínskeho hradného panstva Ján Nádaždy Ongor. Keďže jeho dcéra umrela bezdetná, divínske panstvo pripadlo späť kráľovi Ferdinandovi I., ktorý ho v roku 1535 daroval ostrihomskému biskupovi Pavlovi Váradyemu. Ten sa ho však a teda ani obce Mýtina neujal. V roku 1548 bol zemepánom tejto oblasti Žigmund Balassa.

V 2. polovici 16. storočia obec Mýtina patrila do pohraničného pásma osmansko-tureckých vojsk. Turci obsadili hrad Divín v roku 1575 a ovládali ho do roku 1593. V roku 1679 pripadlo Divínske hradné panstvo cisárovi Leopoldovi (po odobratí lúpežnému rytierovi Imrichovi III. Balassovi). Od roku 1686 pripadlo panstvo Divín rodine Zichyovcov a s ním aj obec Mýtina.

Prvé známe údaje o počte obyvateľov obce Mýtina pochádzajú **z roku 1715**, kedy mala obec 100 obyvateľov a 10 domov. 9 rodín bolo slovenskej národnosti a 1 rodina bola maďarskej národnosti. V roku 1720 tu žilo 11 slovenských rodín a 3 maďarské poddanské rodiny. V roku 1770 bola obec ešte stále vlastníctvom panstva Zichyovcov. V tomto období sa obec rozrastala a jej centrálnu časť tvorilo námestie, ktoré malo pôdorys rovnostranného trojuholníka.

Obyvatelia sa živili dobytkárstvom, ovčiarstvom a roľníctvom. V 17. storočí tu pracoval mlyn a píla a v 18. storočí obecný pivovar. Notársky úrad s pôsobnosťou pre Mýtnu bol v Lovinobani. V tomto období v obci existovala aj pošta. V roku 1828 mala obec 102 domov a 797 obyvateľov. V roku 1857 bola zriadená prvá cirkevná škola. Od roku 1871 je zriadená v obci železničná zastávka.

HISTÓRIA OBCE V 20. STOROČÍ:

Začiatkom 20. storočia sa aj na území Mýtnej prejavil vplyv maďarizácie. Z dospelého obyvateľstva vedelo čítať a písať asi 58%. Vzrástol aj počet obyvateľov približne o 112%, čo bolo spôsobené hlavne príchodom zamestnancov štátnych dráh.

Po vzniku Československej republiky 28. 10. 1918 patrila **obec Mýtina do Novohradskej župy**, notárskemu úradu v Lovinobani a okresu Halič. Poštový úrad bol v Mýtnej, ako aj železničná stanica. Četnícka stanica a telegrafický úrad v Lovinobani, farský úrad rímsko-katolícky v Divíne a evanjelický augustburského vyznania v Dobroči. Obec si zachovala aj po roku 1918 poľnohospodársky charakter.

V roku 1920 bola zriadená ľudová knižnica a v roku 1938 bol do obce zavedený elektrický prúd. 1. januára 1923 bolo pôvodné rozdelenie okresu upravené na dva okresy. Jeden so sídlom v Lučenci a druhý so sídlom v Modrom Kameni. Notársky úrad Lovinobani (spolu s Mýtnou ako súčasťou) prešiel do lučeneckého okresu, kde zotrvali až do roku 1938.

2. novembra 1938 sa vo Viedni rozhodlo o odstúpení Maďarsku južného územia Slovenska. Po obsadení Lučenca horthyovským Maďarskom sa 10. novembra 1938 sídlom slovenského okresu stala Lovinobaňa, do ktorého patrila aj Mýtina. Následne na to 14. marca 1939 bol vyhlásený samostatný slovenský štát.

V roku 1940 bolo v obci zriadené kino. 22. júna 1941 sa dianie II. svetovej vojny dotklo aj obce Mýtina. V roku 1944 bola obsadená nemeckou armádou. 29. augusta vypuklo Slovenské národné povstanie. Obec Mýtina bola oslobodená 29. januára 1945.

Od roku 1948 je v prevádzke autobusová zastávka a v roku 1950 vznikla základná deväť-ročná škola 1–5 ročník. Obec Mýtina sa stala súčasťou okresu Lučenec na území Stredoslovenského kraja.

Najväčší rozmach obce nastal v 70-tych rokoch 20. storočia, kedy dochádza k výstavbe nových rodinných domov a vzniku okrajových ulíc. Obec Mýtina patrí medzi obce s fragmentárnym výskytom kopaníc nazývaných lazy. V roku 1930 žilo v obci spolu 1040 obyvateľov, z ktorých 344 žilo na lazoch a bývalo v 90-tich domoch. V 60-tych a 70-tych rokoch vplyvom kolektívizácie dochádza k presunu – migrácii obyvateľstva do centrálnych obcí a k vyľudneniu lazov.

ROZVOJ POĽNOHOSPODÁRSTVA A PRIEMYSLU V OBCI

V období stredoveku pôda patrila feudálom a cirkevným hodnostárom. V 16. a 17. storočí bola pôda v rukách zemepánov. Poddaní na nej pracovali za určité dávky. V 18. storočí bola zaznamenaná nízka úrodnosť. Tradične sa pestovali obilniny – raž, pšenica, jačmeň, ovos, proso, pohánka a v čase tureckej okupácie aj ryža a vinohradníctvo. Chovali sa hovädzí dobytok, ošípané, ovce.

V druhej polovici 18. storočia bol zaznamenaný rozmach poľnohospodárstva – začínajú sa pestovať okopaniny (kukurica a zemiaky). Zavádza sa peňažná, robotná (za kopanice) a naturálna renta (devätinu z úrody). V Mýtnej pretrvával laznický typ hospodárenia.

Zrušením poddanstva sa v priebehu kapitalizmu vyformovali dve spoločenské triedy – pracujúce roľníctvo a bohatí sedliaci a kulaci. Začiatkom 20. storočia sa chudobní bezzemkovia a roľníctvo dožadujú radikálnej reformy – o pridelenie lesov a pôdy od veľkostatkára Zichyho – neúspešne. Reforma bola vykonaná až v 30-tich rokoch 20. storočia. V roku 1931 bolo aj v obci cítiť dopad veľkej neúrody v Lučenci aj na obec Mýtina.

V roku 1942 vzniklo peňažné úverové družstvo s charakterom úverovej inštitúcie a obstarávalo úverovú službu pre rozšírenú poľnohospodársku malovýrobu. Jednotné roľnícke družstvo (**JRD**) **vzniklo v roku 1953 procesom kolektívizácie.** Vo februári **1973** došlo k zlúčeniu JRD Dobroč, Kotmanová a Mýtina a hospodári pod názvom **JRD „Nový život“**. V roku 1980 bolo k nemu pričlenené aj družstvo v Podkriváni a v Píle, ktoré hospodáril až do roku 1991.

Transformáciou v roku 1991 (prevedenie pôdy a lesov súkromným vlastníkom) sa situácia na JRD zhoršila. Od roku 1994 je v likvidácii. Pôdu obrába Poľnohospodárske družstvo Kalinovo a súkromní vlastníci.

Obec Mýtina z hľadiska klimatických predpokladov a geografickej lokalizácie **nemala počas svojho vývoja značne rozvinutý priemysel.** V obci absentuje rudná základňa. V 17. storočí pracoval v obci mlyn a píla, neskôr pivovar. Industrializáciou sa rozvíja aj malá základňa priemyslu v obci – remeslá (obuvníci, kováči, stolári, krajčíri) a pily.

Podľa nového členia SR sa stala Mýtina 24. 7. 1996 súčasťou okresu Lučenec na území Banskobystrického samosprávneho kraja.

2. 2. 3. 1 Kultúrno-historický potenciál obce

Kultúrno-historický potenciál obce tvoria a predstavujú stavebné pamiatky, historické budovy, príp. tradované aktivity a kultúrno-spoločenské udalosti, ktoré svojím obsahom, charakterom a historickou podstatou tvoria podstatu ich využitia pre rozvoj obce do budúcnosti. Niektoré z hľadiska historického vývoja má obec Mýtina spoločné s obcou Dobroč. Ide o nasledovné stavebné objekty v obci:

- ❖ **kostol** – pôvodne ranogotický z konca 13. storočia. Prvé opravy boli prevedené v 17. storočí, potom v roku 1823 a v 20-tych a 80-tych rokoch 20. storočia. Kostol ev. a v. predstavuje jednolodový s polygonálnym uzáverom presbytára, pristavanou vežou – sakristiou, južnou predsieňou a predstavanou vežou. Presbyter a sakristia zaklenuté lomenou valenou klenbou, loď má rovný strop. Vo víťaznom oblúku z dvoch strán sa nachádza päťočná rímsa románskej profilácie. V uzávere presbytára je gotické okienko, v sakristii štrbinové. Fasády sú hladké. Okolo kostola je postavený obranný múrik so strieľňami. Kostol sa nachádza v ochrannom pásme č. 467/64. V štátnom zozname kultúrnych pamiatok sa nachádza pod por. číslom Ss/435.

Obr. č. 3 – vstupná brána do kostola

- ❖ **oltár** – predstavuje plošnú oltárnu architektúru. V strede polkruhovo uzavretom ráme je obraz Zmŕtvychvstania Krista. Plošná maľba, v spodnej časti sú postavy apoštolov, v hornej Kristus, v drobnej riasenej bielej rúške rozptýlené svetlo, vytvára modeláciu farieb. Po stranách obrazu sú točené stĺpy a sochy Mojžiša a Árona, ktoré sú statické, blokové, vo vertikálne riasenom rúchu s bezvýraznými tvármi. Po stranách sú akantové uši s rokajom a páskou. Božie oko je v strede a Serafínske hlavičky a po stranách sú sochy sv. Petra a Pavla. V predele je maľba Poslednej večere pojatá žánrovo. Autor tohto oltáru je neznámy. Vyhotovený je z dreva a plátna ako polychrómovaná drevorezba a olejomaľba na plátne. Ide o obraz z konca 7. storočia a oltár z druhej tretiny 18. storočia – obdobie rokoka. Rozmery: hlavný obraz 140 x 75 cm, obraz Poslednej večere 30 x 67 cm. Oltár je zapísaný v štátnom zozname kultúrnych pamiatok pod číslom SS 2708/4.

- ❖ **kazateľnica** – predstavuje kruhové rečníšte, po pravej strane sú schody. Rečníšte je členené pilastrami. Vo výplniach je rokajový dekor, v strede je reliéfna scéna Ježiš v chráme. Na zadnej stene je kartuš s nápisom a dátumom. Baldachýn sleduje tvar rečníšťa, lemovaný je čučkami a čabrakmi. Modré mramorovanie, zlatá a strieborná ornamentika, reliéf je polychrómovaný. Umiestnená je na ľavej strane lode. Autor tejto pamiatky je neznámy. Vyhotovená je z dreva v roku 1772, baroko ako polychrómovaná drevorezba. Ide o zapísanú kultúrnu pamiatku v štátnom zozname kultúrnych pamiatok pod číslom SS 2709/H.

- ❖ **zvonica** – ide o drevenú barokovú, samostatne stojacu pri kostole hrádzenú stavbu z 2. polovice 18. storočia so štvorcovým pôdorysom a šindľovou ihlanovou strechou. Zvony pochádzajú z 90-tych rokov 17. storočia. Počas 1. svetovej vojny boli zložené a ich kov bol použitý na hlavne kanónov. V roku 1923 boli zakúpené terajšie zvony, ktoré sú vyhotovené v troch rôznych veľkostiach. Zvonica bola spojená s kostolom podzemnou chodbou, kde je dnes už len prepadisko.

Obr. č. 4 – Zvonica v obci Dobroč

Na fare sa nachádza krucifix na rokajovom podstavci z II. polovice 18. storočia a štyri rokokové svietniky z II. polovice 18. storočia. Ide o polychrómovanú drevorezbu predstavujúcou plastiku ukrižovaného z II. polovice 18. storočia.

- ❖ kazetový strop – fragment. Zachované sú len 3 fragmenty s pestrofarebnou štylizovanou ornamentikou na bielom podklade. Autor je neznámy. Vyhotované sú z dreva v 17. storočí v období renesancie použitím techniky temperová maľba na dreve. Rozmery: 99 x 30cm, 95 x 45 cm, 95 x 33 cm.

Pôvodný kostol bol rímsko-katolícky zasvätený svätej Anne, ale v roku 1696 prešiel do rúk evanjelikov.

2. 2. 3. 2 Heraldické znaky obce

O obecnom symbole obce Mýtina je zachovaných viac údajov. Prvý známy odtlačok pečate sa nachádza kúpno-predajnej zmluve, ktorá bola uzatvorená medzi Tomášom Sýkorom z Budinej a Ignácom Sásköm z Mýtnej, týkajúcej sa kúpy oviec. Vzhľadom k tomu, že dátum na zmluve nie je uvedený, predpokladá sa, že vznikla začiatkom 19. storočia.

Z odtlačku pečate sa dozvedáme, že znak obce bol nasledovný: pred tromi pšeničnými klasmi sú skrížené lemeš a čerieslo, ktoré obopínajú dve štylizované na spodnej časti skrížené ratolesti s kruhopisom „SIGI.POSSESIO.VAMOSFALVENSIS“.

Druhý rovnaký odtlačok pečate sa nachádza na úradnom hlásení, zo dňa 6. januára 1850, v ktorom richtár obce potvrdzuje prevzatie, verejné prečítanie pred obyvateľmi obce a dôsledné uloženie „Obecného ríšskeho zákonníka“. Priemer oboch odtlačkov bol 2,5 cm.

Znak obce dokazuje zdravé sebavedomie sedliackej poľnohospodárskej práce.

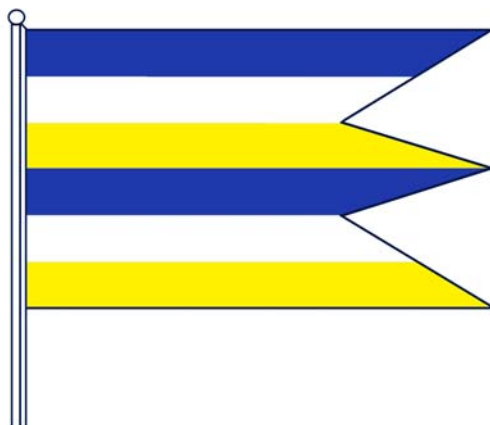

Obr. č. 5 – Pečať obce Mýtina v súčasnosti

Heraldická komisia Ministerstva vnútra SR schválila návrh heraldických znakov obce v tejto podobe:

„V modrom štíte na troch zlatých klasoch položené strieborné skrížené radlice – čerieslo a lemeš, ovenčené dvomi zlatými ratolestami.“

Vlajka obce Mýtina pozostáva zo šiestich pruhov vo farbách modrej, bielej, žltej, modrej, bielej a žltej. Vlajka je ukončená tromi cípmi.

Obr. č. 6 – Heraldické znaky obce Mýtina (vlajka a erb)

Symbyly obce Mýtina sú evidované v heraldickom registri SR pod signatúrou M-42/95.

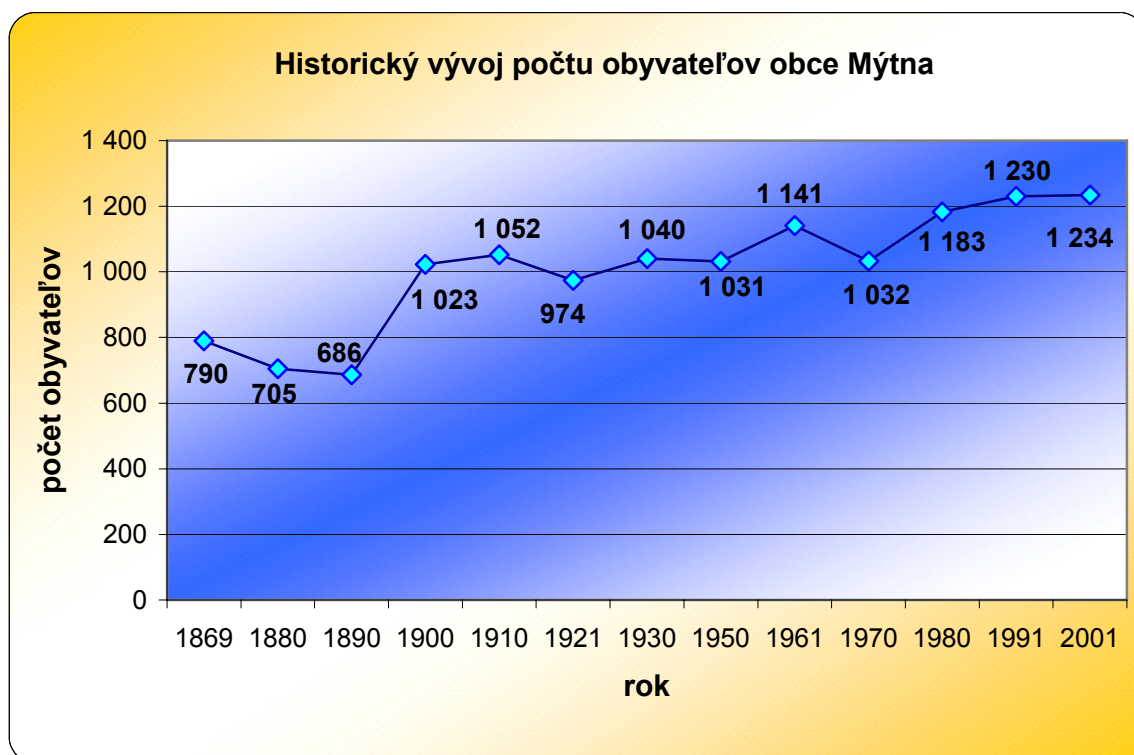
2. 3 Demografický vývoj a štruktúra obyvateľov obce

2. 3. 1 Historický vývoj počtu obyvateľov obce

historický vývoj počtu obyvateľov			
rok	počet oby- vateľov	rok	počet obyvateľov
1869	790	1950	1 031
1880	705	1961	1 141
1890	686	1970	1 032
1900	1 023	1980	1 183
1910	1 052	1991	1 230
1921	974	2001	1 234
1930	1 040		

Tab. č. 2 – Historický vývoj počtu obyvateľov obce Mýtna

Na základe uvedeného prehľadu charakterizujúceho vývoj počtu obyvateľov obce Mýtna v období od roku 1869 po súčasnosť (r. 2006 – 1196 obyvateľov) (tab. č. 1) možno konštatovať, že vývoj počtu obyvateľov obce má s výnimkou malých výkyvov rastúci charakter (mimo poklesu za posledných 5 sledovaných rokov, t.j. roky 2000 – 2005). Najväčší nárast počtu obyvateľov bol zaznamenaný v rozpätí rokov 1890 – 1900 (o 337). Rozpätie rokov 1910 – 1930 je charakteristické poklesom (1920) a následne nárastom počtu obyvateľov. Pokles o 109 obyvateľov bol aj v sledovanom desaťročí 1961 – 1970. Od tohto obdobia je vývoj počtu obyvateľov obce Mýtna charakteristický miernym rastom až po rok 2001 (1234 obyvateľov). Celkovo podľa historického vývoja počtu obyvateľov obce Mýtna možno teda hovoriť o tendencii rastu počtu obyvateľov obce Mýtna v období sledovaných 30 rokov (1970 – 2001). Prehľad vývoja počtu obyvateľov obce v čase prezentuje nasledovný graf č. 1.

Graf č. 1 – Historický vývoj počtu obyvateľov obce Mýtna

2. 3. 2 Stav a pohyb obyvateľstva obce v rokoch 2000 – 2005

Vychádzajúc z vyššie uvedenej podkapitoly je zrejmé, že v období od roku 1869 do roku 2001, teda keď bolo posledné oficiálne sčítanie obyvateľov, domov a bytov, počet obyvateľov v obci Mýtina mierne rástol. V nasledovných prehľadoch uvádzame jeho vývoj na báze rozdelenia podľa pohlavia a vplyv na tento vývoj vzhľadom na migráciu, resp. prirodzené pohyby obyvateľstva spôsobené narodeniami a úmrtiami v horizonte rokov 2000 – 2005.

stav počtu obyvateľov v obci Mýtina v rokoch 2000 - 2005									
rok	stav k 1.1.			stredný stav			stav k 31.12.		
	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy
2000	1223	591	632	1230	594	636	1238	598	640
2001	1238	598	640	1234	596	638	1219	583	636
2002	1219	583	636	1217	581	636	1194	572	622
2003	1194	572	622	1194	572	622	1192	571	621
2004	1192	571	621	1194	573	621	1184	567	617
2005	1184	567	617	1175	565	610	1203	582	621

Tab. č. 3 – Vývoj počtu obyvateľov v obci Mýtina v rokoch 2000 – 2005

Na základe tabuľky č. 3 vidíme, že počet obyvateľov v obci Mýtina má **po roku 2000 v priebehu obdobia do roku 2004 klesajúci charakter** (celkovo z 1238 obyvateľov v roku 2000 na 1203 obyvateľov v roku 2005). **Výnimku** predstavuje len rok 2005, keď v porovnaní s predchádzajúcim rokom nastal **nárast počtu obyvateľov o 19 obyvateľov** (z 1 184 na 1 203).

Vplyv na tento pohyb má samozrejme úmrtnosť, ale aj migrácia obyvateľstva. Nesúlad medzi ukazovateľmi počtu obyvateľov v roku 2001 v tab. č. 2 a 3 je spôsobený tým, že údaj z roku 2001 v tab. č. 2 vychádza z aktuálneho stavu počtu obyvateľov registrovaného pri sčítaní obyvateľov, domov a bytov, kým údaje v tab. č. 3 predstavujú stavy v počte obyvateľov na začiatku roka, resp. na jeho konci.

prirodzený pohyb obyvateľov v obci Mýtina v rokoch 2000 - 2005									
rok	živorodení spolu			zomrelí spolu			prir. prír. (-úbyt.)		
	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy
2000	12	7	5	14	4	10	-2	3	-5
2001	10	4	6	16	9	7	-6	-5	-1
2002	1	0	1	10	7	3	-9	-7	-2
2003	10	5	5	13	9	4	-3	-4	1
2004	6	2	4	20	7	13	-14	-5	-9
2005	10	4	6	17	9	8	-7	-5	-2

Tab. č. 4 – Prirodzený pohyb obyvateľov obce Mýtina v rokoch 2000 – 2005

Z hľadiska prirodzeného pohybu obyvateľov obce Mýtina za obdobie (2000 – 2005) bol najvyšší pohyb (úbytok) počtu obyvateľov zaznamenaný v roku 2004, keď umrelo 20 obyvateľov obce, kým len 6 sa narodilo. Za posledné obdobie v obci Mýtina z hľadiska prirodzeného pohybu obyvateľov nenastal pozitívny posun. Najnižší úbytok bol zaznamenaný **v roku 2000, keď pokles počtu bol len o 2 obyvateľov**, pričom narodených bolo 12 a zomrelých 14. Všeobecne na základe uvedenej tabuľky možno povedať, že z hľadiska prirodzeného pohybu obyvateľov v obci Mýtina viac ubúda mužov ako žien, pričom prirodzený pohyb obyvateľstva v poslednom období každoročne vplýva na celkový pokles počtu obyvateľov obce Mýtina.

Komplexný vývoj počtu obyvateľov dotvára prehľad jeho pohybu na základe migrácie – prisťahovania, resp. vystťahovania (tab. č. 5).

pohyb obyvateľstva sťahovaním a celkový prírastok podľa pohlavia v rokoch 2000 - 2005												
rok	prist'ahovalí spolu			vyst'ahovalí spolu			prír. (-úbyt.) sťah.			celk. prír. (-úbyt.)		
	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy
2000	17	8	9	11	6	5	6	2	4	4	5	-1
2001	9	3	6	22	13	9	-13	-10	-3	-19	-15	-4
2002	13	9	4	29	13	16	-16	-4	-12	-25	-11	-14
2003	13	8	5	12	5	7	1	3	-2	-2	-1	-1
2004	30	13	17	24	12	12	6	1	5	-8	-4	-4
2005	41	-	-	15	-	-	26	20	6	19	15	4

Tab. č. 5 – Pohyb obyvateľov v obci Mýtna v rokoch 2000 – 2005 sťahovaním a celkový prírastok podľa pohlavia

Migračná aktivita obyvateľov obce Mýtna v sledovanom období rokov 2000 – 2005 mala **striedavý charakter** s prevahou prist'ahovania nad odst'ahovaním. **Negatívne** výsledky v tomto smere boli zaznamenané **v rokoch 2001 a 2002**, keď spolu 22, resp. 29 obyvateľov sa z obce odst'ahovalo, kým prist'ahovalo sa 9, resp. 13. Zaujímavá je aj štruktúra tohto počtu podľa pohlavia. Kým v roku 2001 (výsledok -13) to bolo 10 mužov a 3 ženy, rok na to (2002) to boli len 4 muži a až 12 žien (v sumáre).

Na druhej strane v ostatných sledovaných rokoch z obdobia 2000 – 2005 nastal z hľadiska **migrácie do obce posun v počte obyvateľov smerom mierne nahor**. Najviac obyvateľov sa do obce Mýtna **prist'ahovalo v roku 2005 – 41 a vyst'ahovali sa len 15 (výsledok + 26)**. Pozitívny efekt migrácie obyvateľstva na počte obyvateľov obce Mýtna bol takto zaznamenaný aj v rokoch 2000, 2003, 2004, 2005.

V uvedenej tabuľke č. 5, v jej poslednej časti sú uvedené sumárne prepočty celkových prírastkov, resp. úbytkov vplyvom migrácie a prirodzeného pohybu obyvateľov obce Mýtna (vyznačená časť korešponduje s tab. č. 3 – Stav počtu obyvateľov obce Mýtna v rokoch 2000 – 2005 (jej koncoročné stavy).

2. 3. 3 Veková štruktúra obyvateľov

Veková štruktúra obyvateľov predstavuje rozdelenie obyvateľov obce Mýtna podľa ich príslušnosti do jednotlivých vekových skupín podľa pohlavia. V poslednom štatisticky sledovanom roku (2005 – k 31.12.) bola uvedená štruktúra nasledovná:

vek. skupina	pohlavie			%
	muži	ženy	spolu	
spolu	582	621	1203	100,00
0 – 14	86	93	179	14,88
15 – 19	39	39	78	6,48
20 – 34	161	141	302	25,10
35 – 49	130	123	253	21,03
50 – 64	109	120	229	19,04
65 – 79	48	71	119	9,89
80 a viac	9	34	43	3,54

Tabuľka č. 6 – Veková štruktúra obyvateľov podľa vekových skupín

vek. skupina	pohlavie			%
	muži	ženy	spolu	
0 – 17	109	111	220	18,29
18 a viac	473	510	983	81,71

Tabuľka č. 7 – Veková štruktúra obyvateľov rozdelená do dvoch skupín podľa veku dospelosti

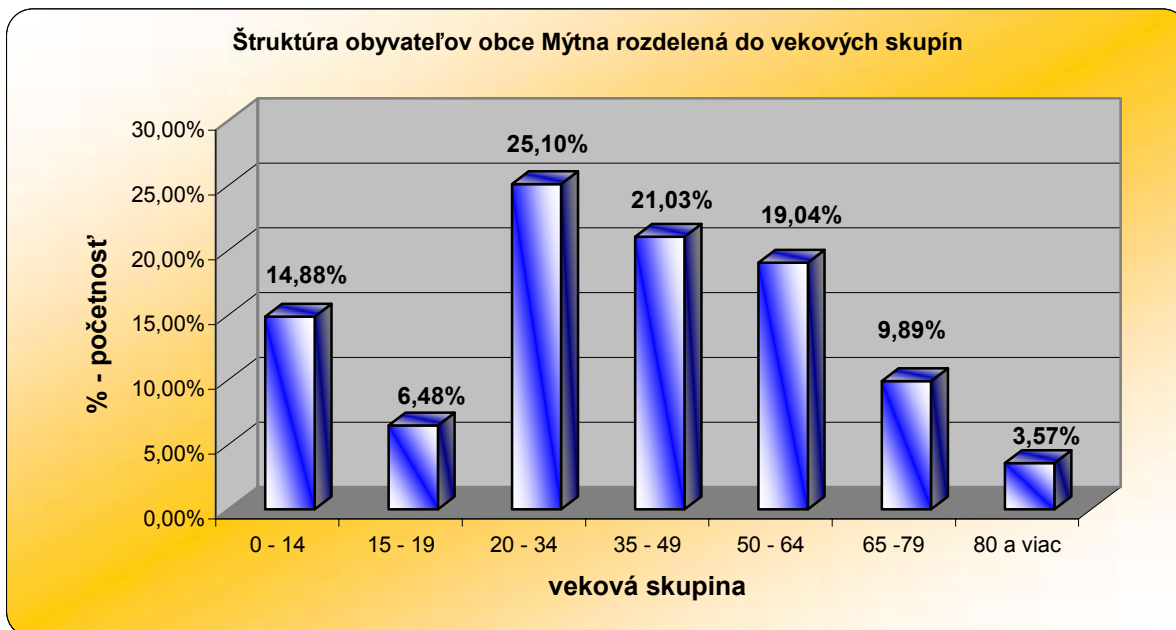
štruktúra	muži (v %)	ženy (v %)	spolu (v %)
0 - 14	14,78	14,98	14,88
15 – 59 muži / 54 ženy	70,10	55,39	62,51
60 a viac muži / 55 a viac ženy	15,12	29,63	22,61

Tabuľka č. 8 – Veková štruktúra obyvateľov podľa produktivity veku

Ako vidieť v tabuľke č. 6, **najviac obyvateľov** obce Mýtna bolo **k 31. 12. 2005 vo veku 20 – 34 rokov (takmer 25,10% obyvateľov)**, teda v silne produktívnom veku, pričom aj vo veku 35 – 49 rokov je viac ako 21%. Takmer 1/5 obyvateľov obce Mýtna (19,04%) predstavuje obyvateľov

v pred dôchodkovom veku (50 – 64 rokov). Deti vo veku základnej školskej dochádzky (0 – 14 rokov) je z celkového počtu obyvateľov takmer 15%. Uvedené hodnoty prezentuje graf č. 2.

Graf č. 2 – Štruktúra obyvateľov obce Mýtina podľa vekových skupín

Z hľadiska rozdelenia obyvateľov jednotlivých vekových skupín **podľa pohlavia obyvateľov**, je to relatívne vyrovnané, pričom **značné rozdiely sú vo vekovej skupine 20 – 34 rokov** (o 20 mužov viac ako žien) **a vo vekovej skupine 65 – 79** (o 23 viac žien ako mužov), resp. v skupine **80 a viac rokov** (o 25 viac žien). Z uvedeného vyplýva, že **vyššieho veku sa dožívajú viac ženy ako muži, pričom v mladšom veku je viac mužov ako žien.**

Z celkového počtu obyvateľov obce Mýtina bolo **983 dospelých, čo je 81,71%, detí a mládež bolo k 18,29% (220 obyvateľov – údaje sú k 31. 12. 2005).**

Z hľadiska produktivity veku (tabuľka č. 8) najväčšiu skupinu tvoria muži od 15 do 59 rokov spolu so ženami do 54 rokov – cca 62,51%, čo predstavuje perspektívnu základňu pre rozvoj obce z hľadiska jej ľudských zdrojov. Celkové rozdelenie obyvateľov obce podľa tejto charakteristiky je takmer optimálne – 15% predproduktívny vek, 22,61% poproduktívny vek.

Priemerný vek obyvateľov obce Mýtina k 31. 12. 2005 bol **39,32 rokov**, pričom u žien to bolo 41,13 a u mužov 37,38 rokov, čo je odrazom uvedenej štruktúry a optimálneho zloženia obyvateľstva podľa veku.

Index starnutia za obec bol k 31. 12. 2005 151,96, pričom muži dosiahli index 102,33 a ženy 197,85.

2. 3. 4 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

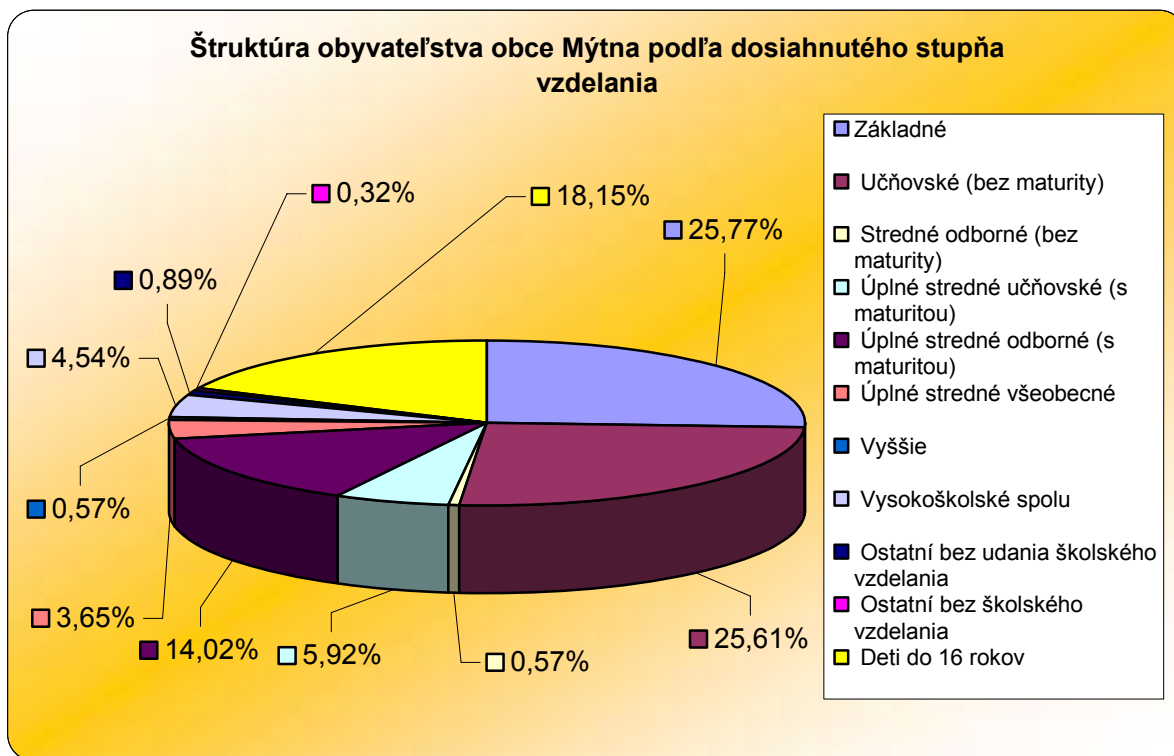
Štruktúra obyvateľstva podľa dosiahnutého stupňa vzdelania vychádza z posledného sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2001. Jeho výsledky sú uvedené v tab. č. 9 a v grafe č. 3.

najvyšší skončený stupeň školského vzdelania	muži	ženy	spolu	%
Základné	117	201	318	25,77
Učňovské (bez maturity)	198	118	316	25,61

Stredné odborné (bez maturity)	1	6	7	0,57
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	50	23	73	5,92
Úplné stredné odborné (s maturitou)	68	105	173	14,02
Úplné stredné všeobecné	11	34	45	3,65
Vyššie	5	2	7	0,57
Vysokoškolské spolu	28	28	56	4,54
<i>Vysokoškolské bakalárske</i>	1	0	1	0,08
<i>Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské</i>	26	27	53	4,29
<i>Vysokoškolské doktorandské</i>	1	1	2	0,17
<i>Vysokoškolské podľa zamerania:</i>				
- univerzitné	7	18	25	2,03
- technické	12	4	16	1,30
- ekonomické	3	2	5	0,41
- poľnohospodárske	6	4	10	0,81
- ostatné	-	-	-	-
Ostatní bez udania školského vzdelania	5	6	11	0,89
Ostatní bez školského vzdelania	2	2	4	0,32
Deti do 16 rokov	112	112	224	18,15
Spolu podľa SODB 2001	597	637	1 234	100,00

Tabuľka č. 9 – Štruktúra obyvateľstva podľa dosiahnutého stupňa vzdelania (SODB 2001)

Graf č. 3 – Štruktúra obyvateľstva obce Mýtna na základe dosiahnutého stupňa vzdelania (SODB 2001)

Na základe údajov získaných pri sčítaní obyvateľov, domov a bytov v roku 2001 **najpočetnejšiu skupinu obyvateľov** obce Mýtina z hľadiska dosiahnutého stupňa vzdelania predstavujú občania **so základným vzdelaním (25,77%)**, pričom **porovnateľnú skupinu** tvoria občania **s učňovským vzdelaním bez maturity (25,61%)**. Z uvedeného vyplýva, že viac ako polovica obyvateľov má kvalifikačné predpoklady na nižšej úrovni, čo dáva predpoklad k potrebe rozvoja ľudských zdrojov v obci za účelom hlavne rozšírenia odborností, vedomostí a zručností (napr. rekvalifikačnými kurzami). **14,02%** obyvateľov obce Mýtina malo v sledovanom roku **úplné stredoškolské vzdelanie s maturitou**.

Vysokoškolské vzdelanie malo **56 obyvateľov** obce (4,54%), najviac univerzitné, technické a poľnohospodárske. Detí s neukončenou povinnou školskou dochádzkou (do 16 rokov) bolo v roku 2001 v obci celkovo 224 t.j. 18,15%. Uvedené rozloženie obyvateľov do skupín podľa dosiahnutého vzdelania prezentuje aj nasledovný graf č. 3.

2. 3. 5 Vierovyznanie

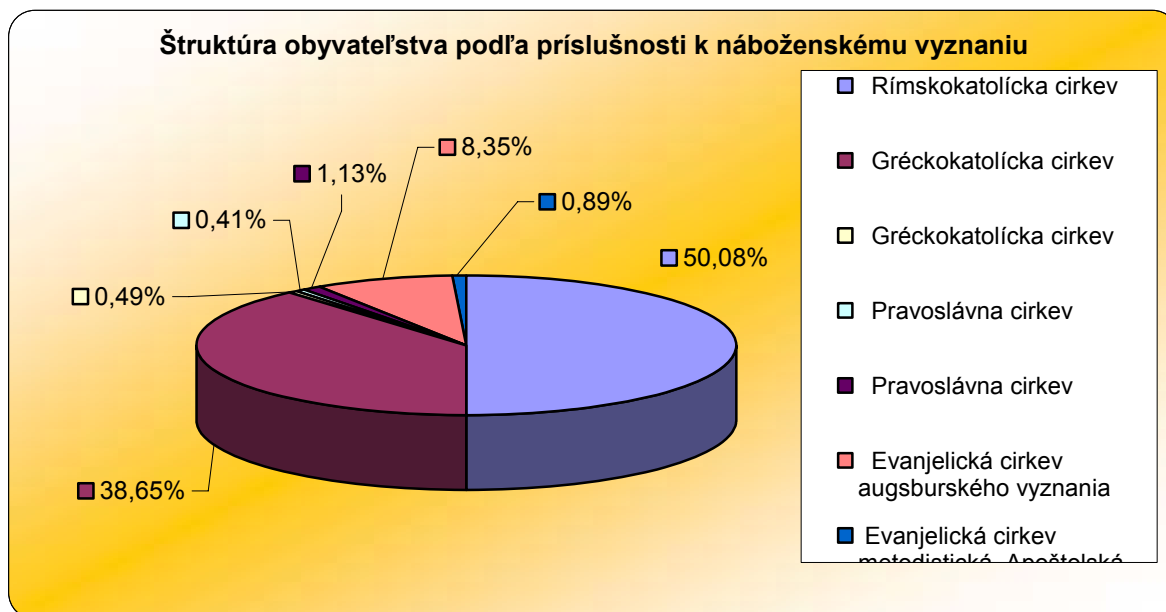
V rámci členenia obyvateľstva obce Mýtina na základe príslušnosti jej obyvateľov k vierovyznaniu sa v obci v roku 2001 vyskytli nasledovné vierovyznania (tabuľka č. 10 – porovnanie s výsledkami SODB v roku 1991).

náboženské vyznanie / cirkev	muži 2001	ženy 2001	spolu 2001	% 2001	% 1991
Rímskokatolícka cirkev	298	320	618	50,08	39,84
Gréckokatolícka cirkev	-	-	-	-	0,49
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	225	252	477	38,65	35,04
Reformovaná kresťanská cirkev	-	-	-	-	-
Evanjelická cirkev metodistická	2	4	6	0,49	-
Apoštolská cirkev	2	3	5	0,41	-
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	3	11	14	1,13	-
Bez vyznania	60	43	103	8,35	7,80
Nezistené	7	4	11	0,89	15,77
Ostatné	-	-	-	-	1,06
Spolu	597	637	1 234	100,00	100,00

Tabuľka č. 10 – Štruktúra obyvateľstva obce Mýtina podľa vierovyznania v rokoch 1991 a 2001 (podľa SODB)

Vychádzajúc z uvedenej tabuľky a údajov zo sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001 najviac obyvateľov obce Mýtina (viac ako 1/2) je rímsko-katolíckeho vyznania. Menšiu skupinu (38,65%) tvoria občania s príslušnosťou k vyznaniu evanjelickému. Bez vyznania je 8,35% obyvateľov (103). Ostatné zistené príslušnosti k vierovyznaniu predstavuje nepatrné skupinky občanov (viď graf č. 4).

V porovnaní s predchádzajúcim štatistickým SODB v roku 1991 nastali zmeny v uvedenej štruktúre, keď vzrástol počet obyvateľov s rímsko-katolíckym vyznaním o viac ako 11% ako aj počet obyvateľov s evanjelickým vyznaním o viac ako 3,5%. Na druhej strane klesol podiel obyvateľov obce s nezistenou príslušnosťou k vierovyznaniu (takmer o 15%)

Graf č. 4 – Štruktúra obyvateľstva obce Mýtina podľa príslušnosti k náboženskému vyznaniu (SODB 2001)

2. 3. 6 Národnostné zloženie obyvateľstva

Podľa posledného štatistického sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001 bolo v obci Mýtina z hľadiska národnostného zloženia 98,62% obyvateľov slovenskej národnosti. V porovnaní so sčítaním obyvateľov, domov a bytov v roku 1991 bol zaznamenaný pokles o 0,4% slovenskej národnosti. Za sledované obdobie nastal pokles aj pri maďarskej národnosti (o 0,08%), pričom nárast počtu obyvateľov obce Mýtina bol u rómskej národnosti o 0,24%. Okrem toho za sledované obdobie 10 rokov (1991 – 2001) klesol podiel občanov českej národnosti a poľskej národnosti. Porovnanie prezentuje tab. č. 11.

ukazovateľ/počet obyvateľov rozdelenie podľa národnosti	SODB 1991	SODB 2001
obyvateľstvo spolu - počet	1 230	1 234
muži - počet	604	597
ženy - počet	626	637
Slovenská národnosť v %	99,02	98,62
Maďarská národnosť v %	0,16	0,08
Rómska národnosť v %	0,49	0,73
Česká národnosť v %	0,24	0,16
Poľská národnosť v %	0,08	0,00

Tabuľka č. 11: Porovnanie štruktúry obyvateľstva obce Mýtina podľa národnosti na základe výsledkov SODB v rokoch 1991 a 2001

2. 3. 7 Ekonomická aktivita obyvateľstva

2. 3. 7. 1 Zamestnanosť

V obci Mýtina bolo podľa posledného sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001 z celkového počtu obyvateľov 1234 bolo ekonomicky aktívne činných 607 obyvateľov, takmer 50%. Uvedené osoby boli činné v rôznych odvetviach. O ich štruktúre vypovedá tabuľka č. 12

odvetvie hospodárstva	ekonomicky aktívne osoby			
	muži	ženy	spolu	z toho odchádza do zamestnania
Mýtna				
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	11	3	14	4
Lesníctvo, ťažba dreva a pridružené služby	9	6	15	11
Rybolov, chov rýb	-	-	-	-
Ťažba nerastných surovín	0	1	1	1
Priemyselná výroba	123	44	167	118
Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	12	3	15	12
Stavebníctvo	15	1	16	12
Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel, motocyklov a spotrebného tovaru	13	44	57	26
Hotely a reštaurácie	3	15	18	7
Doprava, skladovanie a spoje	47	19	66	55
Peňažníctvo a poisťovníctvo	3	7	10	6
Nehnuteľnosti, prenajímanie a obchodné služby, výskum a vývoj	5	2	7	5
Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	19	18	37	21
Školstvo	1	21	22	16
Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	3	35	38	31
Ostatné verejné, sociálne a osobné služby	5	4	9	4
Súkromné domácnosti s domácim personálom	-	-	-	-
Exteritoriálne organizácie a združenia	-	-	-	-
EA bez udania odvetví	56	59	115	16
Spolu	325	282	607	345

Tabuľka č. 12: Štruktúra ekonomicky aktívneho obyvateľstva obce Mýtna podľa SODB v roku 2001

Podľa uvedenej štruktúry najviac obyvateľov v sledovanom roku (2001) pracovalo vo sfére priemyselnej výroby (167) ako aj v doprave, skladovaní a spojoch (66). Podobnú skupinu tvoria občania pracujúci v oblasti maloobchodu a veľkoobchodu (57). Početné zastúpenie majú aj oblasť verejnej správy (37) a zdravotníctva a sociálnej starostlivosti (38). Najmenej obyvateľov je zamestnaných v ťažbe nerastných surovín (1) a obchode a činnostiach s nehnuteľnosťami (7). Uvedená štruktúra sa značne zmenila, nakoľko spoločnosť LOVINIT, a.s. Lovinobaňa ukončila svoju činnosť, čo bol podnik priemyselnej výroby. Viac ako polovica (345) ekonomicky aktívnych obyvateľov za prácou dochádza, pomerovo najviac z ekonomických oblastí ako priemyselná výroba, zdravotníctvo, doprava, skladovanie a obchod. Rozdelenie obyvateľov podľa pohlavia a príslušnosti k jednotlivým oblastiam kopíruje tradíciu, tzn. viac mužov je zamestnaných v priemyselnej oblasti a zväčša manuálnej práci, kým viacej žien je v zdravotníctve, školstve, ale aj maloobchode a veľkoobchode.

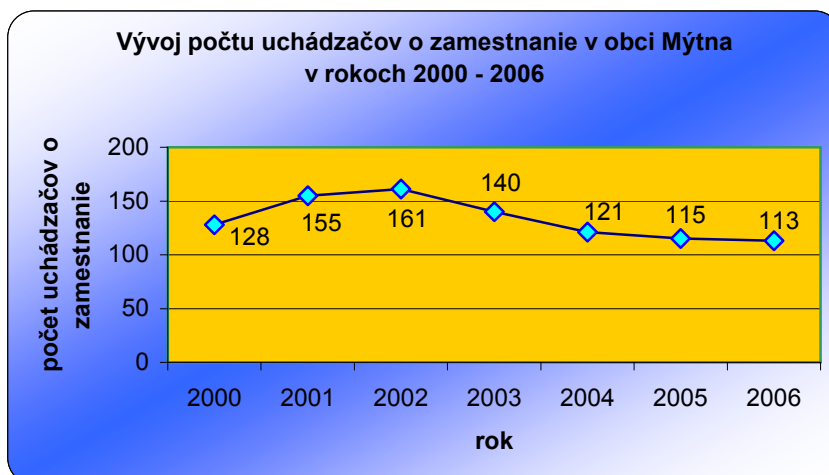
2. 2. 7. 2 Nezamestnanosť

Nezamestnanosť je odrazom počtu uchádzačov o zamestnanie. Vývoj tohto počtu je závislý od ekonomicko-sociálnej situácie v celom regióne, tzn. od možností zamestnania sa. Počet uchádzačov o zamestnanie mal v obci Mýtna za posledné sledované obdobie (r. 2000 – r. 2006, zdroj: UPSVaR Lučenec) klesajúci charakter, o čom svedčí aj nasledovný graf č. 5 resp. k nemu prislúchajúca tabuľka č. 13.

rok	celkový počet uchádzačov o zamestnanie
2000	128
2001	155
2002	161
2003	140
2004	121
2005	115
2006	113

Tabuľka č. 13: Celkový počet uchádzačov o zamestnanie v obci Mýtina

Graf č. 5 – Vývoj počtu uchádzačov o zamestnanie v obci Mýtina v rokoch 2000 - 2006

Podľa uvedených údajov v poslednom sledovanom roku (2006) bol v obci najnižší počet uchádzačov o zamestnanie za sledované obdobie 7 rokov. Tento stav bol zaznamenaný i napriek ukončeniu činnosti najväčšieho zamestnávateľa v okolí, spoločnosti LOVINIT, a.s. Lovinobaňa, čím prišlo značné množstvo občanov obce Mýtina o prácu. Uvedená skutočnosť bola však eliminovaná migráciou obyvateľov za prácou (napr. okresné mesto Lučenec, príp. Detva). Na základe uvedeného prehľadu bolo najvyšší počet uchádzačov o zamestnanie v roku 2002 (161) a po súčasnosť tento údaj má klesajúcu tendenciu (113 k 31. 12. 2006).

2. 4 Technická a občianska vybavenosť

2. 4. 1 Technická vybavenosť

technická vybavenosť obce	
počet pôšt	1
PSČ	985 53
verejný vodovod	áno
verejná kanalizácia	nie
počet prípojok kanalizačnej siete	-
rozvodná sieť plynu	áno
verejná zeleň v ha	0,05

Tabuľka č. 14: Technická vybavenosť obce Mýtina

Obec Mýtina má vlastnú poštu. Z hľadiska vybavenia obce infraštruktúrou má obec vybudovaný verejný vodovod a rozvodnú sieť plynu. Verejnú kanalizáciu zatiaľ nemá.

Verejná zeleň z celkovej výmery katastra obce predstavuje 0,05 ha.

2. 4. 2 Domový a bytový fond

Podľa posledného sčítania obyvateľov, domov a bytov (v r. 2001) bolo v obci Mýtina spolu 384 domov, z čoho bolo trvale obývaných 323. Bytov bolo 465, trvale obývaných bolo 390. Z celkového počtu trvale obývaných domov bolo 295 vo vlastníctve fyzických osôb, 2 obce, 4 bytového družstva, 2 právnických osôb a 20 vo vlastníctve ostatných subjektov. Neobývaných domov (rodinných) v obci bolo 59 vrátane ostatných budov (2). Z toho 3 rodinné domy boli určené na rekreáciu. Ku 31. 12. 2006 bolo v obci Mýtina 384 domov, z nich 318 rodinných domov. Bytov bolo spolu 465. Tabuľka č. 15 charakterizuje domový a bytový fond obce Mýtina podľa SODB v roku 2001.

počet	rodinné domy	bytové domy	ostatné budovy	domový fond spolu
Domov spolu	375	5	4	384
Trvale obývaných domov	318	5	0	323
v %	98,5	1,5	0	100
v tom vlastníctvo:				
štátu	-	-	-	-
bytového družstva	0	4	0	4
obce	2	0	0	2
fyzickej osoby	295	0	0	295
právnickej osoby	2	0	0	2
ostatných	19	1	0	20
Neobývaných domov	57	0	2	59
z toho: určených na rekreáciu	3	0	0	3
Priemerný vek domu	38	22	-	37
Bytov spolu	431	32	2	465
v tom: trvale obývané	359	31	0	390
v %	92,1	7,9	0	100
z toho družstevné	0	6	0	6
byty vo vlastníctve občana v bytovom dome	0	16	0	16
neobývané	72	1	2	75
neobývané z dôvodu zmeny užívateľa	0	1	0	1
neobývané, určené na rekreáciu	3	0	0	3
neobývané, uvoľnené na prestavbu	2	0	0	2
neobývané, nespôsobilé na bývanie	8	0	1	9
neobývané po kolaudácii	1	0	0	1
neobývané v pozostalostnom alebo súdnom konaní	-	-	-	-
neobývané z iných dôvodov	54	0	1	55
nezistené	4	0	0	4

Tabuľka č. 15: Domový a bytový fond (SODB 2001)

2. 4. 3 Doprava a komunikácie

doprava a komunikácie	
dĺžka miestnych komunikácií v km	4,5
z toho bezprašné	4,5
dĺžka vybudovaných chodníkov v km	2
počet liniek autobusovej osobnej dopravy (diaľkové, medzištátne)	15
počet autobusových liniek miestneho významu (medzimestské)	5
počet staníc a zastávok vlakov	1

Tabuľka č. 16: Doprava a komunikácie

jenie na železničný uzol Lučenec, čím je naviazaná na hlavný južný železničný ťah Slovenska a priamo

Obec Mýtna má miestne komunikácie v celkovej dĺžke 4,5 km, ktoré sú všetky bezprašné. Vybudované chodníky v obci sú o dĺžke 2 km. Vzhľadom na polohu obce na hlavnej cestnej komunikácii spájajúcej mestá Detva a Lučenec prechádzajú cez obec aj diaľkové a medzištátne autobusové linky (celkovo 15). Okrem toho z obce odchádza aj 5 liniek miestneho charakteru.

V obci sa nachádzajú 3 autobusové zastávky – jedna v smere do obce Divín pri vlakovej zastávke a dve v centre obce.

Okrem toho sa v obci nachádza 1 osobná vlaková zastávka, ktorá predstavuje priame spojenie na železničný uzol Lučenec, čím je naviazaná na hlavný južný železničný ťah Slovenska a priamo

spája územie aj s Maďarskou republikou. Priamym napojením na ďalší železničný uzol Zvolen umožňuje spojenie obce s ďalšími dôležitými miestnymi i medzinárodnými linkami.

2. 4. 4 Telekomunikácie, internet, pokrytie TV signálom

Do obce je privedený telekomunikačný signál spoločnosťou T-Com, a.s. Technické riešenie predstavuje vedenie diaľkovými telekomunikačnými optokáblami, ktoré vychádzajú zo Zvolena smerom na Lučenec.

Okrem toho je možné v obci využívať aj **bezdrôtové telekomunikačné siete, tzn. mobilné**, Vzhľadom na umiestnenie vykryvača Háj je pokrytie signálom všetkých troch mobilných operátorov – **Orange, T-mobile, O2 na dobrej úrovni.**

Z hľadiska rozšírenia informačných technológií je v obci **prístup na vysokorýchlostný internet**. Obec ponúka dve možnosti pripojenia – káblom – cez spoločnosť T-com, tzv. dsl pripojenie a bezdrôtové pripojenie prostredníctvom mikrovlnného vysielania z kopca Stránica medzi obcami Dobroč a Mýtina (cez spoločnosť MyTel Telecom).

Obec má prostredníctvom televízneho vykryvača na kopci Háj (medzi obcami Divín a Lovinobaňa) zabezpečený **televízny signál na prijateľnej a uspokojivej úrovni**. V obci je možné sledovať televízne kanály verejnoprospešnej televízie, ako aj niektorých súkromných spoločností – Markíza, Joj. Okrem toho, keďže v obci nie je káblová televízia, množstvo obyvateľov má digitálnu televíziu, resp. satelitné prijímače.

2. 4. 5 Informačné systémy v obci

V obci Mýtina sa nenachádza turistická informačná kancelária ani iný druh služieb podobného charakteru poskytujúcich informácie.

2. 4. 6 Protipožiarna ochrana

Obec Mýtina má **vlastnú protipožiarnu jednotku**, ktorá pracuje na báze dobrovolnosti. Okrem toho **nemá vlastné požiarné zásahové auto**. Dobrovoľná požiarna jednotka má 12 členov. Tvoria ju občania obce Mýtina.

2. 5 Školstvo, kultúra, šport

2. 5. 1 Škola a predškolské zariadenia

školy a predškolské zariadenia	
druh zariadenia	počet
materské školy	1
základné školy 1.- 4. ročník	1
základné školy 1.- 9. ročník	-

Tabuľka č. 17: Školské a predškolské zariadenia

V obci Mýtina sa nachádza budova materskej školy – škôlky a budova základnej školy – 1.-4. ročník. Materská škôlka je jednotriedna a v súčasnosti ju navštevuje 16 detí.

Základná škola pre 1.-4. ročník má dve triedy – 1.-3. ročník a 2.-4. ročník a navštevuje ju v súčasnosti 42 detí. Po ukončení tejto dochádzky deti dochádzajú do základnej školy v obci Divín.

2. 5. 2 Kultúra a kultúrne zariadenie

Obec Mýtina má 1 kultúrny dom. V rámci tejto stavby je časť využitá na priestory zdravotníckych zariadení s druhá na pohostinstvo. Okrem kultúrny dom má veľkú priestranú sálu s kapacitou 350 ľudí. Jej využitie je sporadické, ale na druhej strane pravidelné pri príležitosti výročných kultúrnych slávností. Okrem toho využitie uvedených priestorov sa viaže na ostatné akcie kultúrno-spoločenského charakteru, ktorých organizátorom sú okrem obce aj iné záujmové skupiny – diskotéky, plesy, svadby, kary, iné oslavy.

kultúra a kultúrne zariadenia	
druh zariadenia	počet
kultúrne domy	1
verejné knižnice	1
knížničný fond spolu	3604
používatelia spolu	83
kiná stále	-
kostoly	1
Rímsko-katolícky	-
Evanjelického augsbur. vyznania	1
cintoríny	1
dom smútku	1

Tabuľka č. 18: Kultúrne zariadenia obce

Obec má vlastnú knižnicu. K 31. 12. 2005 jej **knížničný fond predstavoval 3 604 kníh** a jeho užívateľmi bolo **83 registrovaných čitateľov**. Za posledné obdobie (roky 2000 – 2005) počet registrovaných čitateľov klesol o 65 (zo 148) ako aj knížničný fond z 4 043 v roku 2000 na uvedených 3 604 v roku 2005 (o 439 knižných publikácií). Uvedené skutočnosti predstavujú postupné nahradenie tlačových foriem knižných publikácií ich modernou digitálnou verziou (nástup internetu), príp. ústup od čítania beletrie ako takej.

Obec má 1 kostol – evanjelického augsbur-ského vyznania. Okrem toho má aj dom smútku a cintorín.

2. 5. 3 Športové zariadenia, kluby, činnosť

Obec má futbalové ihrisko s niekoľko lavičkami okolo neho nahrádzajúcimi tribúny. Okrem toho má pri budove základnej školy vybudované školské ihrisko, telocvičňu a v nej i posilňovňu. Na východnom okraji obce Mýtina sa nachádza športová a výcviková strelnica.

V rámci obce vyvíjajú svoju činnosť nasledovné športové kluby:

- ❖ TJ Družstevník Mýtina
 - futbalový klub,
 - klub kulturistiky,
- ❖ Združenie technických športov – strelecký klub.

2. 6 Zdravotníctvo a sociálna oblasť

2. 6. 1 Zdravotnícke zariadenia v obci

Obyvateľom obce Mýtina je poskytnutá základná odborná starostlivosť. Mýtina ako bývalá stredisková obec obhospodaruje aj okolité obce – Podkriváň, Pílu, Dobroč a Kotmanovú. Najbližšia nemocnica s poliklinikou je v okresnom meste Lučenec (19 km).

V obci je zriadená ambulancia pre dospelých a stomatóológ. Okrem toho sa v obci nachádza aj lekáreň.

2. 6. 2 Sociálna činnosť obce

Obec zabezpečuje stravovanie pre obyvateľov s dôchodcovskom veku a chorých a nevládnych.

2. 7 Analýza hospodárstva

2. 7. 1 Organizačná štatistika hospodárstva

Organizačná štatistika hospodárstva na úrovni obcí predstavuje sumarizáciu subjektov národného hospodárstva vyvíjajúcu svoju činnosť na území obce a registrované v jej území. Nasledovné tabuľky charakterizujú vývoj počtu jednotlivých druhov foriem podnikateľských subjektov, resp. neziskových organizácií v priebehu rokov 2000 – 2005.

rok	organizácie zamerané na tvorbu zisku							neziskové organizácie spolu
	spolu	z toho						
		akciové spoločnosti	spoloč. s ručením obmedz.	družstvá	štátne podniky	obecné podniky	ostat. ziskovo orient. jednotky	
2000	3	-	1	1	-	-	1	5
2001	3	-	1	1	-	-	1	4
2002	2	-	1	-	-	x	1	4
2003	3	-	2	-	-	x	-	7
2004	4	-	3	-	-	x	1	7
2005	6	-	4	1	-	x	1	8

Tabuľka č. 19: Organizácie zamerané na tvorbu zisku v obci Mýtna a neziskové organizácie spolu

V poslednom štatisticky zisťovanom roku bolo v obci Mýtna 6 podnikateľských subjektov – právnických osôb, z toho 4 spol. s r. o., 1 družstvo a 1 iná ziskovo orientovaná jednotka. V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi nastal nárast podnikateľských subjektov – foriem spol. s r. o. – od roku 2002 medziročne o jeden subjekt. Okrem toho v roku 2005 vzniklo aj jedno družstvo.

Okrem uvedených foriem právnických osôb v obci Mýtna nachádza množstvo fyzických osôb – podnikateľov, ktorých počet za posledné roky vzrástol, čo predstavuje aktivizáciu miestneho obyvateľstva v oblasti samozamestnania sa **(za 4 roky (2002 – 2005) vzniklo 19 podnikateľov)**. Vývoj počtu fyzických podnikateľov v obci Mýtna v predchádzajúcom období charakterizuje tabuľka č. 20.

rok	fyzické osoby spolu	v tom		
		živnostníci	slobodné povolania	súkromne hospodáriaci roľníci
2000	41	34	2	5
2001	38	33	2	3
2002	38	31	2	5
2003	47	41	3	3
2004	51	46	2	3
2005	57	53	2	2

Tabuľka č. 20: Štruktúra a vývoj počtu fyzických osôb podnikateľov v obci Mýtna

2. 7. 2 Subjekty organizačnej štatistiky v obci podľa OKEČ-u

Vyššie uvedené prehľady predstavujú hrubú – sumárnu štruktúru hospodárstva v obci. Z nej nie je zrejmé, koľko subjektov sa venuje tej – ktorej činnosti. Zodpovedanie tejto otázky rieši tabuľka č. 21, ktorej obsahom je rozdelenie všetkých subjektov na základe ich zaradenia do skupín podľa OKEČ-u (odvetvová klasifikácie ekonomických činností – zoznam vid' v prílohe).

rok	počet subjektov OKEČ 01-99	z toho						
		OKEČ 01,02 a 05	OKEČ 10-41	OKEČ 45	OKEČ 50-95	v tom		
						OKEČ 50-64	OKEČ 65-74	OKEČ 75-95
2000	49	10	8	5	26	16	3	7
2001	45	8	8	5	24	13	4	7
2002	44	9	8	4	23	13	4	6
2003	57	9	10	4	34	18	9	7
2004	62	8	11	5	38	22	9	7
2005	71	9	13	7	42	24	11	7

Tabuľka č. 21: Štruktúra a vývoj počtu subjektov organizačnej štatistiky v obci Mýtina podľa OKEČ-u v rokoch 2000 – 2005

Podľa uvedenej charakteristiky a rozdelenia subjektov sa v obci nachádza štandardný počet subjektov, ktorý sa venuje poľnohospodárstvu, lesníctvu a pod (01,02 a 05). Jeho vývoj v priebehu sledovaného obdobia charakterizuje pokles tohto počtu o jeden subjekt. Nárast počtu subjektov bol zaznamenaný v oblasti priemyselnej výroby (10 – 41) a tak isto v stavebníctve (45). Relatívne rovnaký počet subjektov je v oblasti obchodu, dopravy, ap. (50 – 64) v posledných dvoch rokoch, resp. s 50%-ným prírastkom za celé sledované obdobie (zo 16 na 24 subjektov) prírastkom. Nárast počtu subjektov bol zaznamenaný oblasti finančného sprostredkovania a trhu s nehnuteľnosťami (65 – 74) – z 3 na 11 subjektov. Stály počet subjektov predstavujú subjekty v oblasti školstva, verejnej správy, zdravotníctva (75 – 95).

Najväčšími zamestnávateľmi v obci Mýtina sú:

- Obec Mýtina,
- L.F. s.r.o. Oslany, prevádzka Mäsozávod Mýtina,
- ROVA – Roman Vaculčíak,
- Obec Mýtina, s.r.o.,
- CBA, a.s. Lučenec,
- Ján Urbančok – výroba a predaj parkiet.

2. 7. 3 Neziskové inštitúcie

rok	neziskové organizácie spolu
2000	5
2001	4
2002	4
2003	7
2004	7
2005	8

Podľa uvedeného prehľadu vývoja počtu neziskových organizácií registrovaných na území obce Mýtina v rokoch 2000 – 2005 ich najvyšší počet bol v posledne sledovanom roku 2008, celkovo 8.

Tabuľka č. 22: Vývoj počtu neziskových organizácií v obci Mýtina

2. 7. 3. 1 Občianske združenia

Podľa registra ministerstva vnútra sú na území obce Mýtina registrované nasledovné občianske združenia:

- Alcazar Club,
- Športovo strelecké združenie SAGITTÁRIUS
- Občianske združenie Pyramída
- TJ Družstevník Mýtina

2. 8 Analýza terciárnej sféry

2. 8. 1 Finančníctvo

V obci sa nenachádza bankomat. V obci je však pošta, ktorá v mnohých prípadoch supluje pozíciu banky (hlavne Poštovej banky, a.s.).

2. 8. 2 Obchod a služby v obci

Obchodná sieť v obci Mýtina nie je veľmi vyhovujúca. Na predaj potravinárskych výrobkov sú zamerané 2 obchody. Chýba samostatná predajňa mäsa, ovocie a zelenina sa predáva spolu s inými potravinami. V obci sú zastúpené 3 pohostinstvá, ktoré však nespĺňajú požiadavku stravovacích zariadení. Na jar, v lete a na jeseň je v prevádzke zmrzlinový stánok. Na stravovacie účely slúži reštaurácia Javor a Pizzeria Alcazar, ktoré však neplnia funkciu ubytovacieho zariadenia.

Predajňa sortimentu odievania je v obci zastúpená jednou predajňou. Obyvatelia obce si môžu zakúpiť drogériu a potreby pre domácnosť v predajni Eva – Marek Palúch. V obci je ešte v prevádzke pneuservis Káppler, ktorý poskytuje predaj a výmenu pneumatík. Pre stavebné účely slúži predajňa stavebnín ROVA – Roman Vaculčíak a Dana Jurná – Industrial. Pre zabezpečenie vodoinštaláčného materiálu ponúka uvedený sortiment firma Plyn-therm – Ján Mišík.

V obci je aj výroba parkiet – Ján Urbančok a firma Gatim, ako aj nákladná autodoprava – Jozef Hronček – MIM. Okrem toho v obci Mýtina poskytuje služby opravár televízorov – Dušan Greguš.

Obyvateľom obce poskytuje služby aj požičovňa svadobných šiat a 2 predajne kvetín. Úplne chýbajú komunálne zariadenia ako kaderníctvo a holičstvo. V obci vyvíja svoju činnosť spoločnosť Obec Mýtina, s.r.o., ktorého spoločníkom je Obec Mýtina.

Obecný úrad sídli v centre obce pri hlavnej ceste, vedľa neho je pošta a správa telekomunikácií.

V obci sa teda nachádzajú nasledovné druhy predajní a služieb:

– predajňa potravín	2
– pizzeria	1
– reštaurácia	1
– predajňa nepotravinárskeho tovaru	2
– zmiešaného tovaru	1
– pohostinstvá	3
– pneuservis	1
– stavebný a technický materiál	3
– výroba parkiet a stolárstvo	2

2. 8. 3 Služby a potenciál cestovného ruchu

Obec Mýtina má potenciál pre rozvoj cestovného ruchu hlavne na báze vidieckej turistiky a putovania na jednej strane a na druhej strane z hľadiska svojej lokalizácie. Predstavuje vstupnú bránu do rekreačnej oblasti Ružiná a obce Divín, kde pri rozvoji tejto oblasti môže profitovať aj samotná obec Mýtina. Na druhej strane pre využitie tejto príležitosti však nemá v súčasnom období vytvorenú takmer žiadnu základnú predstavujúcu rozvoj cestovného ruchu a služieb.

Severne od obce je na potoku Kriváň vybudovaná vodná nádrž, ktorá je bez vybavenosti. Vhodná je len na športový rybolov a neorganizované kúpanie.

V obci existuje tradícia každoročných kultúrno-spoločenských akcií „váľanie májov“ „posviacka školy“, ktoré dávajú s možnosťami uvedeného rozvoja cestovného ruchu značný predpoklad pre využitie tohto potenciálu spolu s možnosťami rozvoja tzv. kultúrneho cestovného ruchu.

2. 8. 3. 1 Ubytovacie a stravovacie zariadenia

V súčasnom období sa ubytovacie kapacity v obci Mýtina nenachádzajú. Stravovacie služby ponúkajú reštaurácia Javor nachádzajúca sa za obcou smerom na Detvu a Pizzeria Alcazar nachádzajúca sa na námestí priamo v obci.

2. 9 Analýza životného prostredia

2. 9. 1 Znečisťovanie ovzdušia a nakladanie s odpadmi

Ovzdušie obce Mýtina z hľadiska znečistenia nie je narušené okrem trvalej cestnej premávky cez centrum obce ničím podstatným. Po ukončení činnosti priemyselného podniku Lovinit, a.s. Lovinobaňa najväčším znečisťovateľom ovzdušia obce Mýtina sú výfukové plyny automobilov, nakoľko obec Mýtina leží na frekventovanom cestnom ťahu – smer Lučenec – Zvolen.

Likvidáciu tuhého komunálneho odpadu zabezpečuje obec v spolupráci so spoločnosťou Mepos, a.s. Lučenec, ktorá v pravidelných intervaloch (raz za 2 týždne) zabezpečuje vývoz tohto druhu odpadu na skládku Čurgov. V obci nie sú evidované divoké skládky.

2. 9. 2 Ochrana prírody

V obci Mýtina a na jej katastrálnom území sa zo zákonom uvedených 5 stupňov pre územnú ochranu prírody a krajiny (zákon č. 287/1994 Zb.) nenachádza ani jedna. V rámci členenia chránených prírodných objektov okresu Lučenec (Kategória A, B a C) sa v obci Mýtina nachádza chránený prírodný objekt kategórie C. Ide o územia, prírodné objekty a časti prírody typické pre charakter geografického regiónu z krajinársko-biologického hľadiska s výraznými biologickými a estetickými prvkami – zasluhujú si ochranu v rámci okresu ako vhodné miesta rekreácie.

- **dolina Bzovského potoka** – Bzovská hora – ide o komplex zachovalých lesných porastov v údolí pretkanom krátkymi bočnými bystrinami. Prevládajú tu zmiešané lesy – buk, smrek, javor, ojedinele jarabina a miestami plochy starších smrečín.
- **alúvium potoka Kriváň** – Javorie v Slovenskom Rudohorí, zasahuje do katastrálnych území Podkriváň, Mýtina, Lovinobaňa. Potok má s brehovými porastami biologickú a estetickú hodnotu. Na jeho svahoch sú väčšie lesné komplexy, ktoré tvoria významnú vodohospodársku oblasť.
- **vrch Stranič** – Slovenské Rudohorie, katastrálne územie Mýtina, Dobroč – ide o parkový porast starších dubov na kóte 353 m okolo dreveného kostolíka, ktorý tvorí krajinnú dominantu so značným kultúrnym významom.

2. 9. 3 Vodné plochy a toky

Územie obce Mýtina patrí **do povodia rieky Ipel'**. Katastrálnym územím obce Mýtina v smere sever – juh **preteká Krivánsky potok**, ktorý sa z pravej strany východne od Lučenca vlieva do Ipľa. Pramení pod názvom Lučenčík juhozápadne od obce Píla. Od obce Píla sa označuje jeho tok ako Krivánsky potok, ktorého dĺžka je 48,2 km a plocha jeho povodia je 204,89 km². Má regulovaný tok a vejárovitú riečnu sieť. Priemerný trelatívny sklon Krivánskeho potoka je 15,77%.

Na toku Krivánskeho potoka sú dve **vodné nádrže. Prvá je za obcou Mýtina (smer Detva, severozápadný okraj obce vedľa hlavnej cesty I/50)**. Je prietokná, ale časť vody preteká potrubím do vodnej nádrže Ružiná. Jej výstavba začala v roku 1973 a bola ukončená v roku 1976. Zaberá plochu 38 ha. Maximálna hĺbka nádrže je 5,1 m, pričom priemerná hĺbka je 2,8 m. Jej využitie je skôr na priemyselné a zavlažovacie účely. Druhá vodná nádrž sa nachádza pri obci Tomášovce.

Nedobudovanie čističky s verejnou kanalizáciou v obci má negatívny vplyv aj na kvalitu povrchových vôd. V obci je len splašková kanalizácia, ktorá spolu chemizáciou poľnohospodárstva negatívne ovplyvňujú povrchové vody.

2. 10 Majetok obce

Do majetku obce Mýtina patria nasledovné nehnuteľnosti:

- + budova kultúrneho domu,
- + dom smútku,
- + základná škola,
- + materská škola,
- + telocvičňa,
- + zvonica,
- + obecný úrad,
- + dom sociálnych služieb

Okrem toho obec vlastní v rámci vozového parku:

- + autobus,
- + multifunkčné rýpadlo Fernec.

3. Dotazníkový prieskum

3.1 Metodika dotazníkového prieskumu

Efektívny rozvoj obce je možné realizovať len v súčinnosti s názormi a potrebami obyvateľov obce. Vzhľadom k tomu, že PHSR obce Mýtina bude riešiť rozvoj obce vo viacerých oblastiach, je potrebné zainteresovať verejnosť do procesu jeho tvorby. Vhodným spôsobom ako zabezpečiť ich súčinnosť napriek ich neochote zúčastňovať sa verejných diskusií, je prieskum verejnej mienky.

Prieskum verejnej mienky sa uskutočnil v obci Mýtina prostredníctvom dotazníkového prieskumu, ktorý bol vykonaný medzi obyvateľmi obce v čase od 2. apríla 2007 so stanoveným termínom návratnosti do 27. apríla 2007. Obyvatelia obce získali prostredníctvom fyzickej distribúcie do svojich bytových a domových schránok výťažok dotazníku, prostredníctvom ktorého mohli a mali šancu vyjadriť svoje postoje a názory so stavom obce a jednotlivých jej oblastí života. Okrem fyzickej distribúcie dotazníkov bolo k dispozícii jeho znenie aj na internetovej stránke spracovateľa dokumentu, odkiaľ si ho mali možnosť stiahnuť obyvatelia obce k vyplneniu. Anonymita, ktorú dotazníkový prieskum poskytoval, vytvorila priestor na neobmedzené názory občanov na rozvoj obce.

Cieľom prieskumu verejnej mienky – dotazníkového prieskumu v obci Mýtina bolo identifikovať potreby obyvateľov a ich názory na ďalší rozvoj obce v súvislosti s vypracovaním dokumentu PHSR obce Mýtina. Výsledky tohto prieskumu predstavujú podklad pre tvorbu SWOT analýzy, určenie problémových oblastí rozvoja, jeho disparít a rozvojových príležitostí a následne pre formovanie stratégie rozvoja obce.

Ďalším cieľom uskutočneného prieskumu bolo informovať obyvateľov obce o tom, že sa takýto dokument pre ich obec pripravuje a že aj oni sa môžu reálne zapojiť do jeho tvorby. Tento fakt môže prispieť k zlepšeniu vzťahov v obci a k vytvoreniu pocitu spolupatričnosti, ale aj spoluzodpovednosti obyvateľov k jej rozvoju.

3.2 Charakteristika a obsah dotazníka

Štruktúra dotazníka bola rozdelená do 4 základných častí:

1. Charakteristika respondenta,
2. Obec ako miesto bývania,
3. Obec ako sociálny priestor,
4. Obec a jej rozvoj.

Jednotlivé otázky boli v dotazníku postavené dvomi spôsobmi. Prvý bol jednoduchší, pričom respondenti mali možnosť vybrať si z ponúkaných preddefinovaných možností. Druhý typ otázok vyžadoval kreativnosť respondentov a snahu a celkovo vôľu vysloviť názory smerujúce k hodnoteniu jednotlivých oblastí života v obci. Kombinácia uvedených otázok predpokladala úspešnosť návratnosti vyplnených dotazníkov, pričom v prípade neochoty obyvateľov obce o vlastné znenia odpovedí bola šanca získať ich názory aspoň z vybraných odpovedí z viacerých možností.

V úvode dotazníka, **v jeho prvej časti bol daný priestor pre charakteristiku respondenta** zúčastneného sa na dotazníkovom prieskume. Otázok bolo celkovo 10 a týkali sa jeho pohlavia, veku, dosiahnutého vzdelania. Druhá časť charakteristiky respondenta sa týkala jeho ekonomickej aktivity, profesie, druhu zamestnania a miesta pracoviska. Posledná časť vypovedala o počte ľudí žijúcich v domácnostiach respondentov a o počte detí do 18 rokov v jednotlivých domácnostiach. Posledná otázka úvodnej časti charakterizovala sféru pôsobenia respondenta v obci.

Druhá časť dotazníka charakterizovala obec ako miesto bývania svojich obyvateľov. Ponúkala možnosti vyjadrenia sa respondentov na adresu obce z hľadiska výhod, či nevýhod bývania v nej, príp. porovnanie s inými lokalitami, z ktorých mali možnosť si respondenti vybrať miesto svojho bydliska. Ďalej táto časť predstavovala priestor pre zhodnotenie obce aj z hľadiska jej atraktívnosti, kvality života a ponukou služieb ako aspektov vplývajúcych na kvalitu života v obci.

Časť charakterizujúca **obec ako sociálny priestor** definovala situáciu v obci z hľadiska susedských vzťahov, spolupráce obyvateľov, ich záujmu o dianie a život v obci. V tejto časti mali respondenti možnosť zhodnotiť možnosti podnikania v obci, príp. vyjadriť svoj podiel na rozvoji vlastnej obce, ako aj ho

následné definovať a kvantifikovať. Uvedená časť poskytla priestor aj na určenie hybných síl rozvoja obce v súčasnom období, resp. v minulosti.

Záverečná časť dotazníkového prieskumu analyzovala **obec z hľadiska jej rozvoja** a mala za úlohu zhodnotiť perspektívne možnosti rozvoja obce v budúcnosti. Z ponúknutých možností si mali respondenti vybrať silné a slabé stránky svojej obce, ale aj nadefinovať príležitosti a ohrozenia jej rozvoja v budúcnosti. Smerodajné otázky pre stanovenie stratégie rozvoja obce predstavovali otázky týkajúce sa oblastí a aktivít, na ktoré by sa mal rozvoj obce sústrediť v budúcnosti, resp. aké konkrétne projekty obyvatelia obce navrhujú realizovať. Niektoré otázky sa týkali hodnotenia vývoja obce za posledných 10 rokov, ako aj predstavy obyvateľov obce o jej stave v budúcnosti a konkrétnych výstupoch projektov v roku 2013 (Čo by v obci nemalo chýbať v roku 2013?).

3.3 Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu

Dotazníkový prieskum sa v obci Mýtna uskutočnil medzi občanmi v dňoch 2. apríla 2007 – 27. apríla 2007, t. j. v priebehu 4 týždňov. Celkovo bolo v obci distribuovaných 350 dotazníkov, ktoré boli doručené do každého obývaného domu v obci. V prípade väčšieho záujmu bol dotazník uverejnený na internetovej stránke spracovateľa rozvojového dokumentu obce, odkiaľ si ho mohli dodatočne občania stiahnuť.

Návratnosť dotazníka:

Z celkového počtu **350 dotazníkov** sa v priebehu stanoveného obdobia **vrátilo spolu 31 dotazníkov**, čo predstavuje **8,86%-nú návratnosť**. Z uvedeného počtu bol jeden dotazník doručený e-mailom, všetky ostatné boli vyplnené ručne a doručené osobne na zberné miesto, ktorým bol obecny úrad v Mýtnej. Dosiahnutá návratnosť predstavuje vo všeobecnosti nízku úroveň záujmu o veci verejné a rozvoj vlastnej obce ako celku.

Charakteristika respondentov

Z celkového počtu respondentov zúčastnených na dotazníkovom prieskume (31) bolo 51,61% žien a 48,39% mužov, čo predstavovalo len o 1 ženu viac ako mužov. Z hľadiska veku najviac respondentov z radov obyvateľov obce bolo vo vekovej skupine 65 a viac (8 respondentov), ako aj vo vekovej skupine 20 – 29 rokov (6 respondentov) a po 5 obyvateľov vo vekových skupinách 40 – 49 rokov, resp. 60 – 65 rokov. Okrem toho boli 4 respondenti vo veku 50 – 59 a 3 respondenti boli vo veku 30 – 39 rokov. Z uvedeného vyplýva, že rozdelenie respondentov, ktorí sa zúčastnili dotazníkového prieskumu, bolo podľa ich veku relatívne rovnomerné, čo predznamenáva rôznorodosť názorov na jednotlivé druhy otázok vzhľadom na vek respondentov zúčastnených sa dotazníkového prieskumu.

Čo sa týka úrovne dosiahnutého vzdelania respondentov, 48,39% z celkového počtu respondentov malo stredné odborné vzdelanie (spolu 15 respondentov). Druhú najpočetnejšiu skupinu tvorili obyvatelia vyučení s maturitou (5 respondentov). 6 respondentov boli vysokoškolsky vzdelaní, po 2 respondenti boli zo skupiny so základným, resp. stredným všeobecným vzdelaním a 1 bol vyučený.

Podľa uvedenej vekovej charakteristiky je zrejmé, že **viac ako polovica respondentov bola v produktívnom veku**, čo by sa malo odraziť aj na ukazovateľoch ekonomickej aktivity.

5 respondenti (16,13%) boli zamestnaní v primárnom sektore, 4 respondenti, t.j. 12,9% boli zamestnaní vo verejnej správe, 2 respondenti súkromne podnikali a dve obyvateľky obce Mýtna boli v čase vyplňania dotazníku na materskej dovolenke. Najpočetnejšiu skupinu respondentov tvorili dôchodcovia – 45,16%. Z celkového počtu respondentov zúčastnených sa dotazníkového prieskumu bol 1 nezamestnaný, 1 študent, 1 invalid a 1 pracujúci doma.

Z celkového počtu respondentov z radov obyvateľov 48,39% nepracovalo, 38,71% respondentov pracovalo s prevahou duševnej práce a 12,9% respondentov s prevahou manuálnej práce. Najviac bolo zamestnaných v oblasti obchodu, živnosti a súkromných službách (19,35% respondentov), vo verejnej správe (16,13% respondentov), po 6,45% respondentov v priemysle a poľnohospodárstve. 1 respondent pracoval v oblasti stavebníctva. Priamo v obci pracovalo 19,35% respondentov, za prácou do mesta v okolí dochádzalo 29,03% respondentov.

Z celkového počtu respondentov priemerne v domácnostiach žije 2,03 obyvateľov a detí do 18 rokov len 0,29. Dotazníkového prieskumu sa zúčastnili obyvatelia obce Mýtna, z ktorých 2 boli súkromní podnikatelia v obci a 2 pracovali v neziskovom sektore. Ostatní svoju pozíciu v obci nešpecifikovali.

Obec ako miesto bývania

Z 31 obyvateľov obce, ktorí sa zúčastnili dotazníkového prieskumu, žije v obci 80% viac ako 21 rokov, po 10% respondentov žijú v obci 16 – 20 rokov a 1 – 5 rokov.

Výhody vs. nevýhody obce

S názorom, že život v obci je kludnejší ako v meste, súhlasí 63,33% respondentov. Čiastočne sa s týmto názorom stotožnilo 33,33%, kým 1 z 30 respondentov tento názor nepodporil. Názor, že ľudia sa zaujímajú viac jeden o druhého, zastáva 46,67% respondentov a viac ako polovica respondentov (53,33%) s týmto názorom čiastočne súhlasí. Až 93,33% respondentov (28) považuje blízky kontakt s prírodou za výhodu bývania v obci, čiastočne s týmto názorom súhlasí 6,67% respondentov (2). 93,33% respondentov zúčastnených dotazníkového prieskumu súhlasí s názorom, že výhodou života v obci je vlastníctvo domu, záhrady, príp. hospodárstva. Poloha obce vzhľadom na blízkosť okresných miest Lučenec a Detva je výhodou života v nej pre 60% respondentov, pre 33,33% respondentov je to čiastočná výhoda a ostatní tento názor nezastávajú. Pri priamych odpovediach za hlavné výhody obce boli spomenuté dopravné spoje diaľkových autobusových liniek, ako aj vlakovej premávky so zastávkou v obci.

Za najväčšiu nevýhodu obce považujú obyvatelia nedostatok pracovných príležitostí v obci (82,76% respondentov), len necelých 15% respondentov sa stotožňuje s názorom, že v obci sú zlé možnosti nákupu a služieb (čiastočne súhlasí 75% respondentov a 10% respondentov s tým nesúhlasí). 42,31% zúčastnených na dotazníkovom prieskume si myslí a 46,15% sa k názoru prikláňa, že v obci je málo možností na sebarealizáciu. 3 respondenti z 30 s týmto názorom nesúhlasí. Z hľadiska dostupnosti k službám 18,52% respondentov súhlasí s názorom, že za všetkým treba dochádzať, 74,07% respondentov s týmto názorom súhlasí čiastočne, 2 respondenti nesúhlasia. Napriek tomu však **86,21% respondentov (25) by si za miesto svojho bydliska vybralo len vlastnú obec**, 10,34% respondentov by si vybralo inú vidiecku obec, 3,45% respondentov by si vybralo okresné mesto. Ako **hlavný dôvod uvedených miest bývania**, príp. ich zmien, bolo v 33,87% názorov respondentov uvedené svoje rodiisko, resp. rodinné dôvody, po 14,52% názorov respondentov bolo čisté životné prostredie a pekná príroda spolu s výhodným dopravným spojením s okolím. 11,29% odpovedí respondentov sa prikláňa k otázke zvyku. Dobré sociálne zvyky (9,68% názorov respondentov) a estetické dôvody a klud (8,06% názorov) považujú respondenti tiež za dôvody výberu toho ktorého miesta svojho bydliska a života. Tí, ktorí si vybrali za miesto bývania vlastnú obec, to urobili z dôvodu možnej absencie vlastného domu alebo hospodárstva (43,24% názorov respondentov), ale aj zvyku (16,22% názorov respondentov), či prípadného nevýhodného spojenia s okolím (v inom mieste bydliska – 10,81% názorov respondentov).

Atraktivnosť vs. neatraktivnosť obce

Pri posudzovaní atraktivnosti obce mali respondenti možnosti prikloniť sa v rámci svojho názoru k jednej úrovni z 5 stupňovej stupnice (od veľmi atraktívnej po neatraktívnu, pričom v strede tejto stupnice boli názory predstavujúce nerozhodnosť respondentov).

Za najatraktívnejšiu považujú obec z hľadiska jej okolia (spolu 57,7% respondentov, 23,08% respondentov svoj názor nezaradilo) a vybudovaných parkov a priestorov pre deti (50% respondentov spolu, 19,23% respondentov svoj názor nezaradilo). Ani v jednej z ponúkaných možností neprevláda názor, že by obec Mýtna v tejto možnosti bola maximálne neatraktívna. **Nerozhodnosť respondentov s priklonením k miernej atraktivnosti** bola zjavná pri posudzovaní nasledovných oblastí: stav historických pamiatok (60% respondentov nerozhodní, 32% respondentov to považuje za čiastočne atraktívnu až atraktívnu oblasť), kvalita ciest, ulíc a chodníkov (48,15% respondentov nerozhodní, 37,04% respondentov to považuje za čiastočne atraktívnu až atraktívnu oblasť), ponuka služieb pre obyvateľstvo (48% respondentov nerozhodní, 40% túto oblasť považuje za čiastočne atraktívnu až atraktívnu oblasť) a ponuka služieb pre návštevníkov obce a rekreačné služby a možnosti oddychu (50% respondentov nerozhodní, 26,93% respondentov túto oblasť považuje za čiastočne atraktívnu až atraktívnu oblasť).

Najväčším problémom z hľadiska atraktívnosti je oblasť parkov a priestorov pre deti (30,77% respondentov) a oblasť ponuky služieb pre návštevníkov obce – 23,08% respondentov, pričom v uvedených oblastiach prevládala pozitívny postoj, ale v menšej miere ako v iných posudzovaných oblastiach.

Spokojnosť vs. nespokojnosť s kvalitou života

55,17% respondentov z radov obyvateľov obce Mýtna si myslí, že v obci je **priemerná kvalita** života (16 respondentov), kým 41,38% respondentov (12) ju považuje za dobrú a 1 respondent až za veľmi dobrú.

Z hľadiska posudzovania spokojnosti s poskytovaním služieb a hodnotením kvality života v obci Mýtna v rámci dotazníkového prieskumu bola zistená najväčšia **nespokojnosť** s úrovňou kultúrnych zariadení (takmer 70% respondentov) a možnosťami kultúrno-spoločenského vyžitia (64% respondentov), ale aj s úrovňou klubu dôchodcov (68,75% respondentov) a sociálnych zariadení celkovo (63,16% respondentov). Nespokojnosť bola zaznamenaná aj pri požiarnej ochrane (45% respondentov) a s dostupnosťou verejného internetu (63,16% respondentov) a v neposlednom rade s infraštruktúrou v zmysle vybudovania verejnej kanalizácie. **Nerozhodnosť respondentov s priklonením na stranu spokojnosti** bola zistená pri posudzovaní kvality miestnych komunikácií (50% nerozhodní respondenti a 32,14% spokojní až veľmi spokojní respondenti), so stavom chodníkov (42,86% nerozhodní respondenti a 39,28% spokojní až veľmi spokojní respondenti), zdravotné stredisko (48,28% nerozhodní respondenti a 48,28% spokojní až veľmi spokojní respondenti) a všeobecná zdravotná starostlivosť (46,43% nerozhodní respondenti a 50% spokojní až veľmi spokojní respondenti), ponuka služieb a obchodu (44,44% nerozhodní respondenti a 40,74% spokojní až veľmi spokojní respondenti) a bezpečnosť a ochrana majetku (37,93% nerozhodní respondenti a 55,17% spokojní až veľmi spokojní respondenti). Nerozhodní respondenti so sklonom k negatívnemu postoju boli aj pri posudzovaní možností športového vyžitia (42,86% nerozhodní, 38,09% nespokojní až veľmi nespokojní).

Spokojnosť vyslovili občania zúčastnení sa na dotazníkovom prieskume z hľadiska vybudovanej infraštruktúry s vybavením verejným vodovodom (77,77% respondentov), elektrifikáciou obce (96,43% respondentov) a zavedenou plynifikáciou (96,43% respondentov). Z hľadiska občianskej vybavenosti a služieb to bola spokojnosť o športovými zariadeniami (telocvičňa, ihrisko – 47,82% respondentov), súčasne s materskou škôlkou (77,78% respondentov), základnou školou (73,68% respondentov), ale aj s úrovňou výučby na základnej škole (77,78% respondentov). Spokojnosť bola vyslovená aj s domom smútku – 96,43% respondentov. V otázke knižnice bola miera spokojnosti respondentov porovnateľná s nerozhodnosťou v tejto otázke s miernym posunom k spokojnosti (34,78% respondentov vs. 39,13% respondentov). Respondenti boli spokojní aj s pokrytím signálu mobilných operátorov (79,17% respondentov), stavom verejnej zelene (77,78% respondentov) a takmer $\frac{3}{4}$ z nich aj s časovou a priestorovou dostupnosťou do obce (73,92% respondentov).

Otázky týkajúce sa oblasti medziludských vzťahov v obci Mýtna predstavujú samostatnú kapitolu. Väčšina respondentov si myslí, že medziludské vzťahy v obci Mýtna sú na dobrej až veľmi dobrej úrovni (55,17% respondentov), pričom 37,93% respondentov nevedelo vyjadriť svoj názor. Záujem o veci verejné je negatívny – 56% respondentov si to myslí, pričom viac ako $\frac{1}{4}$ nevedela tento stav posúdiť. Podobne nevedela takmer $\frac{1}{2}$ respondentov posúdiť vzťah obyvateľov k vlastnej obci, kým len 32% respondentov ho vníma ako pozitívny. Prácu obecného úradu a miestnej samosprávy posudzuje pozitívne 64,29% respondentov, $\frac{1}{4}$ to nevie posúdiť a len jeden respondent ju vníma zle.

Obec ako sociálny priestor

Viac ako $\frac{2}{5}$ respondentov zúčastnených dotazníkového prieskumu v obci Mýtna si myslí, že susedské vzťahy v obci sú skôr voľné (41,38% respondentov), pričom 10 obyvateľov ich považuje za blízke (34,48% respondentov). Napriek tomu 34,48% respondentov charakterizovalo susedskú spoluprácu na veľmi dobrej úrovni, resp. 37,93% respondentov na dobrej úrovni. Viac ako $\frac{1}{4}$ respondentov nevedelo charakterizovať susedskú spoluprácu. Nikto ju necharakterizoval ako zlú, veľmi zlú, prípadne žiadnu.

O diania a život v obci sa vždy zaujíma 44,83% respondentov, ostatní len občas. Najviac informácií o živote v obci získavajú z obecného rozhlasu (23,66% respondentov), na ulici (16,13% respondentov), pri nákupe (11,83% respondentov). 9 respondenti získavajú informácie o dianí a živote v obci počas návštev, na stretnutiach občanov, alebo priamo na obecnom úrade. 7,53% respondentov čerpá informácie

z obecnej www stránky. Ostatní získavajú informácie v rámci voľno časových činností – v bare (3,23% respondentov), príp. v rámci spolku (2,91 % respondentov).

Volieb do obecnej samosprávy sa vždy zúčastňuje 79,31% respondentov, občas 17,24% respondentov a 3,45% respondentov nikdy. **Na podujatiach organizovaných obcou** sa vždy zúčastňuje 14,29% respondentov, ostatní respondenti občas. **Hospodársky a sociálny vývoj obce** pravidelne sleduje viac ako polovica respondentov (51,85%), 44,44% respondentov občas, 3,70% respondentov nikdy. Väčšina respondentov sa nezúčastňuje na zasadnutí obecného zastupiteľstva (69,57%), podobne rovnaká časť z nich neorganizuje podpisové akcie za prijatie spoločných záujmov.

Podľa respondentov zúčastnených na dotazníkovom prieskume sa na **rozvoji obce podieľajú nasledovné združenia a spolky**: zväzy rybárov, včelárov a záhradkárov, samotný obecný úrad s verejnoprospešnými pracovníkmi a telovýchovné oddiely, mládež udržiavaním tradícií (kultúra – váľanie májov), základná a materská škola so svojimi deťmi a žiakmi a v neposlednom rade miestni podnikatelia a záujmové združenia poskytovaním služieb a zamestnanosti.

V prípade osobnej požiadavky občas navštívi starostu, príp. poslanca 60,87% respondentov, vždy 8,7% respondentov a viac ako 1/4 respondentov nikdy. Polovica respondentov sa nikdy nezapája aktívne do života cirkvi, alebo náboženskej skupiny, 1/3 respondentov sa zapája občas. Členom dobrovoľníckej organizácie je 18,75% respondentov, ostatní nie sú (56,25% respondentov), resp. ani nepoznajú také skupiny (25%).

Spokojnosť s podmienkami podnikania v obci Mýtna pre mužov vyslovil 1 respondent, nespokojných až veľmi nespokojných bolo 57,14% respondentov. Ostatní svoj názor nevedeli zaradiť. Čo sa týka **podmienok na podnikanie žien**, spokojných bolo 11,76% respondentov, až veľmi nespokojných 47,06% respondentov a svoj názor nevedelo vysloviť 41,18% respondentov.

S názorom „žiť v peknom a príjemnom prostredí obce i za cenu niektorých ekonomických nevýhod a strát“ sa plne stotožnilo 48,28% respondentov, čiastočne 44,83% respondentov. „Mať dosť peňazí aj na úhor voľného času a tvorby príjemného prostredia v obci“ – s touto myšlienkou sa stotožnilo 13,04% respondentov, 30,43% respondentov si myslí, že sa táto myšlienka na nich čiastočne vzťahuje a 47,83% respondentov tvrdí, že sa skôr na nich nevzťahuje, ostatní ju úplne odmietli (8,7%). „Angažovať sa vo veciach verejných aj na úkor voľného času“ by sa možno vedelo 43,48% respondentov a 21,74% respondentov sa skôr odkláňa od tejto myšlienky. 8,7% respondentov sa vôbec s týmto názorom nestotožnilo, kým 26,09% respondentov áno.

Celkovú spokojnosť s obcou Mýtna ako miestom svojho života vyslovilo 25 respondentov, čo bolo 83,33%, pričom skôr nespokojní až nespokojní boli 3 respondenti (10%). 2 respondenti túto otázku neposudzovali. **V priemere boli obyvatelia, ktorí sa zúčastnili dotazníkového prieskumu v obci Mýtna spokojní s obcou ako miestnom svojho života na 67,83%.**

42,31% respondentov sa vyjadrilo, že sa **osobne podieľajú na zlepšovaní života v obci**. Ich činnosť je však vo väčšej miere (52,63% respondentov) len príležitostná, príp. organizovaná spolkom (26,32% resp), či obecným úradom (10,53% respondentov). 5,26% respondentov sa venuje činnosti pravidelne. 57,69% respondentov priznalo, že sa osobne na zlepšovaní života v obci nezúčastňujú. Viac ako 34% respondentov nevie, ako by mohli pomôcť, 37,93% respondentov má k tomu nedostatok informácií a 20,69% respondentov má nedostatok voľného času. 1 respondent zastáva názor, že aj tak jeho pripomienky nebudú rešpektované. Ani jeden z respondentov ako dôvod neuviedol nezáujem. **Pri otázke týkajúcej sa podnetu k rozvojovým činnostiam uviedli respondenti z radov občanov nasledovné podmienky**: informácie a výzvy k pomoci pri rozvoji obce podmienené užším kontaktom s vedením obce napr. verejnými stretnutiami s občanmi, cieľ zviditeľnenia obce s pocitom dobre vykonanej práce a možnosťou sebarealizácie, zoskupenie schopných ľudí, ktorí vedia, čo je potrebné a čo chcú, ale aj vytváranie podmienok zo strany obce, a tým aktivizovať občanov a ukázať im, že taká činnosť má zmysel.

Obec a jej rozvoj

57,69% z obyvateľov obce zúčastnených na dotazníkovom prieskume považuje svoju obec za **zaujímavú**, **52,17% respondentov za čistú**, **53,57% respondentov za známu** a **54,55% respondentov za pokrokovú**. Nerozhodný názor respondentov prevládala pri otázke, či je obec **srdečná**,

alebo neosobná (50% respondentov, 40,91% respondentov sa priklonilo k tomu, že je srdečná), ale aj atraktívna či neatraktívna (60,87% respondentov, 26,09% respondentov sa priklonilo k neatraktívnosti obce).

Za hlavné výhody obce z ponúknutých možností považujú jej obyvatelia hlavne jej polohu na hlavnej dopravnej trase (31,18% názorov respondentov) spolu s významným postavením obce v regióne (21,51% názorov respondentov). Výhodou je podľa nich aj potenciál rozvoja obce v oblasti cestovného ruchu (17,2% názorov respondentov), kvalita životného prostredia (10,75% názorov respondentov), a organizácia kultúrno-spoločenských podujatí spolu s činnosťou vzdelávacích inštitúcií a práce s mládežou. 4,30 % respondentov za výhodu obce Mýtina považuje aj možnosti pre športové aktivity.

Podľa odporúčania občanov Mýtina by sa jej rozvoj mal zaoberať hlavne nasledovnými aktivitami:

– ochrana prírody a život. prostredia (11,22%)	– poskytovanie sociálnej starostlivosti (9,27%)
– vybudovanie nových ihrísk a športovísk (7,80%)	– informačný systém obce (7,32%)
– bytová výstavba a nové stavebné pozemky (6,83%)	– podpora rozvoja podnikania (6,83%)
– rozvoj ponuky a kvality obchodu a služieb (6,83%)	– rozvoj individuálneho CR (5,85%)
– spoločenský život (5,85%)	– rozšírenie existujúcich a zavádzanie nových kultúrnych podujatí (5,37%)
– starostlivosť o pamiatky (4,88%)	– kultivácia a výsadba zelene (4,39%)
– podpora ďalšieho vzdelávania obyvateľov	– rekonštrukcia miestnych komunikácií (4,39%)
– rekonštrukcia verejných budov (4,39%)	

Z hľadiska **hodnotenia rozvoja a napredovania obce za posledných 10 rokov** 6,67% respondentov si myslí, že obec Mýtina sa rozvíjala veľmi pozitívne, 86,67% respondentov vníma jej rozvoj pozitívne a 3,33% respondentov negatívne. Rozvoj obce ako celku nevedelo zhodnotiť 3,33% respondentov.

Predstavy obyvateľov obce Mýtina o jej budúcnosti sú rôzne. Najviac respondentov (43,59%) si myslí, že obec by mala v budúcnosti predstavovať centrum obchodu, služieb, turizmu a cestovného ruchu. Viac ako ¼ respondentov (25,64%) ju vidí ako centrum vzdelania, ale aj miesto histórie, umenia a tradícií obce a regiónu (17,95% respondentov), príp. ako miesto priemyslu a výrobnjej sféry (12,82% respondentov).

Všetci obyvatelia obce Mýtina, ktorí sa zúčastnili dotazníkového prieskumu, **plánujú spojiť svoju budúcnosť i naďalej so svojou obcou.**

Pri špecifickej otázke týkajúcej **sa dispozičného riešenia námestia** v obci sa z 27 odpovedajúcich respondentov 85,18% priklonilo k možnosti mať na námestí penzión s reštauráciou. 11,11% by rado malo na námestí benzínovú pumpu s motelom a rýchlym občerstvením a len 1 občan vidí ako pozitívne riešenie pre obec samostatnú benzínovú pumpu.

Reakcie obyvateľov obce na priame otázky:

Pri otázke: „**Čo sa Vám spontánne vybaví, keď počujete názov Mýtina?**“ boli reakcie obyvateľov obce rôznorodé, pričom charakterovo a obsahovo veľmi príbuzné. Väčšina z nich vnímala obec ako svoje **rodisko, rodný kraj, blízkosť rodiny, či miesto domova a bývania**. Skrátka **miesto, kde sa radi vracajú.**

V mnohých odpovediach rezonovala lokalizácia obce na hlavnej dopravnej trase s veľkou premávkou v obci a so zástavkami rýchlikových autobusov a vlakov. Je to obec s upraveným námestím a krásnym okolím podopreným peknou prírodou. V niektorých odpovediach bol zvýraznený aspekt historického postavenia obce (miesto vyberania mýta) v kontraste so súčasnosťou, ktorá predstavuje miesto, kam sa chcú ľudia vracieť aj naďalej, lebo je to „dedinka v údolí, malé domčeky“ a ponúka pre svojich obyvateľov služby, obchody, šport a občas aj kultúrne vyžitie spojené s tradíciou napr. váľania májov.

Dotazníkový prieskum odhalil aj predstavy obyvateľov, **ktoré projekty by sa mali podľa ich názoru v obci Mýtina realizovať.** Väčšina si želá pri obci vybudovať obchvat predstavujúci rýchlostnú komunikáciu vedenú mimo centrum obce. V rámci obce by to malo byť dobudovanie **vodovodu a kanalizácie s čističkou odpadových vôd a následne rekonštrukcia a vybudovanie cestných komunikácií vrátane cesty do cintorína.** Projektovými zámermi podporujúcimi budúci rozvoj obce by mali

byť aktivity smerujúce k podpore ochrany tvorby životného prostredia – likvidácia divokých skládok a vyčistenie potoka a jeho okolia.

Medzi projektovými návrhmi sa viac krát objavil aj návrh obnovy a viacúčelového využitia budovy kultúrneho domu v obci, prípadne vybudovanie reštaurácie s miestom pre rodinné oslavy a spoločenské udalosti (oslavy, kary, hostiny, svadby...), čím sa zvýšia možnosti kultúrno-spoločenského vyžitia v obci.

Z hľadiska rozvoja telesnej kultúry obyvatelia obce Mýtina by radi uvítali rekonštrukciu ihrísk pre deti v okolí školy, príp. vybudovanie športového areálu s projektom zapojenia sa mládeže do športových činností.

V rámci základnej občianskej vybavenosti a starostlivosti o miestne obyvateľstvo by sa podľa ich názorov mali **realizovať projekty bytovej výstavby a podpory mladých rodín** (napr. oslobodením mladých od daní pri výstavbe rodinného domu, alebo pri narodení dieťaťa prispieť rodinke finančným príspevkom). V obci by mali byť dostupné stavebné pozemky a v zmysle starostlivosti o starých a nevládných obyvateľov by **v obci nemal chýbať penzión pre starších ľudí**, prípadne **dom dôchodcov**. Samozrejmosťou by mala byť rozšírená ponuka služieb pre obyvateľov o napr. dom služieb ako aj vytvorené podmienky pre miestnych podnikateľov a prilákanie nové podnikateľské subjekty do obce.

Názory týkajúce sa **tváre centra** obce mali jednoznačný charakter – benzínová pumpa s hotelom nepatrí do centra obce, ale na jej okrajovú časť pri trati. Na námestí obce by sa malo pokračovať jeho rekonštrukciou, nemali by tam stáť nákladné autá TIR a vedľa potravín CBA by mali byť napr. vysadené kríky a zriadené detské oddychové centrum.

V oblasti cestovného ruchu obyvatelia by radi uvítali v okolí priehrady zariadenia cestovného ruchu – občerstvenie, turistické chodníky, resp. cyklotrasy a ihriská.

Samozrejmosťou by mala byť lepšia komunikácia vedenia a volených zástupcov obce s jej obyvateľmi, propagácia obce navonok a podpora rozvojových aktivít smerujúcich k rastu a rozvoju obce ako celku.

Podľa obyvateľov obce Mýtina by **v roku 2013 nemala pri obci určite chýbať rýchlostná komunikácia obchádzajúca obec**, dobudovaná základná infraštruktúra – **kanalizácia a čistička odpadových vôd, vodovod, chodníky a upravené miestne komunikácie**.

Samozrejmosťou v roku 2013 by mali byť v obci **nové rodinné domy a byty, penzión pre dôchodcov, resp. domov dôchodcov, ale aj detské ihriská, park, športoviská** a množstvo základných služieb pre miestnych obyvateľov vrátane základnej školy plnej žiakov. Miesto by tu malo mať množstvo drobných podnikateľov vytvárajúcich pracovné príležitosti v obci. V obci by nemal chýbať **zrekonštruovaný kultúrny dom a lepšie možnosti kultúrneho vyžitia, verejná zeleň** aspoň tak ako v roku 2007, ale aj zabezpečená zdravotná starostlivosť, dom služieb (kaderníctvo, kozmetika, kaviareň) a možnosti vzdelávania obyvateľov. Z hľadiska prístupnosti do obce Dobroč by mala byť v roku 2013 kvalitná cestná komunikácia cez kopec, príp. upravená cesta na cintorín.

Pre **lepší rozvoj obce v oblasti cestovného ruchu** by mala byť využitá i oblasť priehrady pre tieto účely, príp. by sa mal v obci nachádzať penzión a reštauračné zariadenie. Podľa niektorých respondentov by v obci našlo svoje miesto i múzeum tradičných remesiel ako košíkárstvo, kováčstvo, stolárstvo.

4. SWOT analýza obce

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none">– poloha na hlavnom cestnom ťahu Lučenec – Detva – vďaka tomu relatívna známosť obce,– časová a priestorová dostupnosť do obce,– kvalitné životné prostredie a pekné okolie obce– silný potenciál rozvoja v oblasti cestovného ruchu – blízkosť rekreačnej oblasti Ružiná, ako aj vlastná priehrada,– vybudovaný vodovod a plynovod, bezpečná elektrifikácia obce,– dobré pokrytie signálu mobilných operátorov,– prítiažlivé centrum obce – množstvo verejnej zelene – možnosti oddychu a posedenia,– rozvoj podnikateľských aktivít malých firiem,– tradícia kultúrno-spoločenských akcií – stavenie a váľanie májov,– dobré podmienky pre poľnohospodársku výrobu,– dostatok voľnej pracovnej sily,– dobrá činnosť základnej a materskej školy v obci,– dostatočná ponuka obchodov a služieb pre miestne obyvateľstvo v súčasnosti,– činnosť združení a spolkov na území obce,	<ul style="list-style-type: none">– nedobudovaná základná infraštruktúra v obci – vodovod, kanalizácia s ČOV, chodníky, miestne komunikácie – slabé pokrytie signálom verejného internetu,– zlý stav športových zariadení a ihrísk, ich nedostatok,– znečistenie v obci – potoky, divoké skládky odpadu,– frekventovaná premávka v obci – poškodenie stability obydľí, hluk a znečistenie životného prostredia (prach, výpary benzínu a nafty),– nedostatok voľnočasových aktivít pre deti a mládež – absencia zariadení, detského ihriska,– nedostatočné možnosti kultúrneho vyžitia v obci,– slabá angažovanosť obyvateľov v rozvoji obce – nezáujem o veci verejné hlavne mladých,– vysoká nezamestnanosť v obci – málo pracovných príležitostí v obci a okolí,– nedostatočné podmienky mladých pre rozvoj bývania a výstavby – prehlbujúci sa odchod mladých z obce,– slabá zdravotná a sociálna starostlivosť o dôchodcov a starých a nevládných ľudí,– slabý informačný systém v obci – slabá propagácia a informovanosť v obci a o obci navonok,– nedostatok finančných prostriedkov pre rozvoj obce,
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none">– podpora zo strany Európskej únie,– členstvo v združeních Javor a Srdce – spolupráca s okolitými obcami na spoločných projektoch,– rýchlostná komunikácia a dopravný uzol pri obci a jeho správne využitie,– využitie daností územia – poloha na hlavnej ceste a rozvoj stredísk pri vodnej nádrži Ružiná pre rozvoj turistiky a s tým súvisiaci rozvoj vidieka celého regiónu – propagácia obce a regiónu,– dobudovanie chýbajúcej infraštruktúry,– rozvoj cestovného ruchu = rozvoj obce – penzión, oblasť priehrady – služby, pešie a cyklotrasy,– rekonštrukcia kultúrneho domu,– vytváranie príležitostí pre mladých a nezamestnaných s cieľom ich udržania v obci – podpora voľnočasových aktivít detí a mládeže – klubová činnosť,– podpora rozvoja podnikania, bytovej výstavby a bývania.	<ul style="list-style-type: none">– odklad vybudovania obchvatu obce,– nesprávne včlenenie sa do obchvatu obce,– nesystémová výstavba v obci – benzínová pumpa,– pretrvávajúci nezáujem obyvateľov o veci verejné a rozvoj obce,– absentujúca komunikácia – obec – občan,– odchod mladých ľudí za prácou – migrácia pracovnej sily,– nesprávna motivácia mládeže – alkoholizmus, nemorálnosť,– zvyšovanie nezamestnanosti v regióne,– znížená pôrodnosť – starnutie obce – pokles počtu obyvateľov – nepriaznivý demografický vývoj,– prisťahovalectvo cudzích – lacnejšej práce sily z iných chudobnejších krajín s inými zvykmi,– nedostatok finančných prostriedkov a ich nesprávne nasmerovanie,– rozpočet štátu a ekonomická situácia obce – nedostatok finančných zdrojov.

5. Identifikácia a analýza problémov

Východiskom pre identifikáciu a analýzu problémov je stav a potenciál rozvoja obce popísaný v analytickej časti tohto dokumentu, ktorá obsahuje analýzu jednotlivých oblastí na základe popisu charakteristík súčasného stavu s ohľadom na identifikáciu a analýzu problémov a ich príčin, s prípadným zdôvodnením.

Podrobný popis nedostatkov obce ako aj jej silných stránok a príležitostí bol získaný realizáciou dotazníkového prieskumu medzi občanmi obce. Zhrnutie uvedeného prieskumu je spracované štatistickým vyhodnotením a z časti je popísané opisnou formou a z časti spracované v štandardnej štruktúre metódou SWOT analýzy.

Univerzálna analytická metóda SWOT analýzy slúži pre jednotnú identifikáciu a formalizáciu výsledkov analýz so zameraním na rýchly prehľad o dobrých a zlých stránkach, možnostiach zlepšenia, predpokladoch a rizík rozvoja.

V ďalšom kroku sledujeme opis jednotlivých skutočností na stránke slabých stránok a ohrození obce, ktoré sú graficky zhrnuté do schémy problémových oblastí rozvoja obce (viď v prílohe). Tento grafikon spolu so SWOT analýzou umožní stanoviť základné disparity rozvoja obce na jednej strane a kľúčové faktory rozvoja (vyplývajúce zo silných stránok obce a jej príležitostí). Kľúčové faktory rozvoja umožňujú formalizovať "víziu obce" do strategického cieľa, následne vybrať a určiť priority rozvoja obce.

5.1 Definovanie problémových oblastí rozvoja obce

Spracovaním analýz (audit zdrojov, dotazníkový prieskum a SWOT analýza) sme získali nasledovné hlavné problémové oblasti rozvoja obce Mýtina, ako aj jej možné kľúčové faktory rozvoja, od ktorých by sa mal rozvoj obce a jej blízkeho okolia odvíjať.

Naznačené boli hlavne **tieto problémové oblasti**:

- a) územie – lokalizácia obce
- b) ľudské zdroje – potenciál rozvoja v miestnom obyvateľstve
- c) sociálna, kultúrno-spoločenská a športová vybavenosť obce,
- d) ekonomika a podnikateľské prostredie, zamestnanosť
- e) technická infraštruktúra
- f) životné prostredie
- g) informovanosť, propagácia a známosť obce

a) územie – lokalizácia obce

Lokalizácia územia obce Mýtina na hlavnom cestnom ťahu Lučenec – Detva predstavuje z hľadiska rozvoja obce jej najväčšiu prednosť. Je to hlavne z hľadiska časovej a priestorovej dostupnosti do obce, ako aj z obce (pre miestnych obyvateľov vzhľadom na blízkosť okresných miest Lučenec a Detva). Z uvedeného vyplýva, že v obci okrem miestnych autobusových spojov zastávajú aj diaľkové a medzinárodné linky. Okrem toho pozdĺž obce vedie železničná trasa, ktorá súčasne s cestnou komunikáciou predstavuje spojenie okresov Lučenec a Detva. Na druhej strane problémom a kritickou stránkou rozvoja obce je cestná komunikácia vedúca priamo centrom obce, ktorá je charakteristická frekventovanou cestnou premávkou spôsobujúcou v obci hluk, znečistenie životného prostredia obce a v niektorých prípadoch aj narušenie stability domov miestnych obyvateľov postavených v okolí hlavnej cestnej komunikácie. Z hľadiska rozvoja obce a eliminácie tejto krízovej oblasti rozvoja obce je výstavba rýchlostnej komunikácie v blízkosti obce Mýtina v čo najkratšom období, ktorej vznik zabezpečí odklon premávky z obce. Vznik tejto komunikácie môže mať v budúcnosti na obec len pozitívny dopad z hľadiska jej rozvoj, príp. prílevu nových investícií či do rozvoja priemyslu, alebo cestovného ruchu (vzhľadom na blízkosť rekreačnej oblasti Ružiná, do ktorej cez obec Divín bude obec Mýtina vstupnou bránou).

Vhodná forma partnerstva s okolitými obcami a participácia na spoločných projektoch využívajúcich množstvo lúk, pasienkov, príp. svahovitého terénu v okolí týchto obcí pre rozvoj turistiky a cestovného ruchu dáva aj obci Mýtina šancu na svoj rozvoj ako celku (ubytovanie, putovanie, agroturistika).

b) ľudské zdroje – potenciál rozvoja v miestnom obyvateľstve

Obyvateľstvo obce Mýtina je v súčasnom období charakteristické tendenciou starnutia a poklesu počtu. Vplyv na to má nepriaznivý demografický vývoj obyvateľstva, čo je podmienené zníženou pôrodnosťou obyvateľstva v obci na jednej strane, ale aj odchodom mladých ľudí za prácou do iných lokalít, príp. do zahraničia. Tento jav značne oslabuje obec Mýtina vo svojom rozvoji a javí sa ako ohrozujúci a determinujúci faktor rozvoja obce ako celku v budúcnosti. Vychádzajúc z výsledkov dotazníkového prieskumu, v obci značne absentuje záujem mladšej generácie o rozvoj vlastnej obce. Problém pritom nie je len v mládeži samotnej, ale aj v podmienkach, motivačných faktoroch a možno spôsoboch podnietenia záujmu o sebarealizáciu a aktivity v obci. Dopyt obyvateľov po základnej infraštruktúre kultúrneho a športového využitia dáva predpoklad dosiahnutia cieľa miestnych obyvateľov, ktorým je zotrvanie v obci. Tento cieľ je možno naplniť a dosiahnuť len prostredníctvom vytvorenia prostredia a podmienok pre mladých, resp. strednú generáciu, ktorá by mala byť hybnou silou rozvoja, aby z obce neodchádzali, ale usadili sa v nej a plánovali v nej svoju budúcnosť. Relevantným cieľom ostáva aj vzbudiť ich záujem o veci verejné a dosiahnuť ich pozitívny postoj k rozvoju vlastnej obce. To všetko však podmieňuje už spomenutý vývoj v iných oblastiach rozvoja – sociálna, ekonomická, vybavenie infraštruktúry, stavebné pozemky, bytová výstavba ap.

c) sociálna, kultúrno-spoločenská a športová vybavenosť obce

Občianska vybavenosť obce predstavuje vo vzťahu k veľkosti obce relatívne štandard. Podľa výsledkov dotazníkového prieskumu bola viac-menej vyslovená spokojnosť s obchodnou sieťou ako aj službami pre miestnych obyvateľov. Väčšina je obdobne spokojná aj so všeobecnou zdravotnou starostlivosťou, príp. činnosťou zdravotného strediska. Do budúcnosti požadujú obyvatelia viac druhov lekárov – detský, pre dospelých, zubný, príp. gynekológ. V tejto súvislosti pomerne veľká časť respondentov by si vo svojej obci pralo mať penzión pre starých ľudí, resp. domov dôchodcov.

Spokojnosť bola vyslovená aj s organizáciou a činnosťou školských zariadení (materská a základná škola). Nedostatky obyvatelia pociťujú v oblasti vybavenia obce ihriskami, športovými zariadeniami a kultúrnou infraštruktúrou – cieľom je rekonštrukcia kultúrneho domu a jeho všestrannejšie využitie, a tým rozšírenie kultúrneho využitia obyvateľov obce. Existujúce ihriská sú chátrajúce, resp. nedostatočné pre kvalitný a hodnotný rozvoj obyvateľov aj v oblasti telesnej kultúry a zdatnosti s cieľom naplnenia ich voľného času.

Úspešné riešenie sociálneho programu obce dáva predpoklady k zvýšeniu kvality života občanov obce všetkých generácií, čo ich tiež značnou mierou prijme k zotrvaní v obci.

Problémom súčasného obdobia v obci sú aj nedostatočné možnosti kultúrno-spoločenského využitia a nedostatočná starostlivosť o deti a mládež (výchova a nedostatočné možnosti voľno časových aktivít s prevládajúcimi hrozbami ako alkoholizmus a vandalizmus – odklon od tradičnej výchovy).

d) ekonomika a podnikateľské prostredie, zamestnanosť

Absencia pracovných možností v obci Mýtina predstavuje jeden z najväčších rozvojových problémov obce, ktorý má vplyv aj na vyššie uvedenej migrácii obyvateľstva smerom von z obce. Problémom obce a brzdou v jej rozvoji je nedostatočné využívanie potenciálu predstavujúceho polohu vhodnú pre rozvoj cestovného ruchu na jednej strane, ale aj podnikania v iných oblastiach hospodárstva na strane druhej. Nezanedbateľnú príležitosť pre rozvoj podnikania a zamestnanosti predstavuje aj potenciál poľnohospodárskej primárnej výroby – polia, lúky a pasienky a poľnohospodárska tradícia prvovýroby v obci. Výsledky dotazníkového prieskumu realizovaného medzi obyvateľmi obce zdôraznili veľmi slabé, resp. žiadne podmienky k vyvíjaniu podnikateľskej činnosti v obci. Preto podpora podnikateľských aktivít hlavne v týchto oblastiach ako je poľnohospodárstvo a cestovný ruch, ale aj podnikateľských činností v oblasti ponuky služieb dávajú predpoklady pre rast ekonomickej prosperity obce (z hľadiska príjmov do obecného rozpočtu), ale aj k zvýšeniu kvality života miestneho obyvateľstva. Spolu s uvedeným rozvojom ekonomických aktivít v obci sa predpokladá aj rozvoj obchodu a služieb v závislosti od rastu kúpyschop-

nosti miestneho obyvateľstva. V širšom meradle aj rozvoj priemyselných oblastí na v okolí obce – Lovinobaňa, Tomášovce, Lučenec, resp. Detva prispejú k ekonomickému rastu obce ako celku a spokojnosti miestneho obyvateľstva. Rast ekonomického rozvoja obce je však podmienený aj dobudovaním chýbajúcej infraštruktúry – či už základnej, alebo infraštruktúry cestovného ruchu (okolie vodnej nádrže Ružiná, príp. vlastnej priehrady). Zvládnutie týchto podmienok sa zdá ako relevantná hrozba v jej vlastnom rozvoji. Dopravná dostupnosť, plánovaná rýchlostná komunikácia v tesnej blízkosti obce v budúcnosti, rozvoj cestovného ruchu (putovanie, cyklotrasy, rozvoj informačných služieb – Mýtina = vstup do oblasti rekreácie severozápadného Novohradu, príp. rozvoj služieb pre obyvateľstvo) predpokladajú obci Mýtina reálnu šancu na jej rozvoj v budúcnosti aj po ekonomickej stránke.

e) technická infraštruktúra

Slabou stránkou obce Mýtina z hľadiska zabezpečenia základnou infraštruktúrou je absencia základnej vybavenosti – kanalizácia a ČOV, v časti obce vodovod. Po realizácii uvedených investičných aktivít obce bude jej povinnosťou aj rekonštrukcia miestnych komunikácií, resp. výstavba v súčasnej dobe absentujúcich, príp. tých, ktoré sú v havarijnom stave (cesta na cintorín, cesta cez Vlčiu jamu do obce Dobroč, príp. niektoré časti komunikácií v obci). Predpoklad na zlepšenie tohto stavu je odrazom finančných možností obce v oblasti realizácií investičných zámerov podobného charakteru. Z hľadiska rozvoja a podpory udržiavania mladej generácie v obci je nevyhnutnou podmienkou z jej strany vytvárať vhodné možnosti zabývania sa – stavebné pozemky, príp. bytová výstavba v obci.

f) životné prostredie

Kvalitu života v obci podmieňuje aj stav v oblasti životného prostredia. Analýza tohto stavu v obci Mýtina poodkryla čiastkové problémy aj v tejto oblasti. Silnou stránkou obce je jej lokalizácia v peknom a príjemnom prírodnom prostredí severozápadnej časti regiónu Novohrad, čo môže byť rozvojovou výhodou obce, na ktorej sa dá stavať (v oblasti využitia tejto výhody hlavne pre rozvoj CR). Tento fakt podporil aj výstup z dotazníkového prieskumu, kde za najväčšiu výhodu svojej obce považujú jej obyvatelia práve kvalitné životné prostredie. Významnou rozvojovou zložkou a pozitívnym ukazovateľom v obci je stav verejnej zelene a upravené námestie parkovou formou.

Na druhej strane sa v obci vyskytujú problémy, ktoré predstavujú jej slabú stránku a ohrozenia jej rozvoja ako celku do budúcnosti. Ide hlavne o znečisťovanie životného prostredia obce vlastnými obyvateľmi (divoké skládky, znečistenie potoka). Okrem toho k znečisteniu životného prostredia prispievajú aj exhaláty z automobilov, ktorých výskyt vzhľadom na cestnú komunikáciu cez obec Mýtina je veľký. Tento problém bude vyriešený výstavbou rýchlostnej komunikácie v tesnej blízkosti obce, čím sa zníži náročnosť obce na dopravnú situáciu a prispeje sa k tvorbe a ochrane životného prostredia. Odstránením všetkých nedostatkov z hľadiska životného prostredia v budúcnosti a korektným prístupom k tvorbe a ochrane životného prostredia môže obec posilniť svoje silné stránky a účelne tak prispieť k svojmu rastu nielen v rámci užšieho regiónu, v ktorom sa nachádza.

g) informovanosť, propagácia a známosť obce

Vychádzajúc z názorov obyvateľov obce Mýtina vyjadrených v dotazníkovom prieskume, jednou z problémových oblastí obce je aj komunikačná bariéra medzi článkami, ktoré predstavujú obec a jej občania. Z toho pramení nedostatok informácií, podpora rozvoja zo strany miestnych obyvateľov k rozvoju vlastnej obce a v neposlednom rade aj vzbudenie ich iniciatívy a aktivity niečo urobiť pre rozvoj obce.

Osobitným problémom je poznanie, resp. známosť obce v okolí, príp. v širšom regióne. Tú zabezpečuje len jej pozícia na hlavnej dopravnej trase, pričom verejnosť pozná teda obec Mýtina len ako dedinu, cez ktorú ide hlavná cesta. Problémom teda ostáva zlepšiť toto poznanie o ponuku obce, či už pre oblasť cestovného ruchu a zvýšenie návštevnosti obce, alebo pre príchod potenciálnych investorov, príp. malých podnikateľov, ktorí svojou činnosťou môžu obec pozdvihnúť po sociálno-ekonomickej stránke.

Syntézu uvedených problémov – kritických oblastí rozvoja obce Mýtina prezentuje **štruktúra vzájomného vplyvu problémov** (t.j. schéma problémových oblastí rozvoja obce vid' v prílohe), ktorý sumarizuje a znázorňuje súvislosť jednotlivých problémových oblastí v obci navzájom. Uvedená syntéza následne určuje potrebné smery rozvoja obce Mýtina v ďalšom období.

5. 2 Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja

Určenie kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja vychádza z analýz SWOT. Účelom tejto analýzy je spresnenie a výber kľúčových oblastí, kam by mala smerovať podpora s maximálnym využitím faktorov rozvoja. Tým sa zabezpečí čo najvyššia adresnosť tohto rozvojového dokumentu. Pre určenie kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja platí:

silné stránky + príležitosti = faktory rozvoja

slabé stránky + ohrozenia = disparity

Medzi kľúčové disparity vyplývajúce teda zo slabých stránok a ohrození a hlavné faktory rozvoja vyplývajúce zo silných stránok a príležitostí možno zaradiť:

Kľúčové disparity rozvoja obce

- nedobudovaná základná vybavenosť obce – infraštruktúra – kanalizácia, čistička odpadových vôd, vodovod,
- nedostatok pracovných príležitostí – takmer žiadne podnikateľské prostredie (oblasť CR a poľnohospodárstvo) – zvyšovanie miery nezamestnanosti v obci a regióne
- nepriaznivý demografický vývoj – slabá pôrodnosť a odliv mladých občanov z obce – hrozba vyludnenia
- nedostatočná vybavenosť športovými a voľnočasovými zariadeniami podporujúcimi rozvoj detí, mládeže a obyvateľov obce celkom – nedostatočné možnosti kultúrneho vyžitia
- nedostatočné využitie potenciálu rozvoja obce a jej okolia
- nezáujem obyvateľov o veci verejné, absencia ich činností podporujúcich rozvoj obce
- nedostatočné finančné zdroje pre rozvoj obce a slabá informovanosť a propagácia obce

Hlavné faktory rozvoja obce

- poloha a okolie obce – dopravná dostupnosť a lokalizácia na hlavnom cestnom ťahu Lučenec – Detva – vybudovanie dopravného uzla na rýchlostnej komunikácii vedúcej mimo obce
- potenciál pre rozvoj cestovného ruchu – vidiecky turizmus, vstupná brána do rekreačnej oblasti Ružiná, rozvoj vlastnej priehrady – členstvo v združeniach s inými obcami
- možnosti rozvoja podnikania v oblasti CR a poľnohospodárstva – prostredie na to predurčené
- rozvoj podnikateľských aktivít malých firiem – dostatok voľnej pracovnej sily
- ľudské zdroje – dostatok voľnej pracovnej sily, vytváranie podmienok pre mladých obyvateľov obce
- možnosť čerpania finančných prostriedkov z verejných zdrojov - Eurofondy

STRATEGICKÁ ČASŤ

6. Vízia obce

„Obec Mýtina vďaka svojej polohe predstavuje vstupnú bránu do oblasti cestovného ruchu severozápadnej časti regiónu Novohrad. Je to obec s vybudovanou infraštruktúrou vrátane komplexného zabezpečenia ponuky obchodov a služieb nielen pre vlastných obyvateľov, ale aj návštevníkov obce.

V tesnej blízkosti obce je vybudovaná rýchlostná komunikácia, ktorá svojím spôsobom v značnej miere prispieva k rozvoju samotnej obce. Je tu dostatok pracovných príležitostí, podmienky pre rozvíjanie podnikania sú vhodné a podporné – rozvíja sa oblasť poľnohospodárstva a hlavne cestovného ruchu. Miesto rekreácie a oddychu pre obyvateľov poskytuje vytvorená ponuka služieb s vybudovanou infraštruktúrou CR pri priehrade Mýtina, ako aj vytvorené trasy a turistické chodníky v okolí obce.

Obyvatelia majú vytvorené dostatočné možnosti na realizáciu voľno časových aktivít. V obci sú zrekonštruované ihriská, kultúrny dom s multifunkčným využitím a možnosti kultúrno-spoločenského a športového vyžitia sú v obci Mýtina na vysokej úrovni.

Zabezpečená je aj starostlivosť o starých a nevládnych v zriadenom domove dôchodcov v obci s komplexnou opatrovateľskou službou.

Pýchou obce je vybudované námestie s množstvom verejnej zelene, ktorá dotvára po odklonení hromadnej dopravy na rýchlostnú komunikáciu život a efekt kvality života v ekologicky čistom prostredí.

Počet obyvateľov obce neklesá, demografický vývoj v obci je priaznivý. Obec vytvára dostatočné podmienky pre individuálnu bytovú výstavbu, čoho výsledkom je, že mladí ľudia neodchádzajú z obce za prácou, majú v obci vhodné podmienky pre svoj život a obec sa stáva vyhľadávaným miestom života nových obyvateľov.

Záujem o dianie v obci a jej rozvoj neustále stúpa a to hlavne v radoch mladej a strednej generácie, ktorá sa stáva hybnou silou rozvoja obce. Komunikácia s vedením obce prináša svoje ovocie a spoločnými aktivitami prispievajú k neustálemu zvyšovaniu kvality života v obci charakteristickej nielen svojou pozíciou na hlavnej ceste, ale aj vytvorenou ponukou v oblasti obchodu a služieb, ktorú dokáže vhodným spôsobom aj prezentovať a ponúkať.

„Obec Mýtina je miestom šťastného života pre všetkých.“

7. Stratégia rozvoja obce

Definovanie rozvojovej stratégie obce nadväzuje na výsledky komplexných analýz a na SWOT analýzu, pričom sa snaží odstrániť alebo prinajmenšom zmierniť identifikované disparity pomocou určených faktorov rozvoja.

Na základe uvedených skutočností a v súlade s jednotlivými národnými a regionálnymi programami bola vytvorená rozvojová stratégia obce Mýtina vychádzajúca z opisu strategických prístupov predstaviteľov obce vrátane akceptácie názorov obyvateľov k jej rozvoju. Naplnenie tejto stratégie smeruje k dosiahnutiu vízie obce Mýtina ako cieľového stavu vo svojom rozvoji.

Ciele, resp. prioritné oblasti rozvoja obce tvoria hierarchicky usporiadanú štruktúru, na ktorej vrchole sa v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Mýtina nachádza strategický cieľ. Prioritné oblasti rozvoja obce predstavujú charakteristiku cieľového stavu už na detailnejšej úrovni s jasnejším a vý-

stižnejším pomenovaním. Jednotlivé priority vymedzujú prioritné oblasti strategického plánovania obce, ktoré nadväzujú na stratégiu rozvoja obce. Je potrebné, aby priority boli zosúladené s prioritami nadradených programových dokumentov (najmä Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja).

Stratégiu rozvoja obce a jej ciele je možné bližšie špecifikovať ako cieľové smerovanie snahy o:

- zlepšenie podmienok pre rast životnej úrovne obyvateľov obce,
- podporovanie podmienok pre kontinuálny rast hospodárskej základne obce,
- zlepšenie kvality životného prostredia,
- všestranný a trvalo udržateľný rozvoj obce.

7.1 Strategický cieľ obce

Strategický cieľ obce predstavuje a určuje smer, ktorým by sa obec mala uberať, aby dosiahla stanovenú víziu. Popisuje všeobecné snahy predstaviteľov obce a tiež samotných jej obyvateľov o celkový rozvoj obce Mýtna. Konkretizovaním daných snáh, ich spresnením a špecifikáciou tak možno formulovať strategický cieľ rozvoja obce, ktorý formuluje dlhodobú orientáciu zameranú na dosiahnutie želaného stavu v obci Mýtna.

Na základe získaných podkladov z analýz súčasného stavu (audit zdrojov), názorov obyvateľov zúčastnených na dotazníkovom prieskume a získanej sumarizácie problémov rozvoja obce bol **stanovený strategický cieľ rozvoja obce Mýtna nasledovne:**

„Vytvorenou spoluprácou medzi vedením obce a miestnymi obyvateľmi, príp. na báze iných partnerstiev (napr. s inými obcami, alebo právnickými osobami) zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Mýtna prostredníctvom využitia v obci a jej okolí nachádzajúceho sa rozvojového potenciálu s ohľadom na dodržanie kritérií a podmienok tvorby a ochrany životného prostredia, ako aj na základe odstránenia problémových oblastí rozvoja obce, čoho výsledným efektom bude zvýšenie priemernej úrovne života v obci Mýtna vo všetkých oblastiach prispievajúcich k dosiahnutiu tohoto cieľa (sociálna, kultúrna, spoločenská, športová).“

7.2 Prioritné oblasti rozvoja obce, ciele, opatrenia a aktivity

Pre zabezpečenie naplnenia a dosiahnutia strategického cieľa rozvoja obce Mýtna je potrebné dosiahnuť naplnenie cieľov v jednotlivých prioritných rozvojových oblastiach, ktoré sú odrazom štruktúry problémových oblastí rozvoja, ktoré vzišli z auditu zdrojov, dotazníkového prieskumu a následnej SWOT analýzy. Vychádzajúc z uvedeného **prioritné oblasti rozvoja obce Mýtna sú:**

- Priorita č. 1: Dobudovanie základnej infraštruktúry obce
- Priorita č. 2: Budovanie infraštruktúry cestovného ruchu
- Priorita č. 3: Rekonštrukcia a výstavba občianskej vybavenosti obce
- Priorita č. 4: Rozvoj ľudských zdrojov
- Priorita č. 5: Rozvoj sociálnej oblasti v obci
- Priorita č. 6: Tvorba a ochrana životného prostredia
- Priorita č. 7: Podpora ekonomického rozvoja obce
- Priorita č. 8: Podpora informačného a komunikačného systému v obci, propagácie a zviditeľnenia obce

Pre dosiahnutie rozvoja prioritných oblastí je potrebné špecifikovať ich dielčie ciele, opatrenia a následne aktivity potrebné k dosiahnutiu plánovaného rozvoja.

PRIORITA Č. 1: DOBUDOVANIE ZÁKLADNEJ INFRAŠTRUKTÚRY OBCE

Ciel' 1.1: Dobudovanie verejného vodovodu a vybudovanie kanalizácie a ČOV

Opatrenie 1.1.1: Dobudovanie verejného vodovodu

Aktivita 1.1.1.1: Projekt dobudovania verejného vodovodu

Opatrenie 1.1.2: Vybudovanie kanalizačnej siete a ČOV

Aktivita 1.1.2.1: Vybudovanie kanalizačnej siete

Aktivita 1.1.2.2: Vybudovanie ČOV

Ciel' 1.2: Rekonštrukcia a dobudovanie miestnych komunikácií a chodníkov

Opatrenie 1.2.1: Rekonštrukcia miestnych komunikácií

Aktivita 1.2.1.1: Rekonštrukcia ciest III. triedy

Aktivita 1.2.1.2: Rekonštrukcia miestnych komunikácií

Opatrenie 1.2.2: Dobudovanie a rekonštrukcia chodníkov

Aktivita 1.2.2.1: Výstavba chodníkov v obci

Aktivita 1.2.2.2: Rekonštrukcia chodníkov v obci

Ciel' 1.3: Príprava stavebných pozemkov pre individuálnu bytovú výstavbu

Opatrenie 1.3.1: Zabezpečenie základnej infraštruktúry pre pozemky bytovej výstavby

Aktivita 1.3.1.1: Projekt prípravy pozemkov k individuálnej bytovej výstavbe v obci

PRIORITA Č. 2: BUDOVANIE INFRAŠTRUKTÚRY CESTOVNÉHO RUCHU

Ciel' 2.1: Vybudovanie infraštruktúry cestovného ruchu

Opatrenie 2.1.1: Budovanie infraštruktúry cestovného ruchu v obci a v okolí priehrady Mýtna

Aktivita 2.1.1.1: Výstavba objektov k zabezpečeniu ponuky cestovného ruchu v obci a v okolí priehrady Mýtna

Aktivita 2.1.1.2: Projekty v súvislosti s Opatrením č. 2.1.2 - Budovanie produktov cestovného ruchu v okolí obce

Opatrenie 2.1.2: Budovanie produktov cestovného ruchu v okolí obce

Aktivita 2.1.2.1: Budovanie a značenie turistických chodníkov, trás

Aktivita 2.1.2.2: Budovanie cyklistických trás

Opatrenie 2.1.3: Zriadenie turistickej informačnej kancelárie v centre obce

Aktivita 2.1.3.1: Turistické informačné centrum

PRIORITA Č. 3: REKONŠTRUKCIA A VÝSTAVBA OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI OBCE

Ciel' 3.1: Zabezpečenie výstavby, resp. rekonštrukcie zariadení sociálnej infraštruktúry

Opatrenie 3.1.1: Výstavba penziónu, resp. domova dôchodcov v obci

Aktivita 3.1.1.1: Projekt výstavby penziónu, resp. domova dôchodcov

Ciel' 3.2: Budovanie a rekonštrukcia športovej a kultúrnej vybavenosti obce

Opatrenie 3.2.1: Rekonštrukcia existujúcich športových zariadení a ihrísk v obci

Aktivita 3.2.1.1: Úpravy a rekonštrukčné práce na existujúcich športových zariadeniach

Opatrenie 3.2.2: Výstavba nových športových zariadení a ihrísk voľno časového využitia pre deti a mládež

Aktivita 3.2.2.1: Projekty ihriska a detského ihriska

Opatrenie 3.2.3: Rekonštrukcia kultúrneho domu v obci Mýtna za účelom jeho multifunkčného využitia

Aktivita 3.2.3.1: Rekonštrukcia kultúrneho domu

PRIORITA Č. 4: ROZVOJ ĽUDSKÝCH ZDROJOV

Cieľ 4.1: Zvýšenie vzdelanostnej úrovne miestneho obyvateľstva

Opatrenie 4.1.1: Podpora podnikateľského, právneho a manažérskeho vzdelávania

Aktivita 4.1.1.1: Kurzy zvyšovania podnikateľského a právneho vedomia obyvateľov

Opatrenie 4.1.2: Vzdelávanie v oblasti PC zručností a IT technológií ako možnosť zvýšenia potenciálu uplatnenia sa na trhu práce

Aktivita 4.1.2.1: Kurzy používania PC

Opatrenie 4.1.3: Vzdelávanie v oblasti cudzích jazykov – zvyšovanie potenciálu uplatnenia sa na trhu práce

Aktivita 4.1.3.1: Kurzy cudzích jazykov

Opatrenie 4.1.4: Podpora zamestnanosti miestnych obyvateľov prostredníctvom absolvovania rekvalifikačných kurzov

Aktivita 4.1.4.1: Kurzy ekonomické, účtovníctvo, základy podnikania...

Aktivita 4.1.4.2: Kurzy tradičných remesiel a zručností

Opatrenie 4.1.5: Vzdelávanie zamestnancov miestnej samosprávy a iných subjektov v pôsobnosti obce

Aktivita 4.1.5.1: Kurzy ekonomické, účtovníctvo, PC, cudzie jazyky...

Cieľ 4.2: Zlepšenie vzťahu miestneho obyvateľstva k vlastnej obci

Opatrenie 4.2.1: Podpora rozvoja bývania v obci (v nadväznosti na prioritu č. 1, cieľ 1.3)

Aktivita 4.2.1.1: Aktivity smerujúce k zabezpečeniu výhodného získania stavebného pozemku

Opatrenie 4.2.2: Tvorba systému na vytvorenie a upevnenie si vzťahu k obci

Aktivita 4.2.2.1: Aktivity vyplývajúce z priority č. 8 – komunikačný systém v obci – informácie na linke obec - občan

PRIORITA Č. 5: ROZVOJ SOCIÁLNEJ OBLASTI V OBCI

Cieľ 5.1: Podpora rozvoja zdravotnej starostlivosti v obci

Opatrenie 5.1.1: Vytvorenie podmienok pre činnosť rôznych druhov lekárov obci

Aktivita 5.1.1.1: Príprava a ponuka priestorov pre činnosť lekárov

Cieľ 5.2: Rozvoj sociálnej starostlivosti o starých s nevládnymi občanov

Opatrenie 5.2.1: Zavedenie systému starostlivosti o starých a nevládnymi občanov

Aktivita 5.2.1.1: Aplikácia systému sociálnej starostlivosti v obci – opatrovateľská služba

Aktivita 5.2.1.2: Výstavba, resp. zriadenie a zabezpečenie domova dôchodcov v obci – v nadväznosti na prioritu č. 3, cieľ 3.1, opatrenie 3.1.1: Výstavba penziónu, resp. domova dôchodcov v obci

Ciel' 5.3: Podpora rozvoja mládeže

Opatrenie 5.3.1: Podpora angažovanosti mládeže do rozvojových aktivít obce

Aktivita 5.3.1.1: Realizácia podporných programov rozvoja mládeže v obci

Opatrenie 5.3.2: Projekty v oblasti športu, vzdelania, kultúrno-spoločenského vyžitia

Aktivita 5.3.2.1: Participácia obce na realizácii projektov, ktorými hlavnými nositeľmi sú mládež – kultúrne, spoločenské, vzdelávacie, športové

Ciel' 5.4: Rozvoj kultúrno-spoločenského, športového a duchovného života v obci

Opatrenie 5.4.1: Realizácia kultúrnych, spoločenských, športových, kultúrnych a duchovných akcií

Aktivita 5.4.1.1: Váľanie májov

Aktivita 5.4.1.2: Posviacka školy

PRIORITA Č. 6: TVORBA A OCHRANA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Ciel' 6.1: Podpora environmentálneho vzdelávania miestneho obyvateľstva

Opatrenie 6.1.1: Vytvorenie systému podporujúceho ochranu životného prostredia

Aktivita 6.1.1.1: Kurzy zvyšovania environmentálneho vedomia obyvateľov

Aktivita 6.1.1.2: Organizácia verejných zhromaždení ohľadom nových právnych predpisov týkajúcich sa zberu a likvidácie odpadu

Ciel' 6.2: Zvýšenie efektívnosti zberu a likvidácie odpadu v obci

Opatrenie 6.2.1: Podpora zefektívnenia zberu odpadu v obci a tým eliminácia miery jej znečistenia

Aktivita 6.2.1.1: Separovaný zber a likvidácia odpadu

Aktivita 6.2.1.2: Kontrolovaný vývoz odpadu a jeho likvidácie

Aktivita 6.2.1.3: Zhodnotenie depónií v obci Mýtina

Ciel' 6.3: Zabezpečiť opatrenia proti negatívnym vplyvom na životné prostredie v obci a jej okolí

Opatrenie 6.3.1: Odstránenie dôsledkov poškodenia životného prostredia

Aktivita 6.3.1.1: Rekultivácia čiernych skládok odpadu

Aktivita 6.3.1.2: Umiestnenie odpadových košov pravidelne po celej obci

Opatrenie 6.3.2: Vytvorenie predbežných opatrení na zamedzenie prípadov poškodzovania životného prostredia

Aktivita 6.3.2.1: Kontrola vyvážania a likvidácie odpadu

PRIORITA Č. 7: PODPORA EKONOMICKÉHO ROZVOJA OBCE

Ciel' 7.1 Podpora tvorby pracovných miest v obci

Opatrenie 7.1.1: Program rozvoja zamestnanosti v obci

Aktivita 7.1.1.1: Aktivačná činnosť nezamestnaných – dočasné pracovné miesta

Aktivita 7.1.1.2: Tvorba dlhodobých pracovných miest obcou na základe využitia vlastného rozvojového potenciálu

Ciel' 7.2 Využitie a prezentácia miestneho rozvojového potenciálu pre zvýšenie podnikateľskej základne v obci

Opatrenie 7.2.1: Propagácia a prezentácia rozvojového potenciálu obce v oblasti cestovného ruchu

Aktivita 7.2.1.1: Činnosti v závislosti od realizácie priority č.8, cieľa 8.2 a 8.3

Opatrenie 7.2.2: Propagácia a prezentácia rozvojového potenciálu obce v oblasti poľnohospodárstva

Aktivita 7.2.2.1: Činnosti v závislosti od realizácie priority č.8, cieľa 8.2 a 8.3

Ciel' 7.3: Rozvoj činností v cestovnom ruchu

Opatrenie 7.3.1: Podpora rozvoja podnikania v oblasti cestovného ruchu

Aktivita 7.3.1.1: Činnosti v závislosti od realizácie priority č.2, cieľa č. 2.1, opatrenia 2.1.1: Budovanie infraštruktúry cestovného ruchu v obci a v okolí priehrady Mýtna

Opatrenie 7.3.2: Tvorba produktu a ponuky cestovného ruchu na báze využitia prírodného potenciálu obce

Aktivita 7.3.2.1: Zhrnutie ponuky cestovného ruchu v obci a okolí do súvislého celku – uceleného produktu cestovného ruchu

Opatrenie 7.3.3 Tvorba podmienok pre vybudovanie ubytovacích a stravovacích kapacít v obci a v okolí priehrady Mýtna

Aktivita 7.3.3.1: Výstavba ubytovacích kapacít v obci – aktivity v nadväznosti na prioritu č. 2, cieľ 2.1, Opatrenie 2.1.1: Budovanie infraštruktúry cestovného ruchu v obci a v okolí priehrady Mýtna

Aktivita 7.3.3.2: Výstavba stravovacích kapacít v obci – aktivity v nadväznosti na prioritu č. 2, cieľ 2.1, Opatrenie 2.1.1: Budovanie infraštruktúry cestovného ruchu v obci a v okolí priehrady Mýtna

Ciel' 7.4 Podpora rozvoja podnikania v poľnohospodárskej činnosti

Opatrenie 7.4.1: Vytvorenie podmienok pre využitie miestnych zdrojov v rámci poľnohospodárskej prvovýroby

Aktivita 7.4.1.1: Podpora činností na báze využitia miestneho prírodného potenciálu – orná pôda, lúky, pasienky, lesné plody

Ciel' 7.5 Podpora rozvoja podnikateľskej základne – rozvoj služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce

Opatrenie 7.5.1: Zvýšenie ponuky služieb pre návštevníkov obce

Aktivita 7.5.1.1: Podpora rozvoja služieb pre návštevníkov obce

Opatrenie 7.5.2: Vytvorenie podmienok pre tvorbu služieb pre obyvateľstvo

Aktivita 7.5.2.1: Zabezpečenie nových služieb pre obyvateľstvo v obci

Ciel' 7.6: Využitie a prezentácia miestneho rozvojového potenciálu pre zvýšenie podnikateľskej základne v obci

Opatrenie 7.6.1: Propagácia a prezentácia rozvojového potenciálu obce v oblasti cestovného ruchu

Aktivita 7.6.1.1: Činnosti v závislosti od realizácie priority č.8, cieľa 8.1 a 8.2

Opatrenie 7.6.2: Propagácia a prezentácia rozvojového potenciálu obce v oblasti poľnohospodárstva

Aktivita 7.6.2.1: Činnosti v závislosti od realizácie priority č.8, cieľa 8.1 a 8.2

PRIORITA Č. 8: PODPORA INFORMAČNÉHO A KOMUNIKAČNÉHO SYSTÉMU V OBCI, PROPAGÁCIE A ZVIDITEĽNENIA OBCE

Cieľ 8.1: Ponuka rozvojového potenciálu a jeho prezentácia

Opatrenie 8.1.1: Tvorba ponuky obce – prírodný a kultúrny potenciál, prezentácia a propagácia obce

Aktivita 8.1.1.1: Ponuka obce na www stránke a jej pravidelná aktualizácia

Aktivita 8.1.1.2: Vydávanie propagačných materiálov o obci prezentujúce jej rozvojový potenciál

Cieľ 8.2 Komunikácia obce smerom k svojmu okoliu

Opatrenie 8.2.1: Prezentácia a propagácia obce pred verejnosťou a potenciálnymi návštevníkmi

Aktivita 8.2.1.1: Inovácia www stránky obce a jej pravidelná aktualizácia

Aktivita 8.2.1.2: Vydávanie propagačných materiálov o obci

Cieľ 8.3 Komunikácia obce smerom k svojim občanom

Opatrenie 8.3.1: Príprava informačného systému obce – zabezpečiť podmienky pre efektívnu výmenu informácií medzi obyvateľmi obce a samosprávou

Aktivita 8.3.1.1: Projekt komunikácie medzi samosprávou a občanom

Aktivita 8.3.1.2: Komunikačný systém prostredníctvom www stránky

Aktivita 8.3.1.3: Organizácia verejných zhromaždení s občanmi

Cieľ 8.4: Participácia v spoločných projektoch s inými obcami

Opatrenie 8.4.1: Účasť v partnerstvách a združeniach s obcami a inými subjektami

Aktivita 8.4.1.1: Vytvorenie partnerstiev a združení

Opatrenie 8.4.2: Príprava a účasť v spoločných projektoch v rámci vytvorených partnerstiev a združení

Aktivita 8.4.2.1: Spoločné projekty

Pri realizácii strategického cieľa a prioritných rozvojových oblastí je dôležité a potrebné koordinovať aktivity a úsilia obecných subjektov na zabezpečenie vyváženého a trvalo udržateľného sociálneho a hospodárskeho rozvoja obce. Nemenej dôležité je mobilizovať a pri realizácii využívať všetky dostupné zdroje (národné, regionálne, súkromné a najmä Štrukturálne fondy EÚ).

Formulácia jednotlivých prioritných oblastí vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov, ktoré perspektívne prídu do obce. Zvyšovanie výkonnosti hospodárstva na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast jeho konkurencieschopnosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových projektov. Navrhovaná stratégia rozvoja obce vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja obce a okolia,
- rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva,
- aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci partnerstva. **Stratégia je založená na eliminácii klúčových disparít**, ktoré sú bariérou rozvoja a na využití pozitívnych výhod, ktoré poskytujú príležitosti pre dlhodobý rast. To je možné uskutočniť len na

úrovni partnerstva spoluprácou verejného a súkromného sektoru príp. verejného sektoru a integrovaným prístupom k riešeniu ekonomických, sociálnych a environmentálnych aspektov.

Dosiahnutie strategického cieľa budú podporovať ciele podľa jednotlivých prioritných rozvojových oblastí. Uvedené ciele plne korešpondujú s hlavnými cieľmi definovanými v PHSR Banskobystrického samosprávneho kraja a podporujú jeho naplnenie.

7.3 Akčné plány

Akčné plány predstavujú súbor konkrétnych **projektov, opatrení a aktivít** smerujúcich k naplneniu strategického cieľa a prioritných oblastí rozvoja obce Mýtna. Dodávajú dlhodobú víziu žiaduci operatívny aspekt tým, že transformujú prioritné oblasti stratégie do konkrétnych praktických krokov.

Akčné plány sa preto týkajú kratšieho obdobia ako samotná stratégia. Ich plánovací horizont je približne 1 – 3 roky. V niektorých prípadoch sa počíta s neskorším začiatkom realizácie (projekty druhého sledu), po splnení istých nevyhnutných podmienok (napr. majetkové vysporiadanie, získanie investora a pod). Pre zvýšenie efektívnosti implementácie sa odporúča každoročne konkretizovať postup a úlohy pre jednotlivé aktivity.

Akčné plány zhromaždené v tejto kapitole nie sú podrobnými realizačnými projektmi. Ako súčasť dokumentu s dlhodobým plánovacím horizontom môžu mať len charakter rámcových projektov – nemôžu byť príliš podrobné, inak by sa rýchlo stali neaktuálnymi.

Rámcové projekty, ktoré sú súčasťou tohto dokumentu, obsahujú:

- stručný popis daného projektu/aktivity,
- odôvodnenie jeho prínosu pre obec a pre splnenie jedného alebo viacerých strategických cieľov (väzba na cieľ),
- definovanie potrebných krokov podmieňujúcich realizáciu (len v prípade rozsiahlejších projektov)
- stanovenie spôsobu financovania, prípadne odhad nákladov (nie však presného rozpočtu a plánu financovania),
- približné obdobie realizácie,
- určenie zodpovedného subjektu (garanta projektu) a spolupracujúcich subjektov,
- indikátory úspešnosti (v podobe merateľných kvantitatívnych ukazovateľov - len ak nie je účelné posudzovať splnenie projektu v zmysle jeho popisu v stanovenom čase).

Na základe rámcových projektov, pri ktorých sa počíta so získaním finančného príspevku z fondov EÚ, sa následne pripravujú detailné projekty so žiadosťou o poskytnutie nenávratného finančného príspevku v zmysle požiadaviek riadiacich orgánov príslušných operačných programov (stanovených v programových doplnkoch operačných programov).

Návrhy projektov sú výsledkom konsenzu s predpokladanými nositeľmi (garantmi), ako aj subjektami, ktoré budú na realizácii projektov spolupracovať.

PRIORITA Č. 1: DOBUDOVANIE ZÁKLADNEJ INFRAŠTRUKTÚRY OBCE

Aktivita:	<i>1.1.1.1 Projekt dobudovania verejného vodovodu</i>	
Názov projektu:	<i>Rozvod potrubia vodovodu v obci Mýtna</i>	
Zdôvodnenie:	<i>Obec Mýtna v súčasnom období nemá komplexne zabezpečené zásobovania celého svojho územia pitnou vodou z verejného vodovodu.</i>	
Úlohy:	<ul style="list-style-type: none">– spracovanie projektovej dokumentácie– získanie stavebného povolenia– spracovanie realizačného projektu– zabezpečenie finančných prostriedkov– výber dodávateľa stavby– realizácia stavby	
Zdroje financovania:	<i>Eurofondy – Operačný program Životné prostredie Envirofond, granty, nadácie, dotácie Nórsky finančný mechanizmus Švajčiarsky finančný mechanizmus rozpočet obce</i>	
Predpokladané náklady na investíciu:	<i>15 000 000 Sk</i>	
Termín realizácie:	<i>2009</i>	
Zodpovednosť:	<i>Obec Mýtna</i>	
Indikátory plnenia:	<i>dĺžka položeného potrubia verejného vodovodu</i>	

Aktivita:	<i>1.1.2.1 Vybudovanie kanalizačnej siete</i>	
Názov projektu:	<i>Kanalizácia splaškových vôd v obci Mýtna</i>	
Zdôvodnenie:	<i>Tvorba a ochrana životného prostredia patrí medzi základné priority rozvoja nielen každej obce, ale aj vo vyspelej Európe. Tento prístup podmieňuje potrebu výstavby kanalizačnej siete spolu s čističkou odpadových vôd aj v obci Mýtna.</i>	
Úlohy:	<ul style="list-style-type: none">– spracovanie projektovej dokumentácie– získanie stavebného povolenia– spracovanie realizačného projektu– zabezpečenie finančných prostriedkov– výber dodávateľa stavby– realizácia stavby	
Zdroje financovania:	<i>Eurofondy – Operačný program Životné prostredie Envirofond, granty, nadácie, dotácie Nórsky finančný mechanizmus Švajčiarsky finančný mechanizmus rozpočet obce</i>	
Predpokladané náklady na investíciu:	<i>60 000 000 Sk</i>	
Termín realizácie:	<i>2009</i>	
Zodpovednosť:	<i>Obec Mýtna</i>	
Indikátory plnenia:	<i>dĺžka položeného potrubia kanalizačnej siete – cca 6 km</i>	

Aktivita:	1.1.2.2 Vybudovanie čističky odpadových vôd
Názov projektu:	Čistička odpadových vôd pre tri obce – Mýtna, Dobroč, Kotmanová
Zdôvodnenie:	Tvorba a ochrana životného prostredia patrí medzi základné priority rozvoja nielen každej obce, ale aj vo vyspelej Európe. Tento prístup podmieňuje potrebu výstavby kanalizačnej siete spolu s čističkou odpadových vôd aj v obci Mýtna.
Úlohy:	<ul style="list-style-type: none">– spracovanie projektovej dokumentácie– získanie stavebného povolenia– spracovanie realizačného projektu– zabezpečenie finančných prostriedkov– výber dodávateľa stavby– realizácia stavby
Zdroje financovania:	Eurofondy – Operačný program Životné prostredie Envirofond, granty, nadácie, dotácie Nórsky finančný mechanizmus Švajčiarsky finančný mechanizmus rozpočet obce
Predpokladané náklady na investíciu:	16 000 000 Sk
Termín realizácie:	2008 – 2009
Zodpovednosť:	Obec Mýtna
Indikátory plnenia:	Vybudovaná stavba ČOV

Aktivita:	1.1.3.1 Projekt prípravy pozemkov k individuálnej bytovej výstavbe v obci
Názov projektu:	Individuálna bytová výstavba v obci Mýtna
Zdôvodnenie:	Podpora rozvoja bývania, zastavenie odsťahovania sa miestnych obyvateľov z obce a snaha vytvoriť im priaznivé podmienky pre zakladanie rodín, usadenie sa a vlastný rozvoj v obci Mýtna – to všetko smeruje k príprave pozemkov potrebných na individuálnu bytovú výstavbu.
Úlohy:	<ul style="list-style-type: none">– spracovanie projektovej dokumentácie– získanie stavebného povolenia– spracovanie realizačného projektu– zabezpečenie finančných prostriedkov– výber dodávateľa stavby– realizácia stavby
Zdroje financovania:	Štátny fond rozvoja bývania, rozpočet obce
Predpokladané náklady na investíciu:	150 000 000 Sk
Termín realizácie:	2008 – 2015
Zodpovednosť:	Obec Mýtna
Indikátory plnenia:	inžinierske siete – voda, plyn, kanalizácia dopravná a občianska infraštruktúra

PRIORITA Č. 3: REKONŠTRUKCIA A VÝSTAVBA OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI OBCE

Aktivita:	<i>3.1.1.1 Projekt výstavby penziónu, resp. domova dôchodcov</i>	
Názov projektu:	<i>Penzión pre dôchodcov v obci Mýtna</i>	
Zdôvodnenie:	<i>Demografický vývoj a starnutie obyvateľstva v obci predurčuje z hľadiska jej mimo samosprávnych úloh zabezpečiť aj starostlivosť o túto skupinu obyvateľov obce. Na základe uvedeného je preto jedným z cieľov obce realizovať výstavbu penziónu ako miesta pre kľudný život dôchodcov.</i>	
Úlohy:	<ul style="list-style-type: none">– spracovanie projektovej dokumentácie– získanie stavebného povolenia– spracovanie realizačného projektu– zabezpečenie finančných prostriedkov– výber dodávateľa stavby– realizácia stavby	
Zdroje financovania:	<i>Eurofondy – Regionálny operačný program Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia Nórsky finančný mechanizmus, Švajčiarsky finančný mechanizmus, granty, nadácie, dotácie rozpočet obce</i>	
Predpokladané náklady na investíciu:	<i>25 000 000 Sk</i>	
Termín realizácie:	<i>2010</i>	
Zodpovednosť:	<i>Obec Mýtna</i>	
Indikátory plnenia:	<i>stavba penziónu, vytvorené pracovné miesta</i>	

PRIORITA Č. 6: TVORBA A OCHRANA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Aktivita:	<i>6.2.1.3 Zhodnotenie depónií v obci Mýtna</i>	
Názov projektu:	<i>Zhodnotenie depónií v obci Mýtna</i>	
Zdôvodnenie:	<i>Cieľom projektu je zhodnotenie vznikajúceho stavebného odpadu nielen z obce Mýtna, ale aj širšieho okolia.</i>	
Úlohy:	<ul style="list-style-type: none">– zabezpečenie finančných prostriedkov– výber dodávateľa stavby– realizácia stavby	
Zdroje financovania:	<i>Eurofondy – Operačný program Životné prostredie Nórsky finančný mechanizmus Švajčiarsky finančný mechanizmus Recyklačný fond, Envirofond, granty, nadácie, dotácie rozpočet obce</i>	
Predpokladané náklady na investíciu:	<i>115 000 000 Sk</i>	
Termín realizácie:	<i>2008</i>	
Zodpovednosť:	<i>Obec Mýtna</i>	
Indikátory plnenia:	<i>vybudovaná hala, vytvorené pracovné miesta, nová technológia, informačná tabuľa</i>	

IMPLEMENTAČNÁ ČASŤ

8. Zabezpečenie PHSR

Podľa platnej legislatívy SR obec vypracúva, schvaľuje a pravidelne vyhodnocuje PHSR obce a zabezpečuje jeho plnenie.

Po schválení rozvojového dokumentu obce nastáva vlastná realizácia stanovených priorít a cieľov smerujúcich k dosiahnutiu jeho strategického cieľa, opatrení a úloh. Uskutočnenie aktivít uvedených v PHSR predpokladá určité finančné a administratívne zabezpečenie na úrovni obce.

8.1 Finančné zabezpečenie PHSR – spôsoby financovania rozvoja obce

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu PHSR je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom sú vlastné zdroje obce.

V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne. Táto časť bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania nenávratných finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov, možností rozpočtu obce, vstupu investorov do obce ap.

Vychádzajúc z vyššie zadefinovaných priorít, cieľov, opatrení a aktivít na základe auditu pripravovaných projektových zámerov v réžii samosprávy, podnikateľskej sféry či neziskových a iných organizácií bol navrhnutý plán realizácie PHSR obce. Definuje, z akých prostriedkov by sa mali tieto zámery realizovať, kto by mal byť žiadateľom ako aj určuje predpokladané časové rámce realizácie projektových zámerov. Uvedené informácie poskytuje časť 7.3 Akčné plány.

Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHSR uvádza pri väčšine opatrení a aktivít, potrebných na naplnenie cieľov programu. Tie sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce.

Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektami. Je preto nevyhnutné identifikovať zdroje, ktoré umožnia ich realizáciu.

Finančné prostriedky potrebné na realizáciu projektov budú v zásade pochádzať z troch zdrojov:

- **verejné zdroje (rozpočet obce, štátny rozpočet),**
- **súkromné zdroje,**
- **fondy Európskej únie.**

➤ verejné zdroje

Z prevedenej majetkovej a rozpočtovej analýzy obce je zrejmé, že obec sama nezvládne realizovať po stránke finančnej všetky investície. Dôležité bude preto získanie finančných prostriedkov z externých zdrojov, predovšetkým fondov EÚ.

V prípade zamietnutia žiadosti o nenávratný finančný príspevok z Európskej únie je potrebné určiť náhradné zdroje financovania. Niektoré projekty bude možné realizovať v redukovanom rozsahu alebo na etapy rozložené na dlhšie časové úseky z obecného rozpočtu. V prípade iných projektov, najmä takých, ktoré sú schopné generovať zisky, prichádza do úvahy spoluúčasť súkromného sektora alebo využitie bankových úverových produktov.

V súčasnosti majú mestá a obce len minimálne možnosti získania grantov zo štátneho rozpočtu na rozvojové aktivity (ak nepočítame automatické dofinancovanie príspevku zo štrukturálnych fondov). Väčšina štátnych fondov bola zrušená; jediným fondom poskytujúcim aspoň limitovanú nenávratnú finančnú

pomoc pre investičné projekty obcí je Štátny fond rozvoja bývania. V minulom období zohrával dôležitú úlohu pri rozvoji environmentálnej infraštruktúry Štátny fond životného prostredia, pričom v súčasnosti bol opätovne vytvorený pod názvom Environmentálny fond. Čerpanie zdrojov z tohto fondu je možné od roku 2005.

Okrem toho sú k dispozícii aj dotácie z výťažku lotérií, štátne dotácie z účelových fondov, financie z Národných projektov (MPSVR, úrady práce sociálnych vecí a rodiny), nadácie, neinvestičné fondy, účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR (holandské, americké, kanadské,...), Svetová banka...

➤ **súkromné zdroje**

Súkromné prostriedky predstavujú najjednoduchšiu formou investovania, nakoľko ich použitie závisí výlučne od rozhodnutia ich vlastníka. Pri investovaní súkromných zdrojov investor hľadá primárne ziskovú návratnosť, ich význam pre regionálny rozvoj spočíva v tom, že obvykle prinášajú nové pracovné miesta, skvalitňujú služby pre návštevníkov obce i pre miestnych obyvateľov. V súčasnom období je však investovanie súkromných prostriedkov do neziskových aktivít zatiaľ zriedkavé, rovnako ako v zahraničí je často realizované investovanie na báze Joint Ventures – t. j. podniky so spoločným kapitálovým vkladom verejného subjektu (miestnej samosprávy) a súkromnej spoločnosti.

➤ **fondy Európskej únie**

Po vstupe SR do Európskej Únie sa mestám, obciam a ďalším subjektom otvorili možnosti získania dodatočných finančných prostriedkov z fondov EÚ. Európska regionálna politika si kladie za cieľ vyrovnávanie rozdielov medzi regiónmi v zmysle finančnej solidarity.

Slovenská republika, ako nový členský štát EÚ po prvýkrát čerpala finančné prostriedky z fondov EÚ v oblasti politiky súdržnosti (kohéznej politiky) na základe dokumentu Rámec podpory Spoločenstva v rokoch 2004 – 2006, t. j. v skrátenom programovom období, ktoré sa pre pôvodné členské štáty EÚ 15 začalo už v roku 2000.

Programové obdobie 2007 – 2013 je teda pre Slovenskú republiku prvým programovým obdobím, v ktorom bude mať možnosť využívať zdroje z fondov EÚ v priebehu celého jeho trvania, a to na základe dokumentu Národný strategický referenčný rámec (ďalej len „NSRR“). V programovom období 2007-2013 je Kohézna politika EÚ realizovaná prostredníctvom cieleného smerovania príspevkov z fondov EÚ na napĺňanie jej **troch hlavných cieľov**, ktorými sú **konvergencia, regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť** a tiež európska teritoriálna spolupráca.

V nadväznosti na identifikované disparity a faktory rozvoja stratégia NSRR koncentruje príspevky do nasledujúcich tematických – **strategických priorít**:

- **infraštruktúra a regionálna dostupnosť** zvyšujúca atraktívnosť územia pre investovanie a život obyvateľov,
- **znalostná (vedomostná) ekonomika** zvyšujúca konkurencieschopnosť produkčnej sféry prostredníctvom kvalitnejších technológií a procesov v produkčnej sfére,
- **ľudské zdroje** schopné uskutočňovať zmeny vedúce k rastu významu poznatkov v spoločnosti.

Stratégia, priority a ciele NSRR budú implementované cez 11 operačných programov v rámci jednotlivých cieľov kohéznej politiky EÚ:

- 6 operačných programov v rámci cieľa Konvergencia, z toho:
 - 4 operačné programy spolufinancované z ERDF pokrývajúce celú SR okrem Bratislavského kraja (Regionálny operačný program, OP Informatizácia spoločnosti, OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast a OP Zdravotníctvo);
 - 2 operačné programy spolufinancované z ERDF a KF pokrývajúce celú SR vrátane Bratislavského kraja (OP Doprava a OP Životné prostredie);

- 3 operačné programy spoločné pre obidva ciele – cieľ Konvergencia i cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť, t.j. pokrývajúce celú SR vrátane Bratislavského kraja – jeden spolufinancovaný z ERDF (OP Výskum a vývoj) a dva z ESF (OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia a OP Vzdelávanie);
- 1 operačný program Technická pomoc v rámci cieľa Konvergencia;
- 1 operačný program spolufinancovaný z ERDF v rámci cieľa Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť pre Bratislavský kraj.

V programovom období 2007 – 2013 budú rozvoj vidieka a rybné hospodárstvo podporené z dvoch samostatných fondov z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre podporu rozvoja vidieka (EAFRD) a z Európskeho fondu pre rybné hospodárstvo (EFF), ktoré sú na rozdiel od programového obdobia 2004 – 2006 vyčlenené zo štrukturálnych fondov.

Príklady možných aktivít vhodných pre samosprávu v programovacom období 2007 - 2013

1. Regionálny operačný program

- ✓ investičné aktivity zamerané na rekonštrukciu, rozširovanie a modernizáciu existujúcich objektov (materských a základných škôl a príslušných školských zariadení),
- ✓ investičné aktivity zamerané na budovanie nových zariadení sociálnych služieb a zariadení na výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately, vrátane obstaranie príslušného vnútorného zariadenia,
- ✓ investičné aktivity zamerané na rekonštrukciu a rozširovanie existujúcich zariadení sociálnych služieb a zariadení na výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately.
- ✓ modernizácia infraštruktúry pamäťových a fondových inštitúcií na regionálnej a miestnej úrovni u inštitúcií v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávnych krajov a miestnej samosprávy,
- ✓ záchrana a revitalizácia významných pamiatkových objektov plniacich hospodárske a spoločenské funkcie typu kúrie, kaštiele, meštianske domy a pod., ako i obnova a regenerácia historických parkov miest a obcí,
- ✓ podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest II. a III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obsluhu regiónu,
- ✓ príprava územno-plánovacej dokumentácie, územno-plánovacích podkladov, PHSR, rozvojových štúdií, štúdií zhodnotenia, štúdií využitia územia, príprava projektov miestnych rozvojových aktivít pre prípravu projektov podporovaných z verejných zdrojov, príprava projektov regenerácie a revitalizácie sídiel a ich častí,
- ✓ dobudovanie technickej infraštruktúry sídiel a realizácia komplexných projektov regenerácie sídiel, ich častí a zón,
- ✓ modernizácia, obnova a zvýšenie energetickej efektívnosti panelových bytov,
- ✓ výstavba a rekonštrukcia stavebných štruktúr (napr. chodníkov, mostov, ...),
- ✓ podpora úpravy verejných priestranstiev, verejnej zelene a dôležitých priestorových areálov s multifunkčným využitím,
- ✓ regenerácia rómskych osídlení,
- ✓ rekonštrukcia miestnych komunikácií IV. triedy,
- ✓ podpora budovania a rekonštrukcie nekomerčnej mikroinfraštruktúry k strediskám cestovného ruchu, najmä infraštruktúry, ktorá sama o sebe neprodukuje zisk (parkoviská, inžinierske siete, verejné sociálne zariadenia, odpočívadlá, orientačné tabule a pod.),
- ✓ výroba a inštalácie informačných tabúl pri cestných trasách, podpora systémov jednotného značenia turistických atrakcií (tzv. hnedé tabule),
- ✓ podpora výstavby, obnovy a značenia lyžiarskych tratí, vodných mól, prístavísk, termálnych kúpalísk, lanoviek vo vlastníctve verejného sektora a pod.,
- ✓ podpora budovania a rekonštrukcie zariadení podporujúcich turistickú atraktivitu komplexného turistického programu s celoročným využitím (umelecké dielne, festivaly, prezentácie národného folklóru, zvykov a tradícií, folklórnych múzeí, atď.),
- ✓ podpora vzniku klastrov a združení cestovného ruchu,
- ✓ podpora tvorby ucelenej ponuky produktov cestovného ruchu s dôrazom na efektívne využitie prírodného a kultúrneho potenciálu,

- ✓ podpory prezentácie cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni doma i v zahraničí vytváranie a podpora existujúcich turisticko-informačných kancelárií,
- ✓ podpora obnovy a rekonštrukcie kultúrno-náučných chodníkov a podobných aktivít v priamej väzbe na cestovný ruch,
- ✓ spracovanie projektových štúdií pre realizáciu komplexných projektov s celoročným využitím s regionálnym alebo národným významom.

2. OP Životné prostredie

- ✓ zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou z verejných vodovodov pri prednostnom využití už vybudovaných vodárenských zdrojov,
- ✓ monitorovanie kvantity a kvality povrchových vôd,
- ✓ protipovodňová ochrana územia SR,
- ✓ skvalitňovanie monitorovacieho systému kvality ovzdušia SR podľa požiadaviek EÚ ako aj skvalitnenie Národného emisného inventarizačného systému (NEIS),
- ✓ návrh a vybudovanie funkčného systému zberu, recyklácie, regenerácie a zneškodňovania látok poškodzujúcich ozónovú vrstvu,
- ✓ znižovanie emisií skleníkových plynov spolu so znižovaním emisií základných znečisťujúcich látok
- ✓ zmena palivovej základne energetických zdrojov na výrobu tepla a teplej vody v prospech využívania obnoviteľných zdrojov,
- ✓ zavádzanie nových a zefektívňovanie existujúcich systémov separovaného zberu komunálneho odpadu na základe vytvorenia koncepčných východísk separovaného zberu,
- ✓ znižovanie nebezpečných vlastností odpadov na základe zodpovedajúcich koncepčných východísk,
- ✓ nakladanie s nebezpečnými odpadmi vrátane výstavby a rekonštrukcie zariadení s cieľom ich zneškodnenia environmentálne vhodným spôsobom,
- ✓ monitorovanie a prieskum environmentálnych záťaží a spracovanie rizikových analýz,
- ✓ sanácia najrizikovejších environmentálnych záťaží,
- ✓ dobudovanie informačného systému environmentálnych záťaží.

3. OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast

- ✓ zakúpenie pozemkov na realizáciu predmetných projektov,
- ✓ výstavba a vybavenie hmotnej infraštruktúry (rekonštrukcia, alebo výstavba budov a technologických priestorov vrátane sietí),
- ✓ vybavenie budov (napr. vybavenie kancelárskych priestorov, konferenčných miestností, spoločných priestorov, atď.) a technologických priestorov (high-tech uzly, prístroje a zariadenia, atď.),
- ✓ výstavba a revitalizácia hnedých priemyselných parkov,
- ✓ technická asistencia na rozbeh predmetných projektov – poradenstvo pri spracovaní prevádzkových manuálov, podnikateľských a finančných plánov, PR a akvizícii klientov;
- ✓ výber personálu, úhrada časti miezd, školenie, vzdelávanie a odborná príprava, elektronický obchod, prepájanie sietí, atď.,
- ✓ dotácia na prevádzku služieb,
- ✓ budovanie a modernizácia osvetlenia pre obce a mestá (verejný sektor),
- ✓ a ďalšie oprávnené aktivity, ktoré podporujú ciele opatrenia.

4. Program rozvoja vidieka SR na programovacie obdobie 2007 – 2013

- ✓ rekonštrukcia a modernizácia nízko kapacitných ubytovacích zariadení – stavebné investície, investície do vnútorného vybavenia a zariadenia vrátane pripojenia na internet,
- ✓ výstavba, rekonštrukcia a modernizácia kempingového ubytovania vrátane oplotenia, osvetlenia a sociálnych zariadení,
- ✓ marketing služieb vidieckeho cestovného ruchu a rozvoja regiónu,
- ✓ príprava programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí,
- ✓ rekonštrukcia a modernizácia vodovodov a kanalizácie,
- ✓ zriaďovanie, rekonštrukcia a modernizácia remeselných dvorov podporujúcich oživenie tradičných remesiel, produkcie tradičných vidieckych produktov a zamestnanosti,
- ✓ rekonštrukcia a modernizácia miestnych ciest, lávok, mostov,

- ✓ rekonštrukcia a modernizácia chodníkov, verejného osvetlenia, rekreačných zón, verejných priestranstiev a parkov,
- ✓ rekonštrukcia a modernizácia verejných objektov (školy, škôlky a pod.),
- ✓ výstavba, rekonštrukcia a modernizácia cyklotrás, národných chodníkov, detských a športových ihrísk, tržníc, amfiteátrů, autobusových zastávok,
- ✓ rekonštrukcia a modernizácia stavieb a objektov historického, kultúrneho a spoločenského významu vrátane ich okolia (okrem lokalít UNESCO),
- ✓ výstavba, rekonštrukcia a modernizácia rekreačných a ubytovacích zariadení - stavebné investície, investície do vnútorného vybavenia, zariadenia a technológií vrátane pripojenia na internet,
- ✓ štúdie v oblasti získavania zručností, oživovania a vykonávania stratégií miestneho rozvoja (vypracovanie podkladov, vlastnej štúdie, analýzy, odporúčania),
- ✓ opatrenia na poskytovanie informácií o oblasti a stratégií miestneho rozvoja,
- ✓ vzdelávanie zamestnancov verejno-súkromných partnerstiev, ktorí sa podieľajú na príprave a vykonávaní stratégie miestneho rozvoja
- ✓ propagačné podujatia a vzdelávanie vedúcich pracovníkov verejno-súkromných partnerstiev, súvisiace s prípravou na prístup Leader (účasť na workshopoch, školeniach.)

8.2 Personálne zabezpečenie PHSR – vytvorenie koordinačných skupín zabezpečujúcich realizáciu plánov z PHSR v budúcnosti

Vypracovaním a schválením výsledného dokumentu PHSR sa proces strategického plánovania nekončí. Definovanie konkrétnych projektov v podobe rámcových akčných plánov je len prvým krokom, prostredníctvom ktorého možno posunúť stratégiu bližšie k realizácii.

V ďalšej fáze je potrebné vytvoriť organizačné štruktúry zabezpečujúce realizáciu cieľov – zriadiť pracovný tím pre implementáciu a delegovať naň túto úlohu. Pracovný tím by mal vyvíjať činnosť v úzkej väzbe na obecné zastupiteľstvo a na jeho odborné komisie. Podstatou jeho činnosti bude podnikať kroky smerujúce k realizácii projektov, pripravovať projekty a koordinovať aktivity účastníkov rozvojového procesu.

Zodpovednosť za realizáciu jednotlivých aktivít, opatrení, projektov je definovaná v kapitole 7 – Akčné plány. Každý projekt má stanoveného garanta (subjekt zodpovedný za realizáciu), prípadne aj spolupracujúce subjekty. To znamená, že úlohou pracovného tímu nebude priamo realizovať jednotlivé projekty, ale koordinovať ich prípravu a súvisiace plánovacie procesy. Avšak vzhľadom k skutočnosti, že garantom väčšiny projektov je obec, možno predpokladať personálne prekryvanie činností administratívnych štruktúr miestnej samosprávy a pracovnej skupiny.

Nevyhnutnou podmienkou plnenia programu je teda administratívne zabezpečenie jeho realizácie. Realizácia vyžaduje pravidelnú systematickú prácu skupín odborníkov a pracovníkov samosprávy. Na tento účel sa doporučuje zriadiť nasledovné orgány tímu s prepojením na vlastné ľudské zdroje:

1. Výbor pre PHSR – ide o poradný orgán zložený zo starostu a poslancov obecného zastupiteľstva. Úlohou výboru bude:

- v intervale minimálne dva krát do roka posúdiť Správu o realizácii PHSR a stav finančného čerpania prostriedkov,
- posúdiť dopadovú analýzu PHSR,
- posúdiť plán na ďalšie obdobie,
- navrhovať stratégiu rozvoja a doplnenie úloh a opatrení, ktoré neboli uvedené v PHSR.

2. Komisia strategického rozvoja – predstavuje výkonný útvar zabezpečujúci plánovanie a realizáciu úloh PHSR. Úlohou útvaru bude:

- vypracovávať projekty (alebo participovať na ich tvorbe v spolupráci s profesionálmi),
- koordinovať projekty,
- monitorovať realizáciu projektov,
- vypracovávať dopadové analýzy projektov,
- spolupracovať s inými partnermi doma a v zahraničí na realizácii projektov,
- vyhľadávať potenciálne zdroje a partnerstvá na realizáciu úloh PHSR,

- dohliadať nad ekonomickým čerpaním projektových prostriedkov,
- zbierať podklady o projektoch v rámci PHSR realizovaných inými subjektami,
- viesť aktuálnu analýzu demografie a štruktúry ekonomických charakteristík obce,
- sledovať podnikateľskú klímu a vzájomný vzťah odvetví v obci,
- poskytovať asistenciu podnikom vytváraním všestranných komunikačných kanálov, atď.

3. Koordinátor pre stratégiu – bude mať za úlohu:

- fungovať ako výkonný tajomník,
- koordinovať realizáciu PHSR,
- predkladať správy,
- podieľať sa na určovaní priorít realizácie PHSR,
- koordinovať stretnutia, podnety, požiadavky predstaviteľov rozhodujúcich odvetví na území obce,
- zaznamenávať dôležité trendy v hospodárstve majúce dopad na vývoj obce,
- podieľať sa na budovaní verejno-súkromných partnerstiev, zúčastňovať sa na dôležitých domácich a zahraničných stretnutiach, konferenciách, zameraných na rozvoj obce.

4. Vlastní zamestnanci obce a jej obyvatelia

Do realizácie PHSR budú zapojení aj ostatní zamestnanci, príp. obyvatelia obce Mýtna.

Vo všeobecnosti sa odporúča zloženie pracovného tímu z nasledovných osobností:

- starosta obce,
- odborné komisie pri OZ,
- podnikateľské subjekty,
- zainteresovaní obyvatelia (ktorí deklarovali záujem participovať na rozvoji obce),
- predstavitelia subjektov spolupracujúcich na realizácii aktivít/projektov.

9. Monitorovanie, vyhodnotenie a modifikácia PHSR

Pracovný tím pre implementáciu by okrem úlohy „transformovať strategickú víziu a ciele na skutočnosť“ mala plniť aj **monitorovaciú úlohu**. Jej náplňou bude sledovať zmeny v smerovaní vývoja obce, zmeny vonkajších podmienok rozvoja, ako aj nové požiadavky obyvateľov a ďalších cieľových skupín (návštevníkov, podnikateľov).

Na základe zistených skutočností je potrebné uskutočniť revíziu aktuálnosti strategických cieľov, čo môže viesť k ich prípadnému prehodnoteniu. Obdobne by sa mal aktualizovať aj katalóg projektov (akčné plány) – úspešne zavŕšené projekty by mali byť priebežne nahradzované novými projektmi, podporujúcimi kontinuitu v dosahovaní stanovených cieľov. Špeciálnym nástrojom pre uskutočňovanie monitoringu sú kvantitatívne indikátory úspešnosti projektu, ktoré pomôžu odpovedať na otázku „či sa darí dosahovať to, čo sme si stanovili, či postupujeme správnym smerom“.

Pracovná skupina pre implementáciu a monitoring by sa mala schádzať na spoločných stretnutiach aspoň raz za rok. Na stretnutí by sa zhodnotilo plnenie plánu, doterajší postup realizácie a prediskutovali a odsúhlasili zmeny v pláne.

Monitorovanie realizácie PHSR obce budú uskutočňovať jednotlivé orgány pracovného tímu:

- výbor pre PHSR,
- komisia strategického rozvoja,
- koordinátor pre stratégiu.

9.1 Spôsob monitorovania PHSR

Monitorovanie plnenia PHSR bude vykonávať komisia strategického rozvoja. Koordinátor pre stratégiu bude pravidelne pripravovať správy o postupe realizácie a príprave projektov, o vlastnej činnosti a o iných aktivitách súvisiacich s plnením PHSR.

Koordinátor pre stratégiu bude predkladať na zasadnutia výboru správy o realizácii PHSR, pre posúdenie súladu aktivít s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce. Výbor vydá k realizácii stanovisko, ktoré sa predloží poslancom na Obecné zastupiteľstvo pri schvaľovaní ročných rozpočtov.

Počas roka sa môže každý poslanec obecného zastupiteľstva oboznámiť s priebehom plnenia PHSR u členov komisie strategického rozvoja alebo u Koordinátora pre stratégiu.

9.2 Vyhodnotenie a spôsob modifikovania PHSR

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je dokument živý, prístupný a adaptabilný na meniace sa podmienky. Je v ňom síce stanovená určitá línia rozvoja obce, ktorá definuje smerovanie obce v najbližších rokoch. Poukazuje na to, ktoré priority je z hľadiska stanovených cieľov potrebné naplniť tak, aby sa zabezpečil trvalo udržateľný rozvoj obce.

Všetky zmeny v dokumente schvaľuje obecné zastupiteľstvo, ktoré zároveň kontroluje, monitoruje a hodnotí plnenie stanovených cieľov tohto strategického plánu. Realizáciu jednotlivých opatrení koordinuje starosta obce, resp. vybraní a poverení zástupcovia.

Popis činnosti monitorovacieho výboru, t.j. komisie strategického rozvoja:

1. spracovať monitorovaciu správu PHSR za príslušný rok každoročne v termíne do 30. 4. nasledujúceho roku,
2. prezentácia monitorovacej správy pred obecným zastupiteľstvom,
3. stanoviť hodnoty ukazovateľov pre jednotlivé aktivity,
4. zabezpečiť informovanosť verejnosti o programe a jeho plnení,
5. aktualizácia PHSR obce na základe výsledkov monitorovacej správy prípadne podnetov obecného zastupiteľstva.

Súčasťou monitorovacej správy sú monitorovacie formuláre, ktoré sa vyplňajú pre každú aktivitu samostatne. V monitorovacom formulári sa sleduje najmä miera plnenia danej aktivity v porovnaní s plánovanými hodnotami ukazovateľov.

Spôsob modifikovania PHSR

Predkladať návrhy na modifikovanie PHSR bude v právomoci Výboru pre PHSR. Koordinátor pre stratégiu môže tiež predkladať Výboru návrhy na doplnenie PHSR. Občania a inštitúcie môžu tiež v písomnej forme predložiť Útvaru návrh na modifikovanie PHSR.

Na zasadnutia výboru pre PHSR v termíne schvaľovania obecného rozpočtu predloží koordinátor pre stratégiu dopadovú analýzu plnenia PHSR.

Doplnenie PHSR sa uskutoční formou vypracovania Návrhu na doplnenie PHSR, ktorý bude obsahovať konkrétne nové špecifické ciele, opatrenia, aktivity a úlohy. Návrh sa predloží na schválenie obecnému zastupiteľstvu. Ak doplnenie PHSR bude spojené s možnosťou získať finančné prostriedky, alebo bude vyvolané inou nevyhnutnou potrebou, môže sa kvôli tomu tiež iniciovať mimoriadne zasadnutie Výboru pre PHSR alebo obecného zastupiteľstva.

Záver

PHSR obce Mýtina je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, jej prioritné rozvojové oblasti, ciele a aktivity smerujúce k ich naplneniu. Predstavuje nástroj na efektívne riadenie rozvoja, prostredníctvom navrhnutých opatrení na riešenie akútnych problémov obce a jej obyvateľov, ale aj na využitie definovaných potenciálov ďalšieho rozvoja obce.

Vypracovanie programu prispeje k splneniu jedného zo základných princípov regionálnej politiky, ktorým je princíp programovania. Vypracovanie takéhoto dokumentu vyplýva zo zákona č. 503/2001 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, podľa ktorého sa podpora regionálneho rozvoja na úrovni obce uskutočňuje v súlade s programovaním na základe programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

Zámerom vypracovania dokumentu PHSR obce bolo špecifikovať problémové oblasti, vytvoriť podmienky pre efektívnejšie využívanie finančných zdrojov pri realizácii prioritných opatrení a naštartovať tak proces trvalo udržateľného rozvoja obce Mýtina. Dokument PHSR obce Mýtina bol vypracovaný pre časový horizont na obdobie 2007 – 2013 v úzkej spolupráci spracovateľa dokumentu a pracovnej skupiny vytvorenej z vybraných zástupcov obce.

Bol spracovaný ako podporný dokument pre stanovenie priorít a opatrení rozvoja obce Mýtina. Z hľadiska štruktúry bol rozčlenený na štyri základné časti. Prvá časť charakterizuje samotný dokument, jeho štruktúru a potrebu vzniku. Druhá časť je analytická, ktorá popisuje skutkový stav obce Mýtina v jednotlivých oblastiach života v súčasnosti. Jej súčasťou je aj dotazníkový prieskum, analýza zistených problémových oblastí a SWOT analýza. Tretia časť predstavuje strategickú – návrhovú časť, v ktorej sú zadefinované hlavné priority a opatrenia rozvoja obce Mýtina na stanovené obdobie.

Hlavným cieľom PHSR obce Mýtina je zlepšiť kvalitu života občanov, sociálnu súdržnosť obce, vytvoriť podmienky pre ekonomický rozvoj, presadzovať koncept trvalo udržateľného rozvoja a vytvoriť plán projektov tak, aby obec Mýtina svojím rozvojom rástla a prispievala v rámci Banskobystrického samosprávneho kraja k znižovaniu disparít vo všetkých oblastiach každodenného života obyvateľov tohto regiónu.

Vykonateľnosť jednotlivých opatrení a tým dosiahnutie stanovených cieľov bude závisieť od mnohých faktorov. Najkritickejším prvkom je finančná náročnosť jednotlivých priorít. Taktiež dôležitým faktorom sú možné komplikované vlastnícke vzťahy. Realizátormi PHSR nie je len obec a miestna samospráva, ale aj podnikateľské subjekty, preto popri financovaní z rozpočtu obce sa pri jednotlivých opatreniach počíta perspektívne s viac zdrojovým financovaním.

Schválený PHSR je otvorený dokument, ktorý sa môže dopĺňať o nové aktivity a opatrenia, resp. môžu sa niektoré aktivity a opatrenia rušiť. PHSR obce Mýtina je rozvojový dokument, ktorý bude pravidelne vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach obecného zastupiteľstva.

Použitá literatúra a zdroje údajov

Literatúra

- CD: Štatistický úrad SR – Krajská správa v Banskej Bystrici: Obce Banskobystrického kraja v roku 2003.
- CD: Štatistický úrad SR – Krajská správa v Banskej Bystrici: Vekové zloženie obyvateľstva Banskobystrického kraja. 2005.
- CD: Štatistický úrad SR – Krajská správa v Banskej Bystrici: Stav a pohyb obyvateľstva Banskobystrického kraja. 2005.
- <http://en.wikipedia.org/wiki/Mytna>.
- <http://www.mytna.sk>.
- <http://www.mikroregjavor.sk/mytna.htm>.
- <http://www.novohrad.com/sk/kategoria/obce/Mytna/>.
- <http://www.obce.info>.
- Národný strategický referenčný rámec SR 2007 – 2013.
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja 2007 – 2013.
- Program sociálneho a ekonomického rozvoja mikroregiónu Javor. 2002.
- Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001. Štatistický úrad SR, 2002.
- TU Zvolen, Fakulta ekológie a environmentalistiky: Krajinárska štúdia Mikroregión Javor. 2006.
- Vlastivedný Slovník obcí na Slovensku I. Veda, 1976.
- Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.
- Zákon č. 503/2001 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov.

Metodický základ

- Metodická príručka pre vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce. Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja, 2004.
- Príručka pre mikroregióny a obce na prípravu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Enterplan, 2002.
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce – význam, štruktúra a základné metodické tézy. 2004.

Štatistické informácie a stanoviská pre PHSR

- Štatistický úrad SR – Krajská správa v Banskej Bystrici,
- Úrad práce sociálnych vecí a rodiny v Lučenci,
- Obecný úrad Mýtna,
- iné právnické a fyzické osoby,
- vlastné zdroje z prieskumu – dotazníky a formuláre na identifikáciu projektov.

Prílohy

- Dotazník pre prípravu PHSR obce Mýtna,
- Schéma vzájomného vplyvu problémových oblastí na rozvoj obce Mýtna,
- Štatistická odvetvová klasifikácia ekonomických činností (OKEČ),
- Výpis z uznesenia Obecného zastupiteľstva obce Mýtna č. 23/2007 zo dňa 18. októbra 2007.

Prílohy